

PREČIŠĆENI TEKST

ZAKON O OSNOVAMA SIGURNOSTI PROMETA NA CESTAMA U BOSNI I HERCEGOVINI („Službeni glasnik BiH“, br.06/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 8/17, 89/17 i 9/18)

ZAKON O OSNOVAMA SIGURNOSTI PROMETA NA CESTAMA U BOSNI I HERCEGOVINI

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom utvrđuju se temeljni principi međusobnih odnosa i ponašanja sudionika u prometu i drugih subjekata u prometu, temeljni uvjeti koje moraju zadovoljiti ceste glede sigurnosti prometa na cestama, vođenje Centralnog registra vozača i vozila, pravila prometa na cestama, sustav prometnih znakova i znakova koje daju ovlaštene osobe, dužnosti u slučaju prometnih nezgodi, osposobljavanje kandidata za vozača, uvjeti za stjecanje prava na upravljanje motornim vozilima, polaganje vozačkih ispita, uvjeti za uređaje i opremu vozila, dimenzije, ukupna masa i osovinsko opterećenje vozila, temeljni uvjeti koje moraju zadovoljavati vozila u prometu, rad strukovnih organizacija u Bosni i Hercegovini, te druga pitanja iz oblasti sigurnosti prometa na cestama koja su jedinstvena za cijeli teritorij Bosne i Hercegovine.

Članak 2.

(1) Tijela Bosne i Hercegovine, entitetska i kantonalna tijela i tijela Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i tijela lokalne samouprave i lokalne uprave u gradovima i općinama (u daljnjem tekstu: nadležna tijela) osigurat će provedbu ovoga Zakona i unutar svoje nadležnosti donositi propise i poduzimati druge potrebne mjere za njegovu dosljednu provedbu.

(2) Kontrolu i reguliranje prometa na cestama u Bosni i Hercegovini vrše ovlaštene osobe nadležnog tijela unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: ovlaštene osobe).

(3) U blizini škole, preventivno reguliranje prometa mogu vršiti i školske prometne patrole, uz prisustvo ovlaštene osobe tijela iz stavka (2) ovoga članka.

(4) Bliže odredbe o načinu formiranja i radu školskih prometnih patrola propisuju tijela entiteta, kantona i Brčko distrikta nadležna za obrazovanje.

Članak 3.

(1) Sudionici u prometu dužni su poštivati odredbe ovoga Zakona i druge propise iz oblasti sigurnosti prometa na cestama, razvijati humane odnose među ljudima radi zaštite zdravlja i života drugih osoba, a naročito djece, invalida, starih i nemoćnih osoba, i brinuti se o zaštiti životne sredine.

(2) Sudionici u prometu ne smiju ometati promet, oštećivati ceste, objekte i opremu na cesti.

Članak 4.

(1) Ceste namijenjene za promet moraju biti osposobljene za siguran i nesmetan promet i odgovarati temeljnim uvjetima propisanim ovim Zakonom, a poduzeća i javne službe koje

održavaju javne ceste, ili im je povjereno održavanje javnih cesta, moraju ih održavati tako da se na njima u svim uvjetima može odvijati siguran i nesmetan promet.

(2) Poduzeća, javne službe i druga tijela koja se brinu o cestama i održavaju ih dužni su da organiziraju i trajno kontroliraju stanje i održavanje javnih cesta, objekata, prometne signalizacije i opreme na cestama radi sigurnog i nesmetanog prometa.

(3) Poduzeća i javne službe iz stavka (1) ovoga članka dužni su pravodobno otklanjati sve nedostatke zbog kojih na određenim mjestima dolazi do prometnih nezgoda.

(4) U slučaju pretrpljene štete zbog neodgovarajućeg održavanja javnih cesta povjeritelj se namiruje sukladno zakonu o cestama.

Članak 5.

(1) Poduzeća, obrazovne organizacije, ustanove i druge pravne ili fizičke osobe koje školuju ili obučavaju kandidate za vozače motornih vozila dužni su izvoditi obuku na način koji će osigurati da kandidati nauče i usvoje pravila prometa i etiku u prometu, ovladaju tehnikom upravljanja vozilom i steknu ostalo znanje i vještine potrebne za sigurno sudjelovanje u prometu na cestama.

(2) Radi zaštite života i zdravlja djece, škole, obdaništa i druge ustanove u kojima se realizira vaspitnoobrazovni rad s djecom, kroz nastavne planove i programe, organiziraju pripremu djece za sudjelovanje u prometu.

Članak 6.

(1) Poduzeća, ustanove i druge pravne ili fizičke osobe, kada proizvode, održavaju, popravljaju ili prepravljaju vozila i puštaju u promet vozila, uređaje, rezervne dijelove i opremu za vozila, dužni su vozila, uređaje, dijelove i opremu proizvoditi, puštati u promet, održavati, odnosno popravljati prema uvjetima propisanim za sigurno sudjelovanje vozila u prometu na cestama.

(2) Pojedinačno proizvedena, prepravljena ili u većem obujmu popravljena vozila prije puštanja u promet moraju biti podvrgnuta certificiranju u ovlaštenoj organizaciji koja certificira vozila.

(3) Bliže odredbe o načinu i postupku certificiranja i uvjetima koje moraju ispunjavati organizacije za certificiranje vozila pravilnikom propisuje ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ministar) u suradnji s tijelom nadležnim za unutarnje poslove.

Članak 7.

Poduzeća, ustanove, pravne ili fizičke osobe i druga tijela koja posjeduju vlastita vozila dužni su se brinuti o tome da vozači njihovih vozila ispunjavaju propisane zdravstvene i druge uvjete za sigurno upravljanje vozilima i osigurati da njihova vozila budu ispravna, te da imaju propisane uređaje i opremu.

Članak 8.

(1) Promet na javnoj cesti može se ograničiti ili zabraniti samo kada je to neophodno radi sprječavanja ili otklanjanja opasnosti za sudionike u prometu, sprječavanja oštećenja javne ceste ili izvođenja radova na javnoj cesti, ili radi održavanja športskih i drugih priredbi ili aktivnosti na cestama.

(2) Postupak i uvjete za ograničenje i zabranu iz stavka (1) ovoga članka utvrdit će nadležna tijela sukladno važećim propisima.

Članak 9.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **autobus** je motorno vozilo namijenjeno za prijevoz osoba koje, osim sjedala za vozača, ima više od osam sjedala;
- 2) **autocestaput** je javna cesta posebice izgrađena i namijenjena isključivo za promet motornih vozila, koja je kao autocesta označena propisanim prometnim znakom, koji ima dvije fizički odvojene kolničke trake za promet iz suprotnih smjerova, sa po najmanje dvije prometne trake i trakom za prinudno zaustavljanje vozila, bez križanja s poprečnim cestama i željezničkim ili tramvajskim prugama u istoj razini i u čiji promet se može uključiti, odnosno isključiti samo određenim i posebice izgrađenim priključnim javnim cestama na odgovarajuću kolničku traku autoceste;
- 3) **bicikl** je vozilo opremljeno pedalama, koje ima najmanje dva kotača i koje se pokreće snagom vozača, a može biti dodatno opremljeno pomoćnim elektromotorom čija najveća trajna nominalna snaga nije veća od 0,25 kW i maksimalne brzine kretanja do 25 km/h;
- 4) **moped** je motorno vozilo s dva kotača čija radna zapremina motora nije veća od 50 cm³, a snaga kod električnih motora ne prelazi 4kW, ili na tri kotača, čija radna zapremina motora nije veća od 50 cm³, ili snaga motora kod motora s unutarnjim sagorijevanjem i električnih motora nije veća od 4kW, i koje na ravnoj cesti ne može razviti brzinu veću od 45 km/h;
- 5) **laki motocikl** je motorno vozilo s dva kotača ili s tri asimetrično postavljena kotača (s bočnom prikolicom), čija je zapremina motora veća od 50 cm³ i ne prelazi 125 cm³, a snaga motora ne prelazi 11 kW i koji na ravnoj cesti može razviti brzinu veću od 45 km/h.
- 6) **biciklistička staza** je izgrađena prometna površina namijenjena za promet bicikala i mopeda, koja se proteže uzduž kolnika i koja je od njega odvojena i obilježena propisanim prometnim znakom;
- 7) **biciklistička traka** je dio kolnika namijenjen za promet bicikala i bicikala s motorom, koja se proteže duž kolnika i koja je obilježena uzdužnom crtom na kolniku;
- 8) **brza cesta** je javna cesta namijenjena za promet isključivo motornih vozila, s jednom ili dvije razdvojene kolničke trake, koja ima sva raskrižja u dvije ili više razina s poprečnim cestama i drugim prometnicama (željezničkim ili tramvajskim prugama), prema pravilu nema zaustavnih traka i koja je kao takva označena propisanim prometnim znakom;
- 9) **Centralni registar** je evidencija o svim vozačima i vozilima;
- 9a) **četverocikl** je motorno vozilo na četiri kotača s masom neopterećenog vozila manjom od 400 kg, bez mase akumulatora kod električnih vozila i čija najveća neto snaga motora ne prelazi 15 kW;
- 9b) **europsko izvješće** o prometnoj nezgodi je propisani obrazac koji sudionici u prometnoj nezgodi popunjavaju nakon prometne nezgode;
- 9c) **instruktor vožnje** je osoba koja je stekla uvjete da obavlja osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom;
- 9d) **ispitivač** je osoba koja je stekla uvjete da vrši ispitivanje iz poznavanja propisa o sigurnosti prometa na cestama ili iz upravljanja motornim vozilom;
- 10) **cesta** je svaka javna cesta i nekategorirana cesta na kojem se obavlja saobraćaj;
- 11) **cesta rezervirana za promet motornih vozila** je javna cesta po kojoj mogu prometovati samo motorna vozila i koja je kao takva označena propisanim prometnim znakom;
- 12) **strana vozačka dozvola** je vozačka dozvola i međunarodna vozačka dozvola koju je izdalo nadležno tijelo strane države;
- 13) **javna cesta** je površina od općeg značaja za promet, koju svako može slobodno koristiti pod uvjetima određenim zakonom i koju je nadležno tijelo proglasilo javnom cestom, kao i ulice u naselju;
- 14) **kolona** je niz od najmanje tri vozila (osim bicikla, traktora, radnog stroja i zaprežnog vozila) koja su zaustavljena na cesti, ili se na bliskom međusobnom odstojanju kreću istom prometnom trakom u istom smjeru pri čemu su brzina kretanja vozila i postupanja vozača međusobno uvjetovani i između kojih, bez ometanja, ne može ući drugo vozilo;
- 15) **kolnik** je dio površine ceste namijenjen prvenstveno za promet vozila;

16) **kolnička traka** je uzdužni dio kolnika namijenjen za promet vozila u jednom smjeru, s jednom ili više prometnih traka;

16a) **kontrolor tehničke ispravnosti** je osoba koja je stekla uvjete da na stanici tehničkog pregleda vrši kontrolu tehničke ispravnosti vozila;

17) točka 17. izbrisana

18) **laka prikolica** je priključno vozilo čija najveća dozvoljena masa nije veća od 750 kg;

19) **laki četverocikl** je motorno vozilo s četiri kotača s masom neopterećenog vozila manjom od 350 kg, bez mase akumulatora kod električnih vozila, čija najveća brzina nije veća od 45 km/h i čija radna zapremina nije veća od 50 cm³ ili čija najveća snaga nije veća od 4 kW kod ostalih motora, ili čija najveća trajna snaga nije veća od 4 kW kod elektromotora;

20) **licencija** je javna isprava koju je izdalo nadležno tijelo i kojom se dokazuje ispunjavanje propisanih uvjeta i osposobljenosti za obavljanje određenih poslova iz oblasti sigurnosti prometa;

21) **lokalna cesta** je javna cesta koja povezuje naselja na teritoriju općine ili koja je značajna za promet na teritoriju općine;

22) **magistralna cesta** je javna cesta koja povezuje veće gradove i važnija gospodarska područja Bosne i Hercegovine i koja se nadovezuje na mrežu odgovarajuće kategorije cesta sa susjednim državama;

22a) **cesta s makadamskim zastorom** je cesta koja je izgrađena od dva sloja tucanika u uvaljanom stanju;

23) **manja materijalna šteta** je šteta u prometnoj nezgodi nastala na vozilu na kojem nisu oštećeni vitalni dijelovi i sklopovi i koje se može samostalno kretati na cesti;

24) **masa vozila** je masa praznog vozila s punim rezervoarom goriva, priborom i opremom predviđenim za vozilo;

25) **međunarodna vozačka dozvola** je javna isprava koju izdaje ovlaštena organizacija na temelju nacionalne vozačke dozvole te države;

26) **mimoilaženje** je prolaženje vozilom pored drugog vozila koje se po istom kolniku kreće iz suprotnog smjera;

27) **motocikl** je motorno vozilo s dva kotača ili s tri asimetrično postavljena kotača (s bočnom prikolicom), kod koga je radna zapremina motora veća od 125 cm³ i koje na ravnoj cesti može razviti brzinu veću od 45 km/h;

28) **motokultivator** je motorno vozilo s jednom ili dvije osovine i pogonskim motorom do 12 kW, konstruirano da vuče, potiskuje ili nosi oruđa za razne poljoprivredne radove;

29) **mijenjanje prometne trake** je prelaženje vozilom iz jedne u drugu prometnu traku za promet u istom smjeru zbog prestrojavanja ili dozvoljenog bržeg kretanja;

30) **motorno vozilo** je vozilo koje se pokreće snagom sopstvenog motora i koje je prvenstveno namijenjeno za prijevoz osoba ili tereta na cestama, ili vuču priključnog vozila, osim vozila koja se kreću po tračnicama i pomoćnih pješačkih sredstava;

31) **najveća dozvoljena masa** je masa vozila zajedno s njegovom nosivošću;

32) **naselje** je izgrađen, nastanjen, prostorno i funkcionalno objedinjen dio naseljenog mjesta u kojem su javne ceste izgrađene s uređenim pločnikom i rubnjakom pokraj kojega se nalazi najmanje s jedne strane red kuća ili skupina zgrada i čije su granice obilježene prometnim znakom za obilježavanje naselja;

32a) **naseljeno mjesto** jest prostorna jedinica u Bosni i Hercegovini koja obuhvaća jedno ili više naselja s područjem koje pripada tom naseljenom mjestu, čiji se naziv i teritorij uređuju posebnim zakonima i čiji je teritorij označen prometnim znakom za obilježavanje naseljenih mjesta;

33) **nekatégorirana cesta** je površina koja se koristi za promet prema ma kom temelju i koja je dostupna većem broju raznih korisnika (seoska, poljska i šumska cesta, ceste na nasipima za odbranu od poplava, prostori oko benzinskih crpki, parkirališta i sl.);

34) **nosivost** je dozvoljena masa do koje se vozilo smije opteretiti, prema deklaraciji proizvođača vozila;

- 35) **obilaženje** je prolaženje vozilom pored zaustavljenog ili parkiranog vozila ili drugog objekta koji se nalazi na prometnoj traci kojom se vozilo kreće;
- 36) **obilježeni pješački prijelaz** je dio površine kolnika namijenjen za prelaženje pješaka preko kolnika, obilježen oznakama na kolniku i odgovarajućim prometnim znakom;
- 36a) **odstojanje** je najkraća uzdužna udaljenost između najisturenijih točaka vozila ili osobe, odnosno drugih objekata;
- 36b) **oldtimer** je motorno vozilo proizvedeno prije trideset i više godina, koje je radi njegovanja povijesnih naslijeđa i tehničke kulture sačuvano ili ponovo sastavljeno u izvornom obliku.
- 37) **tijelo nadležno za** je tijelo nadležno za određene poslove utvrđen ustavom i zakonom Bosne i Hercegovine, entiteta, kantona i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine;
- 38) **osovinsko opterećenje** je dio ukupne mase vozila koja se preko osovina vozila prijenosi na vodoravnu podlogu u stanju mirovanja vozila;
- 39) **parkiranje vozila** je prekid kretanja vozila dulji od pet minuta osim prekida koji se pravi da bi se postupilo po znaku ili pravilu kojim se regulira promet;
- 39a) **pčelarsko vozilo** je motorno ili priključno vozilo namijenjeno ili konstrukcijski prilagođeno isključivo za prijevoz pčelinjih zajednica (košnica), te se na njemu ne smije prevoziti nikakav drugi teret;
- 40) **pješačka zona** je uređena prometna površina namijenjena za kretanje pješaka u kojoj je dozvoljeno kretanje motornih vozila s posebnim odobrenjem;
- 41) **pješački otok** je uzdignuta ili na drugi način obilježena površina koja se nalazi na kolniku i koja je određena za privremeno zadržavanje pješaka koji prelaze preko kolnika, ili ulaze u vozilo i izlaze iz vozila javnog prometa;
- 42) **pješak** je osoba koja sudjeluje u prometu, a ne upravlja vozilom, niti se prevozi u vozilu ili na vozilu, osoba koja vlastitom snagom gura ili vuče vozilo, ručna kolica, dječije prijevozno sredstvo, bicikl, moped ili pokretna kolica za nemoćne osobe, osobe u pokretnoj stolici za nemoćne osobe koju pokreće vlastitom snagom ili snagom motora, ako se pri tome kreće brzinom čovječijeg hoda, kao i osoba koja klizi klizaljčkama, skijama, sankama ili se vozi na koturaljkama;
- 43) **polukružno okretanje** je okretanje vozila za 180 stupnjeva, u odnosu na dotadašnji smjer kretanja, radi uključenja u suprotni prometni tok;
- 44) **poluprikolica** je priključno vozilo bez prednje osovine, konstruirano tako da se svojim prednjim dijelom oslanja na vučno vozilo;
- 45) **potvrda o registraciji** je javna isprava koju za registrirano vozilo izdaje nadležno tijelo;
- 45a) **predavač** je osoba koja je stekla uvjete da vrši osposobljavanje iz poznavanja propisa o sigurnosti prometa na cestama;
- 46) **preglednost** podrazumijeva prostor koji sudionik u cestovnom prometu može vidjeti s mjesta na kojem se nalazi;
- 47) **pretjecanje** je prolaženje vozilom pored drugog vozila koje se kreće u istoj prometnoj traci i istom smjeru;
- 48) **prometna dozvola** je javna isprava koju je izdalo nadležno tijelo i kojom se dokazuju vlasništvo i razdoblje važenja registracije određenog vozila, njegove tehničke i druge osobine i karakteristike;
- 49) **potvrda o vlasništvu vozila** je javna isprava koju je izdalo nadležno tijelo i kojom se dokazuju vlasništvo određenog vozila, njegove tehničke i druge karakteristike;
- 50) **posebni objekat** na cesti je oprema na cesti postavljena radi smanjenja brzine kretanja vozila na mjestima gdje je posebice ugrožena sigurnost sudionika u prometu;
- 51) **prestrojavanje** je zauzimanje takvog položaja vozilom na prometnoj traci i na takvoj udaljenosti od raskrižja ili drugog mjesta na cesti iz kojeg se na siguran način može izvesti naredna dopuštena radnja vozilom (skretanjem, okretanjem, zaustavljanjem i sl.);
- 52) **priključno vozilo** je vozilo namijenjeno da bude vučeno motornim vozilom, bilo da je konstruirano kao prikolica ili kao poluprikolica;

52a) **priključak za izvođenje radova** je izmjenljivo oruđe koje služi za obavljanje poljoprivrednih, šumskih ili drugih radova, i koje se u svrhu izvođenja radova postavlja ili priključuje na motorno vozilo;

52b) **priključno vozilo za traktor** je priključno vozilo koje je namijenjeno da ga vuče isključivo traktor;

53) **prometna traka za vozila javnog gradskog prijevoza** je obilježeni uzdužni dio kolnika namijenjen za vozila javnog gradskog prijevoza putnika, kad su u vozilu putnici;

54) **propuštanje vozila** je radnja koju je u određenim slučajevima vozač dužan izvršiti zaustavljanjem vozila, smanjivanjem brzine kretanja ili prekidanjem radnje koju izvodi vozilom, i to na način koji ne primorava vozača drugog vozila da naglo mijenja pravac ili brzinu kretanja;

55) **putnički automobil** je motorno vozilo namijenjeno za prijevoz osoba koje, osim sjedala za vozača, ima najviše osam sjedala;

56) **prometna nezgoda** je događaj na cesti ili koji je započet na cesti, u kojem je sudjelovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojem je jedno ili više osoba poginulo ili povrijeđeno ili je nastala materijalna šteta.

57) **prometna traka** je obilježeni ili neobilježeni uzdužni dio kolnika čija je širina dovoljna za nesmetan promet jednog reda vozila;

57a) **prometna signalizacija** je sustav sredstava, uređaja i oznaka za reguliranje i vođenje prometa;

57b) **prometni znak** je znak kojim se upotrebom grafičkih ili svjetlosnih ili brojevnih ili slovničkih oznaka ili drugih simbola, sudionici u prometu upozoravaju na opasnosti na cesti, stavljaju im se do znanja ograničenje, zabrane i obveze, odnosno daju obavijesti potrebne za sigurnost kretanja po cesti;

58) **prometna traka za prinudno zaustavljanje vozila** je obilježeni uzdužni dio kolnika na autocestama i na određenim mjestima na cestama višeg ranga, kao i u tunelima i galerijama, namijenjena za prinudno zaustavljanje vozila;

59) **prometna traka za spora vozila** je uzdužni dio kolnika namijenjen za vozila koja sporom vožnjom smanjuju protok prometa;

60) **prometna traka za ubrzavanje** je dio kolnika namijenjen za uključivanje vozila u promet sa sporedne ceste, odnosno drugih prilaznih cesta s objekata pored cesta;

61) **prometna traka za usporavanje** je dio kolnika namijenjen za isključivanje vozila iz prometa na cesti;

61a) **sustav provjere sigurnosti (RSI – Road Safety Inspection)** predstavlja proceduru neovisne provjere postojećih javnih cesta glede sigurnosti;

61b) **sustav revizije sigurnosti (RSA – Road Safety Audit)** predstavlja proceduru neovisne revizije projekata izgradnje javnih cesta glede sigurnosti;

62) **radni stroj** je motorno vozilo namijenjeno za vršenje određenih radova vlastitim uređajima i opremom, koje po konstrukcijskim osobinama ne može razviti brzinu veću od 30 km na sat;

63) **raskrižje** je površina na kojoj se križaju ili spajaju dvije ili više cesta, kao i šira prometna površina koja nastaje križanjem, odnosno spajanjem cesta;

63a) **rastojanje** je najkraća bočna udaljenost između najisturenijih točaka vozila ili osoba, odnosno drugih objekata;

64) **regionalna cesta** je javna cesta koja povezuje važnija gospodarska područja Bosne i Hercegovine i koja osigurava najracionalniju vezu između općina;

65) **u suradnji s nadležnim tijelom** znači da je tijelo koje donosi podzakonski akt obvezno osigurati sudjelovanje u izradi ili davanju mišljenja nadležnog tijela o podzakonskom aktu;

66) **skup vozila** čine motorno vozilo i priključna vozila koja u prometu na cestama sudjeluju kao cjelina;

67) **smanjena vidljivost** postoji kada, zbog nepovoljnih atmosferskih ili drugih prilika, vozač ne može jasno uočiti druge sudionike u saobraćaju na udaljenosti od najmanje 200 m na cesti izvan naselja, odnosno od najmanje 100 m u naselju;

- 68) **stajalište** je dio površine ceste namijenjen za zaustavljanje autobusa, trolejbusa ili tramvaja radi ulaska i izlaska putnika i koje je obilježeno prometnim znakom;
- 68a) **stanica tehničkog pregleda** je organizacija ovlaštena od nadležnog tijela za obavljanje poslova tehničkog pregleda vozila;
- 68b) **svjetloodbojni prsluk** je odjevni predmet namijenjen lakšem uočavanju osoba koja se na javnoj cesti nalaze izvan vozila;
- 69) **stiker naljepnica** je dokaz registriranog vozila;
- 69a) **šinsko vozilo** je vozilo posebice konstruirano i isključivo namijenjeno za vožnju po tračnicama;
- 69b) **tahograf** je uređaj ugrađen u motorno vozilo koji bilježi elemente bitne za uporabu motornog vozila i/ili rada vozača;
- 70) **teretno vozilo** je svako motorno vozilo koje je namijenjeno za prijevoz tereta;
- 71) **traktor** je motorno vozilo konstruirano da vuče, potiskuje ili nosi izmjenjiva oruđa, odnosno da služi za pogon takvih oruđa ili za vuču priključnih vozila;
- 71a) **tegljač** je motorno vozilo namijenjeno i opremljeno za vuču poluprikolice;
- 72) **tramvaj** je vozilo na tračnicama s električnim pogonom, namijenjeno za javni prijevoz putnika i koje je, radi napajanja motora električnom energijom, vezano za električni vod;
- 73) **trolejbus** je motorno vozilo namijenjeno za javni prijevoz putnika koje, osim sjedala za vozača, ima više od osam sjedala i koje, radi napajanja motora električnom energijom, ima kontakt s električnim provodnikom;
- 74) **nogostup** je posebno uređena prometna površina namijenjena za kretanje pješaka, koja nije u istoj razini s kolnikom ceste, ili je od kolnika odvojena na drugi način;
- 75) **tricikl** je motorno vozilo na tri kotača simetrično postavljena u odnosu na srednju uzdužnu osu, s toplotnim motorom čija je radna zapremina veća od 50 cm³ ili čija je konstrukcijski najveća brzina veća od 45 km/h;
- 75a) **turistički vlak** je skup vozila koji čine vučno vozilo i priključna vozila, namijenjeni za prijevoz putnika u parkovima, hotelsko-turističkim i sličnim naseljima, na površini na kojoj se ne obavlja promet ili cesti na kojoj se promet obavlja u turističke svrhe;
- 76) **sudionik u prometu** je lice koje u prometu na cesti upravlja vozilom ili se nalazi u vozilu ili na vozilu, koje tjera, vodi ili jaše životinju koja se kreće cestom, kao i pješak ili osoba koja svoje poslove i radne zadatke obavlja na cesti;
- 77) **ukupna masa** je masa vozila zajedno s masom tereta koji se prijevozi na vozilu, uključujući i masu osoba koja se nalaze u vozilu, kao i masu priključnog vozila s teretom, ako je ono pridodano vozilu;
- 78) **ulica** je javna cesta u naselju koji prometno povezuje dijelove naselja;
- 78a) **šef stanice** tehničkog pregleda je osoba koja je stekla uvjete da vodi stanicu za tehnički pregled vozila;
- 79) **vozač** je osoba koja na cesti upravlja vozilom;
- 80) **vozačka dozvola** je javna isprava koju je izdalo nadležno tijelo i kojom se dokazuje pravo upravljanja vozilom određene kategorije ili potkategorije;
- 81) **vozilo** je svako prijevozno sredstvo namijenjeno za kretanje po cesti osim pokretnih stolica bez motora za nemoćne osobe i dječijih prijevoznih sredstava;
- 82) izbrisana
- 83) **zaprežno vozilo** je vozilo koje vuče upregnuta životinja;
- 84) **zaustavljanje vozila** je svaki prekid kretanja vozila na cesti u trajanju do pet minuta, osim prekida koji se pravi da bi se postupilo po znaku ili pravilu kojim se regulira promet;
- 85) **zemljana cesta** je cesta bez izgrađenog kolnika i kolničkog zastora, pa i kad na priključku na javnu cestu ima izgrađen kolnik;
- 86) **zona smirenog prometa** je područje u naselju, obilježeno propisanim prometnim znakom, u kojem se vozila ne smiju kretati brzinom većom od brzine hoda pješaka zbog dozvoljenog kretanja pješaka i dječije igre.

Članak 10.

(1) S ciljem povećanja učinkovitosti u provedbi ovoga Zakona i ispunjavanja uvjeta i obveza na međunarodnom planu, državne institucije nadležne za vođenje centralnih evidencija uspostaviti će Centralni registar.

(2) Tijela koja vode evidenciju dužna su redovito dostavljati odgovarajuće podatke Centralnom registru.

(3) Bliže odredbe o sadržaju i načinu vođenja Centralnog registra pravilnikom propisuje Agencija za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine.

II. CESTE

Članak 11.

(1) Ceste, kao osnova na kojoj se odvija promet, moraju se projektirati, izgrađivati, opremiti i održavati tako da odgovaraju svojoj namjeni i zahtjevima sigurnosti prometa.

(2) Radi ispunjavanja zahtjeva sigurnosti prometa, nadležno tijelo za ceste dužno je projektiranje cesta podvrgnuti sustavu revizije sigurnosti (RSA), a postojeće ceste sustavu provjere sigurnosti (RSI).

(3) Bliže odredbe o temeljnim uvjetima koje ceste, njihovi elementi i objekti na njima moraju ispunjavati sa stanovišta sigurnosti prometa, sustavu revizije i provjere sigurnosti, pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s nadležnim tijelom.

Članak 12.

Javne ceste, njihove pojedine dijelove i objekte na njima mogu se pustiti u promet tek pošto se utvrdi da glede sigurnosti prometa ispunjavaju tehničke normative, sukladno odgovarajućim propisima.

Članak 13.

(1) Mrežu javnih cesta, ovisno od njihovog društvenog i gospodarskog značaja, čine magistralne, regionalne i lokalne ceste, kao i ulice u naseljima i gradovima.

(2) O javnim cestama i objektima na njima vodi se evidencija.

(3) Bliže odredbe o načinu vođenja evidencije o javnim cestama i objektima na njima pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s nadležnim tijelom.

Članak 14.

Javnu cestu čine donji i gornji stroj ceste, cestovni građevinski objekti, prometni znakovi i oprema, objekti za potrebe ceste, a javna cesta van naselja i zemljišni pojas s obje strane ceste širine najmanje jedan metar, računajući od krajnje točke poprijječnog profila ceste, i zračni prostor iznad kolnika u visini od sedam metara, računajući od najviše točke kolnika.

Članak 15.

(1) Javne ceste moraju imati najmanje dvije prometne trake i dvije rubne trake ili rubnjake u ravni kolnika, a ulice nogostupe s rubnjacima.

(2) Izuzetno od odredbi stavka (1), lokalna cesta može imati samo jednu prometnu traku s tim da, ovisno od preglednosti ceste, na rastojanju od najviše 500 m, ima odgovarajuće proširenje, a ulica samo jednu prometnu traku bez proširenja.

Članak 16.

(1) Javni putevi moraju biti osposobljeni da podnesu osovinsko opterećenje od najmanje 10 t po osovini.

(2) Izuzetno od odredbi stavka (1) ovoga članka, lokalne ceste i ulice, određene odlukama nadležnih tijela, moraju biti izgrađeni tako da podnesu osovinsko opterećenje od najmanje šest tona.

(3) Projektiranjem i gradnjom novih javnih cesta, osim lokalnih, mora se osigurati da podnesu osovinsko opterećenje od najmanje 11, 5 t po osovini.

Članak 17.

Iznad kolnika javne ceste mora postojati slobodan prostor u visini od najmanje 4,5 m od najviše točke kolnika.

Članak 18.

(1) Na mostovima, u tunelima, galerijama i drugim objektima na javnoj cesti širina kolnika ne smije biti manja od širine kolnika na javnoj cesti.

(2) Autobusna stajališta na javnoj cesti van naselja, kao i na dijelu magistralne ceste u naselju moraju biti izvan kolnika.

Članak 19.

(1) Na javnim cestama zabranjeno je podizati objekte, uređaje ili postrojenja, saditi sadnice ili postavljati predmete kojima se umanjuje preglednost cesta i željezničke pruge s kojom se cesta križa u istoj razini, kao i preglednost na raskrižju, ili vršiti bilo kakve radnje koje bi mogle ugrožavati ili ometati promet na javnoj cesti ili oštećivati javnu cestu i objekte na njoj.

(2) Na javnoj cesti i njenom zaštitnom pojasu zabranjeno je podizati spomenike i postavljati druga spomen obilježja, prodavati proizvode i sl.

(3) U zaštitnom pojasu javne ceste van naselja mogu se postavljati natpisi za reklame, i to pored autoceste i ceste rezervirane za promet motornih vozila na udaljenosti najmanje 12 m, magistralne i regionalne 10 m i lokalne ceste tri metra, računajući od krajnje točke popriječnog profila, uz dozvolu nadležne institucije koja upravlja javnom cestom.

Članak 20.

(1) Poduzeća i drugi subjekti koji izvode radove na javnoj cesti, prije početka izvođenja radova dužni su da postave privremenu prometnu signalizaciju i osiguraju mjesto na kojem se radovi izvode, da održavaju prometnu signalizaciju tijekom izvođenja radova, za vrijeme trajanja radova organiziraju siguran promet na mjestu izvođenja radova, te da poslije završetka radova uklone sa javne ceste ostatke materijala, sredstva za rad, privremenu prometnu signalizaciju i druge predmete koje su postavili za vrijeme izvođenja radova.

(2) Prometna signalizacija i oprema ceste se postavlja na temelju Elaborata prometne signalizacije i opreme ceste, ako se radi o prometnoj signalizaciji i opremi ceste namijenjenoj označavanju radova na cesti.

Članak 21.

(1) Nadležna tijela koja upravljaju cestama dužna su, sukladno važećim propisima, analizirati i poduzimati mjere radi otklanjanja određenih nedostataka na cesti na lokacijama na kojima se učestalo događaju prometne nezgode.

(2) Tijela nadležna za unutarnje poslove dužna su omogućiti pristup informacijama o prometnim nezgodama institucijama iz stavka (1) ovoga članka, za potrebe analize uzroka događanja prometnih nezgoda.

Članak 22.

(1) U slučaju prekida ili ugrožavanja prometa na javnoj cesti zbog nanosa, odrona ili klizanja terena ili drugih uzroka, kao i u slučaju oštećenja kolnika koja u većoj mjeri ugrožavaju sigurnost prometa, nadležna institucija koja upravlja cestama odmah po saznanju, na uočenoj lokaciji, organizira postavljanje privremene prometne signalizacije, te poduzima mjere za otklanjanje smetnji i uspostavu sigurnog prometa.

(2) U slučaju događaja iz stavka (1) ovoga članka, prometna signalizacija postavlja se sukladno Pravilniku o prometnim znakovima i signalizaciji na cestama, načinu obilježavanja radova i zapreka na cesti i znakovima koje sudionicima u prometu daje ovlaštena osoba, ako ne postoje uvjeti glede vremena izrade Elaborata prometne signalizacije i opreme ceste.

Članak 23.

(1) Nadležne institucije koje održavaju i upravljaju cestama dužne su pravodobno i točno obavješćivati javnost o ograničenju i zabrani prometa na javnim cestama i o izvanrednim uvjetima i posebnim mjerama za promet na njima, kao i o prohodnosti javnih cesta u zimskom razdoblju i u slučaju elementarnih nepogoda ili vanrednih događaja zbog kojih je nastao prekid prometa, odnosno zbog čega su znatno otežani uvjeti za odvijanje prometa.

(2) Nadležne institucije koje održavaju i upravljaju cestama, istodobno s informiranjem javnosti, dužne su dostavljati auto-moto klubovima/savezima informacije o prohodnosti javnih cesta koje su im potrebne za vršenje njihovih javnih ovlasti.

Članak 24.

Javne ceste izvan naselja moraju imati, na pogodnim rastojanjima, posebne površine za zadržavanje vozila izvan kolnika, a na dijelovima s većim uzdužnim nagibom i posebnu traku za kretanje sporih vozila u slučaju vrlo gustog prometa.

III. PRAVILA PROMETA

1. Opće odredbe

Članak 25.

(1) Sudionici u prometu dužni su postupati sukladno propisima o pravilima prometa, prometnoj signalizaciji i naredbama koje daje ovlaštena osoba.

(2) Sudionici u prometu dužni su postupati sukladno prometnoj signalizaciji i kada se time odstupa od prometnih pravila.

(3) Sudionici u prometu dužni su postupati sukladno svjetlosnom prometnom znaku i kada se značenje tog znaka razlikuje od značenja ostalih prometnih znaka ili prometnih pravila.

(4) Međusobnu prednost prolaza sudionika u prometu, koji na raskrižju svjetlosnim prometnim znakovima istodobno dobivaju pravo prolaza, regulira se prometnim pravilima.

(5) Sudionici u prometu dužni su postupati prema znakovima ili naredbama koje daju ovlaštene osobe i kad se time odstupa od svjetlosnog prometnog znaka ili drugog prometnog znaka ili prometnog pravila.

Članak 26.

(1) Zabranjeno je na cesti, parking-prostoru, nogostupu i drugim prometnim površinama ostavljati oštećena, dotrajala ili neregistrirana vozila, nanositi blato na cestu sa savremenim kolnikom ili ostavljati ili bacati otpatke ili predmete i stvari koji mogu ometati ili ugroziti promet ili zagađivati okoliš.

(2) Osoba koja postupi suprotno stavku (1) ovoga članka snosi troškove uklanjanja vozila, otpadaka, predmeta i stvari koje je ostavila, nanijela blato ili bacilo otpatke ili predmete na cestu, parking-prostor ili neku drugu prometnu površinu.

(3) Vozač je dužan s kolnika ukloniti predmete i stvari koje s njegovog vozila padnu na cestu, kao i predmete koje je prilikom zaustavljanja vozila stavio na cestu.

(4) Ako je u mogućnosti i ako time ne ometa sigurnostprometa vozač je dužan ukloniti s kolnika i predmete na koje naiđe u tijeku vožnje, a ako nije u mogućnosti, dužan je o tome obavijestiti nadležnu instituciju koja upravlja cestom ili policijsku upravu, odnosno poduzeće koje se brine o održavanju ceste.

Članak 27.

Vozač je dužan držati vozilo na takvom odstojanju i rastojanju od drugih vozila u prometu da, s obzirom na brzinu kretanja vozila i druge okolnosti u prometu, ne izaziva opasnost i ne ometa druge sudionike u prometu.

Članak 28.

(1) Vozač je dužan u tijeku upravljanja vozilom obratiti pažnju na pješake koji se nalaze na kolniku ili stupaju na kolnik.

(2) Kad prilazi obilježenom pješačkom prijelazu, vozač mora upravljati vozilom s naročitim oprezom i voziti takvom brzinom da u slučaju potrebe može zaustaviti vozilo ispred pješačkog prijelaza.

(3) Na dijelu ceste po kojoj se kreću djeca, ili na kojem su postavljeni prometni znaci o sudjelovanju djece u prometu, vozač je dužan voziti s naročitim oprezom i takvom brzinom da može vozilo zaustaviti u slučaju potrebe.

Članak 29.

(1) Slijepa lica, kad samostalno sudjeluju u prometu, moraju nositi bijeli štap kao znak raspoznavanja.

(2) Vozilo koje je podešeno da njime upravlja osoba kojoj su oštećeni ekstremiteti bitni za upravljanje vozilom, mora biti obilježeno posebnim znakom.

(3) Osim vozila iz stavka (2) ovoga članka, posebnim znakom mogu biti obilježena i vozila u kojima se, za vrijeme prevoženja, nalaze osobe sa stupnjem invaliditeta 100%.

(4) Na posebno označenim mjestima za parkiranje vozila iz stavka (2) i (3) ovoga članka može se samo parkirati vozilo obilježeno znakom iz stavka (2) i (3) ovoga članka.

(5) Bliže odredbe o načinu obilježavanja vozila iz stavka (2) i (3) ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Članak 30.

(1) Vozač vozila koje se kreće pored vozila javnog prijevoza putnika ili pored autobusa kojim se obavlja prijevoz putnika, zaustavljenog na stajalištu, mora se kretati smanjenom brzinom tako da ne ugrožava osobe koje ulaze ili izlaze iz tog vozila.

(2) Osobe iz stavka (1) ovoga članka, kad radi ulaska u vozilo ili po izlasku iz vozila moraju preći preko kolnika, dužna su to činiti na način propisan u čl. 108., 109. i 110.

(3) Vozač mora zaustaviti vozilo iza vozila iz stavka (1) ovoga članka kada osobe, ulazeći ili izlazeći iz tog vozila, moraju preći preko prometne trake i biciklističke staze ili trake kojom se vozilo kreće.

(4) Vozač vozila koje se kreće iza vozila kojim se prijevoze djeca, kao i vozač vozila koji tom vozilu dolazi u susret na cesti s dvije prometne trake, dužan je zaustaviti se, kad je vozilo kojim se prijevoze djeca zaustavljeno na kolniku, dok djeca ulaze ili izlaze iz vozila.

(5) Ako se vozilom obavlja organiziran prijevoz djece, vozilo mora biti obilježeno posebnim znakom.

Članak 31.

(1) Za vrijeme vožnje u naselju vozač je dužan vozilu javnog gradskog prijevoza putnika ili posebno obilježenom vozilu kojim se obavlja organizirani prijevoz djece omogućiti uključivanje u promet kada ta vozila izlaze sa stajališta koja se nalaze izvan kolnika, odnosno s proširenja prometne trake koje se koristi za stajalište.

(2) Vozač vozila javnog gradskog prijevoza putnika ili posebno obilježenog vozila kojim se obavlja organiziran prijevoz djece dužan je pomoću pokazivača pravca najaviti svoju namjeru da se uključi u promet i to uključivanje obaviti na način kojim se ne ugrožavaju drugi sudionici u prometu.

Članak 32.

Osoba koja se prijevozi vozilom ne smije ni na koji način ometati vozača u upravljanju vozilom, niti utjecati na njega da upravlja vozilom na način kojim se umanjuje sigurnost prometa.

Članak 33.

(1) Za vrijeme kretanja vozila u prometu na javnoj cesti vozač ne smije koristiti mobilni telefon odnosno druge uređaje za komuniciranje ako nema, odnosno ne koristi, opremu koja omogućuje komuniciranje bez angažiranja ruku za vrijeme vožnje. Vozač ne smije koristiti audio - odnosno videouređaje na način da ne čuje zvučne signale drugih sudionika u prometu, niti poduzimati druge radnje koje ometaju njegovu pozornost pri upravljanju vozilom.

(2) Kretanjem vozila u smislu stavka (1) ovoga članka smatrat će se i slučaj kada je vozilo zaustavljeno zbog postupanja po prometnom znaku, postupanja po znaku i naredbi ovlaštene osobe, propuštanja vozila koja imaju pravo prvenstva prolaza i u drugim slučajevima kada je vozač dužan ili prinuđen zaustaviti vozilo na kolniku prema odredbama ovoga Zakona.

(3) Odredbe stavka (1) ovoga članka koje se odnose na druge uređaje za komuniciranje ne primjenjuju se na vozače policijskih vozila, vozila sudbene policije, vojna vozila i vozila Granične policije Bosne i Hercegovine, hitne pomoći i vatrogasne službe, dok upravljaju vozilom prilikom obavljanja poslova u vezi sa službenom dužnošću odnosno djelatnošću, kao i vozače taksi prijevoza u obavljanju službene dužnosti.

Članak 33a.

(1) U vozilu u prometu na cesti ne smije se koristiti niti nalaziti uređaj odnosno sredstvo kojim se može ometati rad uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, odnosno drugih uređaja namijenjenih za dokumentiranje prekršaja.

(2) Zabranjeno je stavljati na tržište i reklamirati uređaje i sredstva iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 34.

- (1) Vozač motornog vozila i osobe koje se prijevoze tim vozilom dužni su koristiti sigurnosne pojaseve za vrijeme dok se vozilo kreće u prometu na javnoj cesti.
- (2) U putničkom automobilu na prednjem sjedalu do vozača ne smije se prevoziti osoba koja je očigledno pod utjecajem alkohola ili opojnih sredstava.
- (3) U putničkom automobilu na sjedalu suvozača ne smije se prevoziti dijete mlađe od 12 godina.

Članak 34a.

- (1) Izuzetno od članka 34. stavak (3) ovoga Zakona, u putničkom automobilu vozač može prevoziti dijete mlađe od dvije godine na prednjem sjedalu vozila ako vozilo nema suvozački zračni jastuk ili je suvozački zračni jastuk isključen i ako se dijete prijevozi u sigurnosnoj sjedalici postavljenoj suprotno od smjera kretanja vozila, a koja je pričvršćena za sjedalo pomoću sigurnosnog pojasa u tri točke vezivanja ili posebnim kopčama u vozilu. Dijete u sigurnosnoj sjedalici mora biti vezano.
- (2) U putničkom automobilu na zadnjem sjedalu vozač smije prevoziti dijete mlađe od pet godina samo kada je dijete ispravno vezano u sigurnosnoj sjedalici koja je za sjedalo pričvršćena pomoću sigurnosnog pojasa u tri točke vezivanja ili posebnim kopčama u vozilu.
- (3) Vozač u putničkom automobilu smije prevoziti dijete starije od pet a mlađe od 12 godina na zadnjem sjedalu samo kada dijete sjedi na posebnom podmetaču prilagođenom njegovoj visini koji omogućuje uporabu sigurnosnog pojasa i kada je ispravno vezano sigurnosnim pojasom, ili je ispravno vezano u sigurnosnoj sjedalici koja je za sjedalo pričvršćena pomoću sigurnosnog pojasa u tri točke vezivanja ili posebnim kopčama u vozilu.
- (4) Načine i uvjete prijevoza djece mlađe od 12 godina posebnim pravilnikom detaljnije propisuje ministar nadležan za poslove prometa.

Članak 35.

- (1) Vozila ne smiju na prednjoj strani imati svjetlosne, svjetlosno-signalne ili reflektirajuće uređaje ili stvari koje daju svjetla crvene boje, a na zadnjoj strani uređaje ili stvari koje daju svjetla bijele boje.
- (2) Odredba stavka (1) ovoga članka glede svjetala bijele boje ne odnosi se na svjetlo za osvjetljavanje ceste pri vožnji unazad, pokretno svjetlo za istraživanje (reflektor), svjetlo za osvjetljavanje zadnje registracijske pločice registarsku pločicu presvučenu bijelom reflektirajućom bojom.
- (3) Odredba stavka (1) ovoga članka ne odnosi se na crveno trepćuće svjetlo na posebno označenim motornim vozilima koja prate vozila pod pratnjom.

2. Radnje vozilom u prometu

Članak 36.

- (1) Vozač koji namjerava obaviti neku radnju vozilom na cesti ili vozilo uključiti u promet ili uključi u promet (pomjeranje vozila udesno ili ulijevo, mijenjanje prometne trake, pretjecanje, obilaženje, zaustavljanje, skretanje udesno ili ulijevo, polukružno okretanje, vožnja unatrag i sl.) smije početi takvu radnju samo ako se prijetodno uvjerio da to može učiniti bez opasnosti za druge sudionike u prometu ili imovinu, vodeći pritom računa o položaju vozila i pravcu i brzini kretanja.
- (2) Vozač je dužan postupati prema odredbama stavka (1) ovoga članka i kada se uključuje u promet iz garaže, parkirališta, dvorišta ili drugih sličnih površina, a ako mu je vidik zaklonjen ili mu je vidljivost znatno smanjena zbog vremenskih ili drugih prilika, dužan je na mjestu na kojem

se uključuje postaviti osobu koja će omogućiti siguran izlazak vozila na cestu ili na drugi način osigurati sigurno uključenje na cestu.

(3) Zabranjeno je otvaranje vrata na motornom vozilu na kolniku, kada je vozilo u kretanju i u svim drugim slučajevima kada se može ugroziti sigurnost drugih sudionika u prometu.

Članak 37.

(1) Prije obavljanja radnji vozilom iz članka 36. ovoga Zakona vozač je dužan jasno i pravodobno obavijestiti o svojoj namjeri druge sudionike u prometu, dajući znak pomoću pokazivača pravca ili, ako oni ne postoje, odgovarajućim znakom rukom.

(2) Ako znak iz stavka (1) ovoga članka vozač daje pomoću pokazivača pravca, mora ga davati sve vrijeme obavljanja radnje vozilom, a po izvršenju radnje mora prestati da ga daje.

(3) Izuzetno od odredbi st. (1) i (2) ovoga članka, po izvršenju pretjecanja drugog vozila, vozač nije dužan davati znak o namjeri da se vrati na prometnu traku kojom se kretao prije pretjecanja.

3. Kretanje vozila po ceti

Članak 38.

Vozač mora za kretanje vozila koristiti isključivo cestu, odnosno kolnik ili prometnu traku, odnosno stazu namijenjenu za promet one vrste vozila kojoj pripada osim u slučaju opasnosti.

Članak 39.

(1) Vozač je dužan kretati se vozilom desnom stranom kolnika u smjeru kretanja.

(2) Vozač je dužan držati vozilo u kretanju što bliže desnom rubu kolnika naolikoj udaljenosti od nje da, s obzirom na brzinu kretanja vozila, uvjete prometa i stanje i osobine ceste, ne ugrožava druge sudionike u prometu i sebe ne izlaže opasnosti.

(3) Izuzetno od odredbe stavka (2) ovoga članka, na cesti u naselju s kolnikom na kome za promet vozila u istom smjeru postoje najmanje dvije obilježene prometne trake za kretanje vozila vozač može koristiti i prometnu traku koja se ne nalazi uz desni rub kolnika ako time ne ometa ostala vozila koja se kreću iza vozila kojim upravlja.

(4) Odredba stavka (3) ovoga članka ne odnosi se na vozača autobusa, vozača teretnog vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 7.500 kg, vozača vozila koje na ravnoj cesti ne može razviti brzinu kretanja veću od 40 km/h i na vozača vozila koje se ne smatra motornim vozilom, osim na dijelu ceste ispred raskrižja ili drugog mjesta na kojem vozilo skreće ulijevo.

Članak 40.

(1) Na cesti s kolnikom za promet vozila u oba smjera na kome postoje najmanje četiri prometne trake, vozač ne smije vozilom prelaziti na kolničku traku namijenjenu za promet vozila iz suprotnog smjera.

(2) Na cestiputu s kolnikom za promet vozila u oba smjera na kome postoje tri prometne trake vozač se ne smije vozilom kretati prometnom trakom koja se nalazi uz lijevi rub ceste u smjeru kretanja vozila.

(3) Na cesti na kojem su kolničke trake fizički odvojene jedna od druge, vozač se ne smije vozilom kretati koloničkom trakom namijenjenom za promet vozila iz suprotnog smjera.

(4) Na cesti s kolnikom za promet vozila u jednom smjeru, vozač se ne smije vozilom kretati u zabranjenom smjeru.

Članak 41.

(1) Vozač koji se namjerava kretati vozilom unatrag, može izvršiti tu radnju samo na kratkom dijelu ceste pod uvjetom da ne ugrožava ili ne ometa druge sudionike u prometu.

(2) Kad se vozač kreće vozilom unatrag dužan je kretati se onom stranom kolnika kojom se do tada kretao vožnjom unaprijed.

(3) Vozač ne smije kretanjem vozila unatrag ulaziti u nepregledno raskrižje, kretati se cestom na prijelazu preko željezničke pruge u istoj razini, uključivati se na cestu s pravom prvenstva, niti voziti na prijevovima i u zavojima u kojima je preglednost nedovoljna.

Članak 42.

(1) Vozač ne smije mijenjati način upravljanja vozilom naglim smanjenjem brzine kretanja vozila osim u slučaju neposredne opasnosti.

(2) Vozač koji namjerava znatnije smanjiti brzinu kretanja vozila dužan je to učiniti na način kojim neće ugroziti druge vozače koji se kreću iza njega.

4. Brzina

Članak 43.

(1) Vozač je dužan brzinu kretanja vozila prilagoditi karakteristikama i stanju ceste, vidljivosti, preglednosti, atmosferskim prilikama, stanju vozila i tereta, gustini prometa, prometnim znakovima i drugim prometnim uvjetima, tako da vozilo može pravodobno zaustaviti pred svakom zaprekom koju pod navedenim uvjetima može predvidjeti.

(2) Vozač ne smije smanjiti brzinu kretanja vozila do te mjere da njegovo vozilo pričinjava smetnju normalnom odvijanju prometa.

(3) Prilikom pokretanja vozila iz mjesta vozač ne smije naglo povećati brzinu kretanja tako da dolazi do stvaranja prekomjerne buke i škripe usljed proklizavanja pogonskih kotača vozila osim u slučaju opasnosti.

Članak 44.

(1) Na cesti u naselju vozač se ne smije vozilom kretati brzinom većom od 50 km/h osim ako prometnim znakom nije drugačije određeno.

(2) Na cestama u naselju, ako prometno-tehnički elementi to omogućuju, prometnim znakom može se dozvoliti kretanje vozilom i većom brzinom od propisane u stavku (1) ovoga članka.

(3) Na pcesti izvan naselja vozač se ne smije vozilom kretati brzinom većom od:

1) 130 km/h na autocestama;

2) 100 km/h na cestama rezerviranim za promet motornih vozila i brzim cestama;

3) 80 km/h na ostalim cestama.

(4) Na cesti izvan naselja vozač se ne smije vozilom kretati brzinom većom od brzine određene prometnim znakom postavljenim na cesti.

Članak 45.

(1) Brzina kretanja motornih vozila na cesti pod normalnim uvjetima prometa ne smije se ograničiti prometnim znakom ispod 40 km/h.

(2) Brzina kretanja vozila utvrđuje se na jedan od sljedećih načina:

1) pomoću uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila,

2) tahografskim zapisom,

3) neposrednim praćenjem vozilom uz videonadzor.

(3) Fotografija i videozapis s podacima o utvrđenoj brzini kretanja vozila, tahografski zapis i zapisnik o očitavanju na radaru služe kao dokaz o utvrđenoj brzini kretanja vozila.

(4) U zapisnik, koji se sačinjava na licu mjesta, navodi se i izjava vozača da li ima ili ne primjedbi na tekst zapisnika.

Članak 46.

(1) Na cestama brzina kretanja ograničava se za sljedeća vozila:

1) na 80 km/h - za autobuse i autobuse s lakom prikolicom, kao i za teretna motorna vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg a manja od 7.500 kg;

2) na 80 km/h - za motorna vozila koja vuku prikolicu za stanovanje (karavan) ili laku prikolicu;

3) na 70 km/h - za autobuse kada se obavlja organiziran prijevoz djece, za zglobne autobuse bez mjesta za stajanje, za teretna motorna vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 7.500 kg i za teretna motorna vozila sa priključnim vozilom;

4) na 50 km/h - za autobuse s priključnim vozilom za prijevoz osoba, trolejbuse, gradske autobuse, autobuse koji osim ugrađenih sjedala imaju i određena mjesta za stajanje, i teretna motorna vozila koja vuku dva priključna vozila;

5) na 40 km/h – motorno vozilo koje na cesti vuče drugo neispravno motorno vozilo, kao i za traktore;

6) na 30 km/h - za traktore koji vuku priključno vozilo;

7) na 25 km/h - za bicikl i moped kada se kreću biciklističkom stazom, odnosno trakom;

8) na 20 km/h – za turistički vlak i radni stroj.

(2) Izuzetno od odredbi iz stavka (1) ovoga članka, kada se kreću autocestom, brzina kretanja za autobuse ograničava se na 100 km/h;

(3) Kad upravljaju motornim vozilima iz stavka (1) ovoga članka, vozači su dužni pridržavati se brzina propisanih u stavku (1) ovoga članka i na cesti na kojoj je ovim Zakonom ili postavljenim prometnim znakom dozvoljena veća brzina.

(4) Motorna vozila iz toč. 1), 3) i 4) i priključna vozila iz toč. 3) i 4) stavka (1) ovoga članka koja su registrirana u Bosni i Hercegovini, osim vojnih vozila, na lijevoj polovini zadnje strane na vidnom mjestu moraju imati oznaku u obliku kruga bijele boje, obrubljenog crvenom bojom, u kome je crnom bojom ispisan broj koji označava najveću dozvoljenu brzinu kretanja tih vozila.

Članak 47.

(1) Na osjetljivim mjestima u naselju, s intenzivnim prometom pješaka, a posebno djece, može se ograničiti brzina kretanja vozila postavljanjem posebnih objekata na cesti.

(2) Odobrenje za postavljanje posebnih objekata na cesti daje nadležno tijelo koje upravlja cestama.

(3) Bliže odredbe o postavljanju posebnih objekata na cesti, radi smanjenja brzine, pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s nadležnim tijelom.

5. Skretanje

Članak 48.

(1) Vozač vozila koje skreće udesno dužan je obaviti skretanje krećući se krajnjom prometnom trakom koja se proteže uz desni rub kolnika, osim ako prometnim znakom ili oznakom na kolniku nije drugačije određeno.

(2) Vozač vozila koje skreće ulijevo dužan je obaviti skretanje krećući se krajnjom lijevom prometnom trakom koja se proteže uz središnju liniju i uz zamišljeni ili obilježeni luk koji spaja dvije središnje linije bočnih kolnika, odnosno prometnom trakom koja se proteže uz lijevi rub ceste s jednosmjernim prometom, osim ako prometnim znakom na cesti nije drugačije određeno.

6. Prvenstvo prolaza

Članak 49.

- (1) Na raskrižju ili u susretu s drugim vozilom vozač je dužan propustiti vozilo koje dolazi s njegove desne strane, osim ako prometnim znakom na cesti nije drugačije određeno.
- (2) Vozač vozila koje na raskrižju skreće ulijevo dužan je propustiti vozilo koje, dolazeći iz suprotnog smjera, na raskrižju zadržava pravac svog kretanja ili skreće udesno, osim ako postavljenim prometnim znakom nije drugačije određeno.
- (3) Izuzetno od odredbi st. (1) i (2) ovoga članka, vozilo koje se kreće po tračnicama ima prvenstvo prolaza na raskrižju ili u susretu s drugim vozilom, bez obzira na to s koje mu strane ono nailazi, osim ako postavljenim prometnim znakom nije drugačije određeno.
- (4) Vozač koji ulazi vozilom na cestu koja je prometnim znakom označena kao cesta s prvenstvom prolaza, dužan je propustiti sva vozila koja se kreću tom cestom.
- (5) Vozač je dužan propustiti sva vozila koja se kreću cestom na koju ulazi i kad ta cesta nije prometnim znakom označen kao cesta s prvenstvom prolaza ako vozilom ulazi sa zemljanu cestu ili cestu sa makadamskim zastorom na cestu s kolnikom zastorom, ili ako na cestu ulazi s površine na kojoj se ne odvija promet.
- (6) Vozač koji pri skretanju vozila presijeca biciklističku stazu ili traku koja se pruža uzduž kolnika kojim se kreće, dužan je propustiti bicikl i moped koji se kreće biciklističkom stazom ili trakom u istom ili suprotnom smjeru.

7. Promet na raskrižju

Članak 50.

- (1) Vozač koji se približava raskrižju mora voziti s povećanim oprezom, koji odgovara uvjetima prometa na raskrižju.
- (2) Vozač koji se približava raskrižju dužan je voziti takvom brzinom da se može zaustaviti i propustiti vozila koja na raskrižju imaju prvenstvo prolaza.
- (3) Vozač je dužan, pred raskrižjem, vozilom zauzeti položaj na dovoljnoj udaljenosti na onoj prometnoj traci kojom mora proći kroz raskrižje.
- (4) Prilikom reguliranja prometa na raskrižju s kružnim tokom, potrebno je regulirati promet tako da vozila u kružnom toku imaju prednost prolaska.

Članak 51.

- (1) Na raskrižju i na drugom mjestu na kome je promet reguliran uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova za sudionike u prometu, svjetlosni prometni znakovi imaju sljedeća značenja:
 - 1) crveno svjetlo - zabrana prolaza;
 - 2) žuto svjetlo - zabrana prolaza osim za vozila koja se u trenutku kad se žuto svjetlo pojavi nalaze na tolikoj udaljenosti od svjetlosnog znaka da se ne mogu sigurno zaustaviti a da ne prođu taj znak, a za ostale sudionike - zabrana prolaza;
 - 3) zeleno svjetlo - slobodan prolaz.
- (2) Žuto svjetlo upaljeno istodobno s crvenim svjetlom služi za upozoravanje sudionika u prometu na skori prestanak zabrane prolaza i na pojavu zelenog svjetla.
- (3) Žuto trepćuće svjetlo obvezuje sve sudionike u prometu na kretanje s povećanim oprezom, i da uređaj za davanje svjetlosnih znakova nije u funkciji reguliranja prometa.
- (4) Zeleno trepćuće svjetlo služi za upozorenje sudionika u prometu na skori prestanak slobodnog prolaza i na pojavu žutog, odnosno crvenog svjetla.

Članak 52.

(1) Ako je uređaju za davanje svjetlosnih prometnih znakova za reguliranje prometa na raskrižju dodan jedan ili više dopunskih znakova u obliku zelene svijetleće strelice, vozač može vozilom proći svjetlosni znak i kretati se u pravcu označenom zelenom svijetlećom strelicom i za vrijeme dok je upaljeno crveno ili žuto svjetlo pri čemu ne smije ometati promet vozila koja se kreću po cesti na koju ulazi i mora propustiti pješake koji prijelaze preko kolnika.

(2) Ako zeleno svjetlo na uređaju za davanje svjetlosnih prometnih znakova ima oblik strelice, vozač se vozilom smije kretati samo u pravcu koji pokazuje ta strelica.

Članak 53.

Vozač koji je vozilom ušao u raskrižje na kojoj je promet reguliran uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova, može napustiti raskrižje ne čekajući da svjetlosnim prometnim znakom promet bude otvoren u smjeru kojim namjerava produžiti kretanje pod uvjetom da propusti sve sudionike u prometu koji se kreću u smjeru u kojem je promet dozvoljen.

Članak 54.

Vozač kome je svjetlosnim prometnim znakom dozvoljen ulazak u raskrižje, ne smije ući vozilom u raskrižje ako je gustina prometa takva da on vozilo očigledno mora zaustaviti u raskrižju i na taj način, pri promjeni svjetlosnog znaka, ometati ili onemogućiti promet vozila koja dolaze s bočnih kolnika.

8. Mimoilaženje

Članak 55.

(1) Pri mimoilaženju vozač je dužan sa svoje lijeve strane ostaviti dovoljno rastojanja između vozila kojim upravlja i vozila s kojim se mimoilazi a, po potrebi, i da vozilo pomjeri ka desnom rubu kolnika.

(2) Ako zbog neke zapreke na cesti ili zbog drugih sudionika u prometu vozač ne može postupiti prema odredbi stavka (1) ovoga članka, dužan je usporiti kretanje svog vozila i, po potrebi, zaustaviti ga da bi propustio vozilo iz suprotnog smjera.

(3) Kad na raskrižju vozila dolaze iz suprotnih smjerova i skreću ulijevo, vozači se mimoilaze sa svoje desne strane.

(4) Ako je zbog nedovoljne širine ceste ili zbog neke zapreke na cesti mimoilaženje onemogućeno, vozač kojem je to lakše izvesti, s obzirom na karakteristike ceste i okolnosti u prometu, dužan se prvi zaustaviti i, po potrebi, kretanjem unatrag ili na drugi način, pomjeriti svoje vozilo i zauzeti na cesti položaj koji omogućuje mimoilaženje.

Članak 56.

(1) Na dijelu ceste s velikim uzdužnim nagibom na kome je mimoilaženje vozila nemoguće ili je veoma otežano, vozač vozila koje se kreće niz nagib dužan je zaustaviti svoje vozilo na pogodnom mjestu ako primijeti da mu drugo vozilo ide u susret uz nagib.

(2) Izuzetno od odredbe stavka (1) ovoga članka, vozač vozila koje se kreće uz nagib dužan je zaustaviti vozilo ako ispred sebe ima pogodno mjesto za zaustavljanje koje omogućuje sigurno mimoilaženje i ako bi, u slučaju da tako ne postupi, mimoilaženje zahtijevalo kretanje unatrag jednog od vozila.

(3) Na cesti iz stavka (1) ovoga članka, kad se jedno od vozila koja se mimoilaze mora kretati unatrag, kretat će se unatrag: svako vozilo koje se susrelo s vozilom koje vuče priključno vozilo; teretno motorno vozilo koje se susrelo s autobusom; lako vozilo koje se susrelo s vozilom više

kategorije, a ako se mimoilaze vozila iste kategorije - vozilo koje se kreće niz nagib osim ako je, s obzirom na uvjete i položaj vozila na cesti, lakše da to učini vozač vozila koje se kreće uz nagib.

9. Pretjecanje i obilaženje

Članak 57.

(1) Pretjecanje i obilaženje vozač smije vršiti samo ako time ne ometa normalno kretanje vozila koja dolaze iz suprotnog smjera i ako na cesti ima dovoljno prostora za sigurno izvođenje tih radnji.

(2) Vozač ne smije pretjecati i obilaziti kad time, s obzirom na karakteristike ceste i postojeće okolnosti na cesti i u prometu ili s obzirom na tehnička svojstva vozila kojim upravlja, ugrožava druge sudionike u prometu.

Članak 58.

(1) Pretjecanje i obilaženje vrši se s lijeve strane.

(2) Pretjecanje se mora vršiti s desne strane ako se vozilo na kolniku nalazi u takvom položaju i njegov vozač daje takav znak da se sa sigurnošću može zaključiti da to vozilo skreće ulijevo.

(3) Vozilo koje se kreće po tračnicama postavljenim na sredini kolnika ne smije se pretjecati s lijeve strane. To vozilo može se pretjecati s desne strane ako između njega i desnog ruba kolnika postoji prometna traka.

Članak 59.

(1) Ako se na sredini kolnika nalazi pješački otok, ili obilježen ili na drugi način označen prostor za parkiranje vozila, ili neka druga površina koja nije namijenjena za promet vozila ili neki objekat ili uređaj, vozila ih moraju obilaziti s desne strane.

(2) Ako se površine, objekti ili uređaji iz stavka (1) ovoga članka nalaze na sredini ceste s jednosmjernim prometom a postavljenim prometnim znakom nije drugačije određeno, oni se mogu obilaziti s obje strane.

Članak 60.

(1) Vozač kome je dat znak za pretjecanje s njegove lijeve strane dužan je pomjeriti vozilo ka desnom rubu kolnika.

(2) Vozač ne smije povećavati brzinu kretanja vozila dok ga drugo vozilo pretječe.

(3) Ako zbog nedovoljne širine kolnika ili njegovog stanja pretjecanje nije moguće bez ugrožavanja sigurnosti prometa, vozač vozila koje se kreće sporije nego vozila koja se kreću neposredno iza njega dužan je pomjeriti svoje vozilo što više udesno, a ako to nije dovoljno, čim mu to bude moguće, zaustaviti svoje vozilo na pogodnom mjestu da bi propustio brža vozila.

Članak 61.

Vozač ne smije vozilom početi pretjecanje ili obilaženje:

1) kolone vozila;

2) ako je vozač koji se kreće iza njega počeo pretjecanje;

3) ako je vozač koji je ispred njega na istoj prometnoj traci dao znak da namjerava da pretekne ili obide vozilo koje je ispred njegovog vozila, ili da obide drugu zapreku na cesti;

4) ako prometna traka kojom namjerava izvršiti pretjecanje nije slobodna na dovoljnom rastojanju tako da bi, vodeći računa o razlici između brzine kretanja svog vozila za vrijeme pretjecanja i brzine kretanja vozila drugih sudionika u prometu koje namjerava preteći, pretjecanjem ugrozio sigurnost prometa, ili omeo promet iz suprotnog smjera;

5) ako po izvršenom pretjecanju ili obilaženju ne bi ponovo mogao zauzeti položaj na prometnoj traci kojom se kretao prije pretjecanja ili obilaženja, i to bez ometanja ili ugrožavanja ostalih

sudionika u prometu, osim kad za pretjecanje ili obilaženje koristi prometnu traku koja je zabranjena za promet vozila iz suprotnog smjera;

6) prometnom trakom koja je namijenjena za prinudno zaustavljanje vozila;

7) neposredno ispred tunela i u tunelu koji po smjeru kretanja ima samo jednu prometnu traku.

Članak 62.

(1) Vozač koji pretječe dužan je držati vozilo na potrebnom odstojanju i rastojanju od vozila koje pretječe, tako da ga ne ometa i ne ugrožava u prometu.

(2) Poslije izvršenog pretjecanja ili obilaženja vozač je dužan, čim to bude moguće, bez ometanja ili ugrožavanja ostalih sudionika u prometu, vozilom ponovo zauzeti položaj na prometnoj traci kojom se kretao prije pretjecanja, odnosno obilaženja.

Članak 63.

Na kolniku na kome se promet odvija u dva smjera vozač ne smije vozilom pretjecati drugo vozilo ispred vrha prijevoja ceste ili u zavoju kad je preglednost ceste nedovoljna, osim ako na tim mjestima ne postoji više prometnih traka obilježenih uzdužnim oznakama na kolniku i namijenjenih isključivo za kretanje vozila u smjeru kretanja njegovog vozila.

Članak 64.

(1) Vozač ne smije pretjecati drugo vozilo, osim bicikla, mopeda, lakog motocikla i motocikla bez bočne prikolice, neposredno ispred raskrižja, ili na raskrižju koja nije s kružnim tokom prometa, ili neposredno ispred i na prijelazu ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u razini bez branika ili polubranika.

(2) Neposredno ispred raskrižja i na raskrižju vozač smije pretjecati: vozilo koje skreće ulijevo, a pretječe se s desne strane (članak 58. stavak (2)); vozilo koje skreće udesno, ali da pritom svojim vozilom ne prelazi na dio kolnika namijenjen za promet vozila iz suprotnog smjera; vozilo koje se kreće na cesti s pravom prvenstva prolaza, kao i kad je promet na raskrižju reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ili znakovima koje daje ovlaštena osoba.

(3) Neposredno ispred i na prijelazu ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u istoj razini bez branika ili polubranika vozač smije pretjecati drugo vozilo kad je promet na tom prijelazu reguliran uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova.

Članak 65.

Vozač ne smije pretjecati drugo vozilo koje se približava obilježenom pješačkom prijelazu, ili koje prelazi pješački prijelaz, ili koje je stalo radi propuštanja pješaka na tom prijelazu.

Članak 66.

(1) Na cesti na kojoj postoje najmanje dvije prometne trake namijenjene za promet vozila u istom smjeru i na kojoj su kolone vozila, vozač može napustiti traku na kojoj se nalazi samo radi skretanja ulijevo ili udesno, ili radi parkiranja vozila.

(2) Na cestama i pod uvjetom iz stavka (1) ovoga članka, brže kretanje vozila na jednoj traci od kretanja na drugoj traci ne smatra se pretjecanjem.

(3) Ne smatra se pretjecanjem ni prolaženje s desne strane vozila koje prema odredbi članka 39. stavak (3) ovoga Zakona za svoje kretanje ne koristi prometnu traku uz desni rub kolnika.

10. Zvučni i svjetlosni znaci upozorenja

Članak 67.

(1) Vozač je dužan upotrijebiti zvučni znak upozorenja kad god je u pitanju sigurnost prometa a naročito:

- 1) na cesti izvan naselja radi upozorenja drugog sudionika u prometu da ga želi preteći ili obići ako bi nedavanjem tog znaka postojala opasnost od prometne nezgode;
- 2) ako se pored kolnika nalaze djeca koja ne obraćaju pažnju na kretanje vozila;
- 3) na cesti izvan naselja, prije ulaska u nepreglednu krivinu ili prije dolaska na prijevoju na kojem je otežano mimoilaženje.

(2) Vozač je dužan davanje zvučnog znaka upozorenja svesti na neophodnu mjeru.

Članak 68.

(1) Od prvog sumraka do potpunog svanuća vozač, prema pravilu, umjesto zvučnog znaka upozorenja upotrebljava svjetlosni znak upozorenja. Taj znak vozač može upotrijebiti i u naselju prilikom pretjecanja drugog vozila.

(2) Svjetlosni znak upozorenja vozač može upotrijebiti i danju ako takav način upozorenja drugim sudioniku u prometu više odgovara uvjetima na cesti.

(3) Svjetlosni znak upozorenja daje se kratkim uzastopnim paljenjem dugih svjetala, ili uzastopnim paljenjem kratkih svjetala za osvijetljenje ceste, ili naizmjeničnim paljenjem, u kratkim razmacima, dugih i kratkih svjetala, vodeći računa pri tome da se time ne zasljepljuju vozači koji dolaze iz suprotnog smjera.

11. Zaustavljanje i parkiranje

Članak 69.

Vozač ne smije zaustaviti ili parkirati vozilo na mjestu na kome bi ono ugrožavalo sigurnost drugih sudionika u prometu ili predstavljalo smetnju za normalno odvijanje prometa ili kretanje pješaka.

Članak 70.

(1) Na javnoj cesti izvan naselja vozač je dužan, u slučaju potrebe zaustavljanja ili parkiranja vozila, kada za to postoji mogućnost, zaustaviti ili parkirati vozilo izvan kolnika.

(2) Vozač koji je zbog neispravnosti na vozilu, prometne nezgode ili drugog opravdanog razloga prinuđen zaustaviti vozilo na kolniku dužan je za vrijeme kretanja izvan vozila označiti se svjetloodbojnim prslukom i poduzeti sve mjere da zaustavljeno vozilo ne dovede u opasnost druga vozila i što prije ga ukloniti s kolnika.

(3) Ako je vozač zbog neispravnosti na vozilu, prometne ili drugog opravdanog razloga prinuđen zaustaviti vozilo na tračnicama, dužan ga je sa tračnica odmah ukloniti a, ako je to nemoguće, odmah poduzeti potrebne mjere da osobe koje upravljaju vozilima koja se kreću po tračnicama na vrijeme budu upozorena na opasnost.

Članak 71.

(1) Vozač koji zaustavlja ili parkira vozilo na javnoj cesti gdje je ta radnja dozvoljena dužan je zaustaviti, odnosno parkirati vozilo neposredno uz desni rub kolnika, a na javnoj cesti na kojoj se promet odvija samo u jednom smjeru vozilo može zaustaviti, odnosno parkirati uz desni ili lijevi rub kolnika.

(2) Ako se uz desni rub kolnika nalaze tramvajske ili druge tračnice, vozač mora zaustaviti ili parkirati vozilo uz lijevi rub kolnika.

(3) Vozač može zaustaviti ili parkirati vozilo na mjestima koja se nalaze na sredini kolnika samo ako su ta mjesta obilježena odgovarajućim prometnim znakom ili oznakom na kolniku.

Članak 72.

Na zaustavljenom ili parkiranom vozilu ne smiju se otvarati vrata ako se time ometa kretanje drugih sudionika u prometu ili ako se ugrožava sigurnost prometa.

Članak 73.

Vozač ne smije zaustaviti ili parkirati vozilo naročito:

- 1) na obilježenom pješačkom prijelazu i na udaljenosti manjoj od 5 m od tog prijelaza, kao i na prijelazu biciklističke staze preko kolnika;
- 2) na prijelazu ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u istoj razini;
- 3) na željezničkim ili tramvajskim prugama ili u blizini tih pruga ako se time sprječava ili ometa promet vozila koja se kreću po tračnicama;
- 4) na raskrižju i na udaljenosti manjoj od 5 m od najbližeg ruba popriječnog kolnika;
- 5) u tunelima, na mostovima, u podvožnjacima i na nadvožnjacima, kao i na dijelovima ceste ispod mostova i nadvožnjaka i na udaljenosti manjoj od 15 m od tih objekata;
- 6) na dijelu ceste u blizini vrha prijevoja i u krivini gdje je preglednost ceste nedovoljna i gdje se obilaženje vozila ne bi moglo izvršiti bez opasnosti;
- 7) na dijelu ceste na kojem bi širina slobodnog prolaza od zaustavljenog ili parkirano vozila do neisprekidane uzdužne linije na kolniku, ili do suprotnog ruba kolnika, ili do neke zapreke na cesti, bila manja od 3 m;
- 8) na mjestu na kome bi vozilo zaklanjalo postavljeni prometni znak ili uređaj za davanje svjetlosnih prometnih znakova;
- 9) na biciklističkoj stazi, odnosno traci;
- 10) na dijelu kolnika koji je kao stajalište za vozila javnog prometa obilježen prometnim znakom i oznakama na kolniku;
- 11) na svim uređenim zelenim površinama, parkovima i sl.;
- 12) na mjestu koje je označeno kao parking-prostor za osobe sa invaliditetom ako vozilo nije obilježeno znakom iz članka 29. stavak (2) i (3) ovoga Zakona;
- 13) na pločniku odnosno na pješačkoj stazi ako to nije izričito regulirano prometnim znakom, a dozvoljeno je parkiranje, mora se ostaviti najmanje 1,6 m širine na površini za kretanje pješaka, s tim što ta površina ne može biti uz rub kolnika.

Članak 74.

Osim u slučajevima iz članka 73. ovoga Zakona, vozač ne smije parkirati vozilo naročito na:

- 1) dijelu ceste ispred prijelaza ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u istoj razini, i to na udaljenosti manjoj od 15 m od tih prijelaza;
- 2) udaljenosti manjoj od 15 m ispred i iza znaka kojim je obilježeno stajalište za vozila javnog prometa;
- 3) prolazima i ulazima škola, ustanova, poduzeća, stambenih zgrada i drugih objekata i iznad priključka na vodovodnu mrežu i ulaza u kanalizacijsku ili drugu mrežu komunalnih organizacija;
- 4) mjestu na kome bi parkirano vozilo onemogućilo pristup drugom vozilu radi parkiranja ili izlazak nekom već parkiranom vozilu;
- 5) na kolniku s dvije prometne trake gdje se promet odvija u oba smjera.

Članak 75.

(1) Ovlaštena službena osoba odredit će da se vozilo premjesti na drugo mjesto ako je zaustavljeno ili parkirano na mjestima iz čl. 73. i 74. ovoga Zakona, vozilo parkirano u pješačkoj zoni, kao i vozilo parkirano na mjestu rezerviranom za vozila invalida.

(2) Ovlaštena službena osoba odredit će da se vozilo premjesti na drugo mjesto i u svim drugim slučajevima kada je zaustavljeno ili parkirano na mjestu na kojem ugrožava sigurnost prometa, ili ometa normalan tok prometa.

Članak 76.

(1) Premještanje vozila iz članka 75. ovoga Zakona obavlja nadležno ministarstvo unutarnjih poslova.

(2) Izuzetno od stavka (1) ovoga članka, uz prijetodnu suglasnost nadležnog ministarstva unutarnjih poslova, premještanje vozila obavljaju organizacija, pravna ili fizička osoba koja ovlasti nadležno ministarstvo unutarnjih poslova.

(3) Troškove premještanja vozila u slučajevima iz članka 75. ovoga Zakona snosi vlasnik ili vozač vozila.

(4) Radi osiguranja plaćanja troškova premještanja vozila, od vlasnika vozila koji nije državljanin Bosne i Hercegovine pravna ili fizička osoba koja je premjestila vozilo može zatražiti garanciju, a ako vlasnik neće ili ne može položiti garanciju, može zadržati vozilo.

(5) Premještanje vozila na drugo mjesto i naknadu troškova za premještanje i čuvanje vozila posebnim propisom uređuje tijelo nadležno za unutarnje poslove entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Članak 77.

(1) Vozač je dužan motorno vozilo, traktor ili priključno vozilo, osim motocikla bez bočne prikolice, koje je zaustavljeno na kolniku, obilježiti posebitim znakom kojim se označava zaustavljeno vozilo na kolniku, i to:

1) kad je bio prinuđen da zaustavi vozilo na mjestu ili dijelu ceste iz članka 70. stavak (2) i članka 73. ovoga Zakona;

2) kad je vozilo zaustavljeno na kolniku na takvom mjestu da vozači vozila koja nailaze istim smjerom ne mogu ili ga teško mogu pravodobno uočiti;

3) noću i u slučaju smanjene vidljivosti na autocesti i cesti rezerviranoj za promet motornih vozila, kao i na dijelu ceste koja nije dovoljno pregledan.

(2) Znak iz stavka (1) ovoga članka postavlja se na kolnik iza zaustavljenog vozila, u vertikalnom položaju i na dovoljnom odstojanju koje na cesti izvan naselja ne smije biti manja od 50 m, a u naselju 10 m, tako da vozači motornih vozila koji nailaze iz smjera na kojem je znak postavljen mogu pravodobno zaustaviti svoja vozila, odnosno sigurno obići zaustavljeno vozilo.

(3) Na isti način taj znak postavlja se i kad je na cesti zaustavljena kolona motornih vozila s tim što se umjesto jednog znaka na kolnik postavljaju dva znaka, jedan pored drugog.

(4) Ako je u motornom vozilu ugrađen uređaj za istodobno uključivanje svih pokazivača pravca, u slučaju iz stavka (1) ovoga članka taj uređaj mora biti uključen.

Članak 78.

Prije nego što parkira i napusti vozilo, vozač je dužan poduzeti sve mjere kojima se sprječava da vozilo samo krene s mjesta i da se osigura od neovlaštene uporabe.

Članak 79.

(1) Za nepravilno parkirano ili zaustavljeno vozilo na nogostupima ili bilo kojim drugim mjestima iz čl. 69. do 78. ovoga Zakona, u kojem nije prisutan vozač, ovlaštene službene osobe ostavit će pisanu obavijest da vozač koji je parkirao ili zaustavio vozilo u roku od osam dana kod nadležnog tijela na ime novčane kazne uplati zakonom propisani iznos.

(2) Vlasnik ili korisnik vozila dužan je ovlaštenoj službenoj osobi nadležne službe dati podatke o vozaču koji je upravljao vozilom u vrijeme izvršenja prekršaja iz stavka (1) ovoga članka, kao i u slučaju drugih prekršaja propisanih ovim Zakonom u kojima je sudjelovalo njegovo vozilo.

12. Presijecanje kolone pješaka

Članak 80.

Vozač ne smije vozilom presijecati kolonu djece, vojnika, pogrebnu povorku i svaku drugu organiziranu kolonu pješaka koja se kreće po kolniku.

13. Vuča vozila

Članak 81.

(1) U prometu na javnoj cesti motornom vozilu mogu se pridodati najviše dva priključna vozila za prijevoz tereta, odnosno jedno priključno vozilo za prijevoz osoba, a na autocestu i cesti rezerviranoj za promet motornih vozila samo jedno priključno vozilo.

(2) Motornim vozilom smije se vući samo priključno vozilo koje značajno ne umanjuje njegovu stabilnost.

(3) Zabranjena je vuča neispravnih vozila na autocesti i cesti rezerviranoj za promet motornih vozila.

(4) Izuzetno od odredbe stavka (3) ovoga članka, vuča drugog motornog vozila autocestom dozvoljena je ako je razlog za vuču nastao za vrijeme kretanja motornog vozila autocestom, ali samo krajnjom desnom prometnom trakom do prve priključne ceste kojom se vučeno vozilo može isključiti iz prometa na autocesti.

(5) U prometu na javnoj cest radnim strojem smiju se vući samo priključci za izvođenje radova.

Članak 82.

(1) Motornim vozilom smije se vući drugo motorno vozilo samo ako se ono zbog neispravnosti ili nedostataka pojedinih dijelova ne može samo kretati i ako se pritom značajno ne umanjuje stabilnost vučnog vozila.

(2) Motornim vozilom ne smije se vući motocikl bez bočne prikolice ili drugo vozilo na dva kotača.

Članak 83.

Motorno vozilo smije se vući noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, samo ako na svojoj zadnjoj strani ima upaljena crvena svjetla za označavanje vozila, ili ako ga vuče motorno vozilo koje ima i pri vući koristi žuto rotaciono svjetlo.

Članak 84.

(1) Za vrijeme vuče vozila iz članka 82. stavak (1), oba vozila moraju imati znak kojim se označava zaustavljeno vozilo na kolniku (sigurnosni trokut).

(2) Na motornom vozilu koje vuče drugo vozilo trokut se postavlja s prednje, a na vučenom vozilu sa zadnje strane.

(3) Za vrijeme vuče neispravnog vozila, na vozilima moraju biti uključeni uređaji za istodobno paljenje svih pokazivača pravca.

Članak 85.

(1) Motorno vozilo na cesti dozvoljeno je vući pomoću užeta, krute veze (rude), automatskih vučnih kuka s višestupnjevanom regulacijom i oslanjanjem ili vješanjem vozila na vučno vozilo.

(2) Pomoću užeta ne smije se vući motorno vozilo na kojem su neispravni uređaji za upravljanje ili uređaji za zaustavljanje, niti teretno motorno vozilo i autobus.

(3) Krutom vezom ne smije se vući motorno vozilo koje nema ispravan uređaj za upravljanje, niti motorno vozilo teže od vučnog vozila ako mu je neispravna pomoćna kočnica.

Članak 86.

Ako se motorno vozilo vuče pomoću užeta, automatskih vučnih kuka s višestupnjevanom regulacijom ili krute veze, vozač koji upravlja vučenim vozilom mora imati odgovarajuću dozvolu za upravljanje vozilom one kategorije kojoj pripada vozilo koje se vuče.

Članak 87.

Vuča natovarenog teretnog vozila s priključnim vozilom ili bez priključnog vozila, odnosno traktora s priključnim vozilom, dozvoljena je samo do prvog mjesta pogodnog za pretovar tereta a, izuzetno, i do prvog mjesta na kojem se može otkloniti kvar na vozilu.

Članak 88.

(1) Odstojanje između vučnog i vučenog motorna vozila, ako se vuče užetom, mora iznositi tri do pet metara, a ako se vuče pomoću kuke ili krute veze (rude), može iznositi i manje od tri metra.

(2) Kuka i kruta veza (ruda) iz stavka (1) ovoga članka moraju biti certificirane prema procedurama definiranim posebnim propisom iz stavka (3) članka 6. ovoga Zakona a vozač mora imati dokaz o izvršenom certificiranju.

Članak 89.

(1) Vučenim vozilom zabranjeno je prevoziti osobe osim osobe koje upravlja vučenim vozilom.

(2) Vozila koja prijevoze opasne tvari ne smiju se vući, niti koristiti za vuču drugih vozila.

(3) Izuzetno od odredbi iz stavka (2) ovoga članka, u slučaju neispravnosti vozila koje je natovareno opasnim tvarima takvo vozilo može se prevući samo do najbližeg mjesta pogodnog za pretovar ili popravku a takvo vozilo vuče se krutom vezom (rudom).

14. Uporaba svjetala u prometu

Članak 90.

(1) Za vrijeme upravljanja motornim vozilom danju na vozilu moraju biti upaljena kratka ili dnevna svjetla.

(2) U vremenu od prvog sumraka do potpunog svanuća (noću), kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, na vozilu u prometu na cesti, osim svjetla iz stavka (1) ovoga članka, moraju biti upaljena svjetla za osvijetljavanje ceste, i to na:

1) motornom vozilu - osim na biciklu s motorom, lakom motociklu i na motociklu bez bočne prikolice - najmanje dva bijela ili žuta svjetla na prednjoj strani najmanje dva crvena svjetla na zadnjoj strani;

2) biciklu s motorom, lakom motociklu i na motociklu bez bočne prikolice - najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo na prednjoj strani i najmanje jedno crveno svjetlo na zadnjoj strani;

3) biciklu - jedno bijelo svjetlo na prednjoj strani i jedno crveno svjetlo na zadnjoj strani;

4) zaprežnom vozilu - najmanje jedno bijelo svjetlo na prednjoj strani i najmanje jedno crveno svjetlo na zadnjoj strani, ili samo jedna svjetiljka koja je izrađena tako da se s prednje strane vozila vidi bijelo svjetlo, a sa zadnje strane vozila crveno svjetlo.

(3) Ako se na zaprežnom vozilu jedno svjetlo nalazi na prednjoj strani, a drugo na zadnjoj strani, ta svjetla moraju biti postavljena na uzdužnoj osi vozila ili na njegovoj lijevoj strani, a ako se na zaprežnom vozilu nalazi samo jedna svjetiljka, ona mora biti postavljena na lijevoj strani vozila.

(4) U uvjetima iz stavka (2) ovoga članka, zaprežno vozilo mora imati i dva katadioptera crvene boje, simetrično postavljena na zadnjoj strani vozila, a bicikl - jedan katadiopter crvene boje na zadnjoj strani i po jedan katadiopter žute ili narandžaste boje na svakoj strani pedale.

(5) Kad motorno vozilo vuče jedno ili dva priključna vozila, na zadnjoj strani posljednjeg priključnog vozila moraju biti upaljena najmanje dva crvena svjetla, a ako širina priključnog vozila iznosi više od 1,60 m, na prednjoj strani prvog priključnog vozila moraju biti uključena dva bijela svjetla.

(6) Na traktoru za vrijeme vožnje po javnoj cesti mora biti upaljeno žuto rotacijsko svjetlo.

Članak 91.

(1) Izuzetno od odredbi članka 90. ovoga Zakona, ne mora imati upaljena svjetla:

1) vozilo koje je zaustavljeno ili parkirano na osvijetljenom dijelu ceste, tako da se jasno vidi s dovoljne udaljenosti;

2) vozilo koje je zaustavljeno ili parkirano na za to posebno određenim mjestima na kolniku ili izvan njega ili na ulicama sa slabijim prometom;

3) bicikl, laki motocikl i motocikl bez bočne prikolice koji nema akumulator - kad su zaustavljeni ili parkirani u naselju uz sam rub kolnika.

(2) Motorno vozilo čija dužina nije veća od osam metara, a širina od dva metra, i kojem nije pridodato priključno vozilo, kad je zaustavljeno ili parkirano na ulici u naselju, umjesto svjetala iz članka 90. stavak (1) točka 1) može imati upaljeno samo jedno svjetlo koje se s prednje strane vidi kao bijelo svjetlo i sa zadnje strane kao crveno svjetlo i koje je postavljeno na strani suprotnoj od ruba kolnika uz koje je vozilo zaustavljeno ili parkirano.

Članak 92.

(1) Od prvog sumraka do potpunog svanuća, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, moraju nositi upaljena svjetla kad se kreću po kolniku izvan naselja:

1) skupina pješaka koja se kreće u organiziranoj koloni ili povorci - najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo na čelu kolone, odnosno povorke, i najmanje jedno crveno svjetlo na njenom začelju;

2) vođači teglećih, tovarnih i jahaćih životinja i goniči stoke - najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo naprijed i najmanje jedno crveno svjetlo pozadi.

(2) Umjesto svjetala iz stavka (1) ovoga članka mogu se upotrebljavati reflektirajuće tvari.

Članak 93.

(1) Za osvijetljavanje ceste vozač motorna vozila, u pravilu, upotrebljava duga svjetla.

(2) Vozač motornog vozila dužan je upotrebljavati za osvijetljavanje ceste kratka svjetla umjesto dugih svjetala:

1) prije mimoilaženja s drugim vozilom na udaljenosti s koje ocijeni da svjetlom svog vozila zasljepljuje vozača vozila koje mu dolazi u susret, a pri mimoilaženju s drugim vozilom - kad vozač tog vozila upali kratka svjetla ili kad naizmjeničnim paljenjem i gašenjem svjetala upozorava da mu duga svjetla smetaju, uvijek na udaljenosti manjoj od 200 m;

2) za vrijeme kretanja za drugim vozilom na odstojanju od najmanje 100 m da dugim svjetlima svog vozila ne zasljepljuje vozača vozila ispred sebe;

3) za vrijeme dok vozilom prolazi pored organizirane kolone ili povorke pješaka;

4) kada se kreće cestom koja se pruža neposredno pored plovnog puta ili pored željezničke ili tramvajske pruge - u susretu s ploviom, odnosno s vozilom koje se kreće po tzačnicama a koje nailazi iz suprotnog smjera.

(3) Noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, vozač motorna vozila za vrijeme vožnje mora imati na vozilu upaljena najmanje kratka svjetla za osvijetljavanje ceste.

Članak 94.

(1) Svjetla za označavanje motorna vozila upotrebljavaju se u uvjetima iz članka 90. stavak (1) ovoga Zakona kada je vozilo zaustavljeno ili parkirano na cesti.

(2) Svjetla za označavanje motorna vozila moraju biti upaljena za vrijeme dok su upaljena bilo koja svjetla za osvjetljavanje ceste ili posebna svjetla za maglu.

Članak 95.

(1) Po magli vozač motornog vozila na vozilu treba imati upaljena kratka svjetla za osvjetljavanje ceste ili svjetla za maglu ili oba svjetla istodobno.

(2) Svjetla za maglu koja se nalaze na prednjoj strani vozila moraju biti bijele ili žute boje, a na zadnjoj strani crvene boje.

15. Odstojanje između vozila

Članak 96.

Vozač je dužan držati potrebno odstojanje kad se kreće iza drugog vozila, tako da ne ugrožava sigurnost prometa.

Članak 97.

(1) Kad se na javnoj cesti izvan naselja, koja ima samo jednu prometnu traku namijenjenu za promet vozila u jednom smjeru, kreću jedno za drugim motorna vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg ili čija je duljina veća od sedam metara, vozači su dužni između svakog od tih vozila držati odstojanje od najmanje 100 m.

(2) Odredba stavak (1) ovoga članka ne odnosi se na dio ceste na kojoj je pretjecanje zabranjeno.

(3) Ako se na cesti kreću dva ili više vozila koja prijevoze opasne tvari, odstojanje između tih vozila ne smije biti manje od 200 metara.

16. Promet tramvaja i drugih vozila na tračnicama

Članak 98.

Odredbe čl. od 25. do 97. ovoga Zakona primjenjuju se i na promet tramvaja i drugih vozila koja se na cesti kreću po tračnicama, osim ako to ne isključuju konstrukcijske karakteristike tih vozila ili način njihovog kretanja.

17. Promet bicikala, mopeda, lakih motocikala i motocikala

Članak 99.

(1) Biciklom na javnoj cesti smije upravljati osoba koja je navršila 12 godina, a mopedom na javnoj cesti smije upravljati osoba koja je navršilo 14 godina i posjeduje odgovarajući dokument o poznavanju propisa o sigurnosti prometa.

(2) Vozač bicikla i vozač mopeda ukoliko je pokretan snagom vozača dužni su se kretati što bliže desnom rubu kolnika, a ako postoji biciklistička staza, po biciklističkoj stazi, odnosno traci.

(3) Ako se dva ili više vozača bicikala ili mopeda kreću u skupini, dužni su se kretati jedan za drugim.

(4) Ako na cesti postoji posebno uređena biciklistička staza, vozač mopeda ukoliko je pokretan snagom vozača i vozač bicikla moraju se kretati desnom biciklističkom stazom u odnosu na smjer kretanja prometa.

(5) Na biciklističkim stazama uređenim i obilježenim za promet bicikla i mopeda u oba smjera, vozila se moraju kretati desnom stranom u smjeru kretanja vozila.

(6) Vozač bicikla i vozač mopeda smiju se kretati samo po onim prometnim površinama po kojima je kretanje takvim vozilima dozvoljeno.

Članak 100.

Vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla i motocikla mora upravljati vozilom na način kojim se ne umanjuje stabilnost vozila i ne ometaju drugi sudionici u prometu, a naročito ne smije:

- 1) ispuštati upravljač iz ruku, osim kad najavljuje promjenu smjera kretanja,
- 2) sklanjati noge s pedala,
- 3) pridržavati se za drugo vozilo,
- 4) voditi, vući ili potiskivati druga vozila odnosno životinje, osim vući priključno vozilo za bicikl,
- 5) dopustiti da vozilo kojim upravlja bude vučeno ili potiskivano,
- 6) prevoziti predmete koji ga mogu ometati tijekom upravljanja,
- 7) imati na oba uha slušalice za audiouređaje,
- 8) koristiti mobilni telefon.

Članak 101.

Vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla i motocikla može prijevoziti druge osobe samo ako na vozilu postoje posebna sjedala i oslonci za noge, a vozač motocikla može to činiti i u bočnoj prikolici.

Članak 102.

(1) Vozač mopeda, lakog motocikla, motocikla, tricikla, lakog četverocikla ili četverocikla, kao i osobe koje se prevoze tim vozilima, moraju nositi na glavi zakopčanu zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje.

(2) Vozač bicikla u razdoblju od prvog sumraka do potpunog svanuća, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, mora koristiti svjetloodbojni prsluk ili odgovarajuću retroreflektirajuću opremu koja osigurava primjerenu uočljivost vozača bicikla ili bicikla.

(3) Vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla, motocikla, tricikla, lakog četverocikla ili četverocikla ne smije prevoziti osobu koja je pod utjecajem alkohola odnosno psihoaktivnih tvari ili iz drugih razloga nije sposobna upravljati svojim postupcima.

(4) Vozač bicikla stariji od 18 godina može prevoziti biciklom na javnoj cesti dijete mlađe od osam godina ako je na biciklu ugrađeno posebno sjedalo, prilagođeno uzrastu djeteta i čvrsto spojeno s biciklom, te ako dijete na glavi nosi zakopčanu zaštitnu kacigu."

18. Promet zaprežnih vozila i kretanje stoke

Članak 103.

(1) Zaprežnim vozilom na javnoj cesti može upravljati osoba s navršениh 16 godina života.

(2) Vozač zaprežnog vozila treba upravljati vozilom sve vrijeme dok se vozilo kreće cestom i dužan je vozilo držati što bliže desnom rubu kolnika.

(3) Zaprežno vozilo ne smije se ostavljati bez nadzora na cesti ili uz cestu.

(4) Osobe koje se voze zaprežnim vozilom za vrijeme kretanja vozila ne smiju stajati na vozilu, sjediti na stranicama vozila, sjediti na platou vozila sa strane, niti se nalaziti na rudi vozila dok je vozilo u pokretu.

(5) Vozač zaprežnog vozila mora voditi zapregu na nepreglednom i neosiguranom prijelazu ceste preko željezničke pruge, kao i pri uključivanju u promet sa kolničkog ulaza.

(6) Za zaprežno vozilo se, u prometu na cesti, sa zadnje strane može privezati jedno grlo stoke.

(7) Vozač zaprežnog vozila mora, dok vozi ili vodi zapregu, u razdoblju od prvog sumraka do potpunog svanuća, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, nositi i svjetloodbojni prsluk.

(8) Zaprežna vozila koja se kreću jedno iza drugog moraju držati odstojanje najmanje 50m.

Članak 104.

- (1) Gonič stoke, ako stoku goni javnom cestom, može biti osoba sa navršениh 16 godina života.
- (2) Stoku koja se kreće javnom cestom gonič stoke mora držati što je moguće bliže desnom rubu ceste.
- (3) Stoka se ne smije ostavljati na cesti ili uz cestu bez nadzora goniča stoke.
- (4) Stoka se na javnoj cesti smije goniti u skupinama i na takvom odstojanju između skupina da takvo kretanje bitno ne utječe na prohodnost ceste i sigurnost prometa koji se odvija tom cestom.

19. Kretanje pješaka

Članak 105.

- (1) Pješak se ne smije, po pravilu, kretati i zadržavati na kolniku.
- (2) Ako se pješak kreće po kolniku, on se mora kretati što bliže rubu kolnika, i to veoma pažljivo i na način kojim ne ometa ili ne sprječava promet vozila.

Članak 106.

- (1) Na cesti koja ima nogostup ili drugu površinu određenu za kretanje pješaka, odnosno površinu pored kolnika pogodnu za kretanje pješaka, pješak je dužan kretati se tim površinama.
- (2) Na cesti na kojoj ne postoji nogostup ili druga površina određena za kretanje pješaka, odnosno pogodna za kretanje pješaka, a koju pješaci ne mogu koristiti iz bilo kojeg razloga, pješaci se mogu kretati kolnikom.
- (3) Na kolniku ceste zabranjeno je igranje, vožnja dječijim biciklom, romobilom, koturaljkama i slično, kao i sankanje, skijanje i drugo, osim ako je to posebno dozvoljeno.

Članak 107.

- (1) Kad se pješak kreće kolnikom na javnoj cesti izvan naselja, dužan je kretati se uz lijevi rub kolnika u smjeru kretanja, a noću i danju u uvjetima smanjene vidljivosti mora biti osvijetljen ili označen svjetloodbojnim prslukom, a kretanje u skupini izvoditi krećući se jedan iza drugog.
- (2) Izuzetno od odredbe stavka (1) ovoga članka, pješak se može kretati uz desni rub kolnika samo kad je takvo kretanje za njega sigurnije (nepregledna krivina, provalija, usjek, zasjek, odron i sl.).
- (3) Pješak koji gura ručna kolica, bicikl, laki motocikl ili motocikl, osobe koje se kreću pomoću pokretnih stolica za nemoćne osobe, kao i organizirana kolona pješaka, moraju se kretati uz desni rub kolnika u smjeru kretanja.

Članak 108.

- (1) Pješak je dužan prelaziti preko kolnika i biciklističke staze pažljivo i najkraćim putem pošto se prije stupanja na kolnik uvjeri da to može učiniti na siguran način.
- 2) Za vrijeme kretanja kolnikom pješak ne smije koristiti mobilni telefon niti imati slušalice na oba uha.
- (3) Na cesti koja ima obilježene pješačke prijelaze ili posebno izgrađene prijelaze, odnosno prolaze za pješake, pri prelaženju ceste pješak je dužan kretati se tim prijelazima, odnosno prolazima, ako oni nisu od njega udaljeni više od 100 m.

Članak 109.

- (1) Na obilježenom pješačkom prijelazu, na kome je promet pješaka reguliran svjetlosnim prometnim znakovima za pješake, pješak je dužan postupati prema tim znakovima.
- (2) Na obilježenom pješačkom prijelazu na kome promet pješaka nije reguliran posebnim svjetlosnim prometnim znakovima za pješake, ali je promet vozila reguliran svjetlosnim

prometnim znakovima za vozila ili znakovima koje daju ovlaštene osobe, pješaci mogu prelaziti kolnim samo dok im je datim znakom dozvoljen prijelaz kolnika.

(3) Na obilježenom pješačkom prijelazu na kome promet nije reguliran svjetlosnim prometnim znakovima, ni znakovima koje daje ovlaštena osoba, prije stupanja na pješački prijelaz pješak je dužan obratiti pažnju na udaljenost i brzinu vozila koja mu se približavaju.

Članak 110.

Pješak koji namjerava prijeći kolnik na mjestu na kojem ne postoji obilježen pješački prijelaz ne smije stupiti na kolnik ako time ometa promet vozila.

20. Obveze vozača prema pješacima

Članak 111.

(1) Ako je promet na obilježenom pješačkom prijelazu reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ili znakovima ovlaštene osobe, vozač je dužan zaustaviti vozilo ispred pješačkog prijelaza kad mu je datim znakom zabranjen prolaz, a ako mu je na takvom prijelazu datim znakom dozvoljen prolaz, vozač ne smije ometati prolaz pješaka koji su već stupili na pješački prijelaz.

(2) Ako se obilježeni pješački prijelaz iz stavka (1) ovoga članka nalazi na ulazu na bočnu cestu, vozač koji skreće na tu cestu dužan je skretanje vršiti smanjenom brzinom i propustiti pješake koji su već stupili ili stupaju na pješački prijelaz i, po potrebi, zaustaviti vozilo kojim upravlja da bi propustio pješake.

(3) Ako na obilježenom pješačkom prijelazu promet nije reguliran uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova ni znakovima ovlaštene osobe, vozač je dužan zaustaviti vozilo pred takvim pješačkim prijelazom, kako bi propustio pješake koji prelaze ili stupaju na pješački prijelaz, ili nedvosmisleno pokazuju namjeru da pređu preko pješačkog prijelaza.

(4) U slučaju iz stavka (3) ovoga članka na kolniku s dvije ili više prometnih traka za promet u istom smjeru, zabranjeno je prolaženje pored vozila koje je zaustavljeno ili usporava ispred pješačkog prijelaza da bi propustilo pješake.

Članak 112.

(1) Vozač koji skreće na bočnu cestu na čijem ulazu ne postoji obilježen pješački prijelaz dužan je skretanje izvršiti smanjenom brzinom i ne smije ugroziti pješake koji su već stupili na kolnik.

(2) Vozač koji se kreće po mokrom kolniku u naselju dužan je prilagoditi brzinu kretanja vozila tako da izbjegne prskanje pješaka koji se kreću rubom kolnika ili nogostupa.

21. Promet na prijelazu ceste preko željezničke pruge

Članak 113.

Vozač koji se vozilom približava prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini dužan je kretanje vozila podesiti tako da ga može zaustaviti pred uređajem za zatvaranje prometa na prijelazu, ili pred uređajem za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje vozila koja se kreću po tračnicama, odnosno da može zaustaviti vozilo prije nego što stupi na željezničku prugu.

Članak 114.

Sudionici u prometu dužni su zaustaviti se pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini ako je uređaj za zatvaranje prometa spušten, ili ako se taj uređaj već počeo spuštati, ili ako se daju svjetlosni ili zvučni znakovi koji upozoravaju da će se taj uređaj početi spuštati, odnosno da se prijelazu ceste preko željezničke pruge približava vozilo koje se kreće tračnicama.

Članak 115.

- (1) Pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojoj su postavljeni svjetlosni prometni znakovi, sudionici u prometu dužni su se zaustaviti kad se pojavi crveno trepćuće svjetlo ili crveno neprekidno svjetlo.
- (2) Sudionici u prometu koji prelaze preko željezničke pruge u istoj razini dužni su to činiti s pojačanim oprezom i kad svjetla na prijelazu nisu upaljena.
- (3) Na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kome nema uređaja za zatvaranje prometa, niti uređaja za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje vlaka, sudionici u prometu mogu preći preko željezničke pruge tek pošto se prijetodno uvjere da prugom ne nailazi vlak ili neko drugo vozilo koje se kreće po tračnicama.

22. Saobraćaj na autocesti, cesti rezerviranoj za promet motornih vozila i brzoz cesti

Članak 116.

- (1) Autocestom se ne smiju kretati pješaci, stoka ni vozila koja se, prema odredbama ovoga Zakona, ne smatraju motornim vozilima.
- (2) Autocestom se ne smiju kretati ni motorna vozila koja se prema svojim konstrukcijskim karakteristikama ne mogu kretati brzinom većom od 40 km/h.
- (3) Odredba stavka (2) ovoga članka ne odnosi se na vojna vozila i na vozila tijela unutarnjih poslova, te vozila za održavanje ceste kada daju posebne svjetlosne znakove.

Članak 117.

- (1) Na autocesti vozač ne smije zaustavljati motorno vozilo osim na površinama izvan kolnika koje su za to posebno uređene i obilježene.
- (2) Vozač koji je zbog neispravnosti vozila ili zbog drugih razloga prinuđen zaustaviti vozilo na kolniku autoceste, dužan je zaustaviti ga na posebnoj traci za prinudno zaustavljanje vozila, ako ona na tom mjestu postoji, i poduzeti potrebne mjere da se vozilo što prije ukloni s kolnika.
- (3) Na autocesti vozač ne smije vršiti polukružno okretanje, niti se kretati vozilom unatrag.

Članak 118.

Na autocestu se ne smije uključiti motorno vozilo koje vuče drugo motorno vozilo koje se zbog neispravnosti ne može kretati.

Članak 119.

- (1) Autocestom se motorna vozila moraju kretati krajnjom desnom prometnom trakom koja nije zauzeta vozilima u koloni.
- (2) Odredba članka 39. stavak (3) ovoga Zakona ne primjenjuje se na vozila koja se kreću dijelom autoceste koja prolazi kroz naselje.

Članak 120.

Na autocesti sa tri ili više prometnih traka, namijenjenih za promet vozila u jednom smjeru, vozači teretnih motornih vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 7.500 kg i skupova vozila čija je dužina veća od sedam metara, smiju koristiti samo dvije prometne trake koje se nalaze uz desni rub kolnika. ("Službeni glasnik BiH", broj 48/10)

Članak 121.

- (1) Vozač koji se motornim vozilom uključuje u promet na autocesti dužan je:

- 1) koristiti posebnu traku za ubrzavanje, kad takva traka postoji u produženju priključne ceste, i da se u promet na autocesti uključi dajući odgovarajući znak, na način kojim ne ugrožava promet vozila koja se kreću autocestom;
 - 2) propustiti vozila koja se kreću autocestom ako na mjestu na kome se uključuje u promet na autocestu ne postoji posebna traka za ubrzavanje.
- (2) Vozač koji se vozilom isključuje iz prometa na autocesti dužan je pravodobno zauzeti položaj vozilom na krajnjoj desnoj prometnoj traci i što prije preći na posebnu traku za usporavanje, ako takva traka postoji na ulazu u priključnu cestu.

Članak 122.

Odredbe čl. od 116. do 121. ovoga Zakona primjenjuju se i na promet na cesti rezerviranoj za promet motornih vozila i brzom cesti.

23. Promet u tunelu

Članak 123.

Vozač koji se vozilom kreće kroz tunel ne smije zaustavljati niti parkirati vozilo, polukružno okretati vozilo ili se kretati unatrag u tunelu.

Članak 124.

Na motornim vozilima za vrijeme kretanja kroz tunel moraju biti upaljena kratka svjetla za osvjtljavanje ceste.

24. Vozila pod pratnjom

Članak 125.

(1) Vozilima pod pratnjom, sukladno ovom Zakonu, podrazumijevaju se vozila kojima je dodijeljena pratnja policije ili vojne policije, s motornim vozilima opremljenim uređajima za davanje posebnih zvučnih i svjetlosnih znakova crvene i plave boje, i to za vrijeme dok se ti znakovi daju.

(2) Vozač koji na cesti susretne vozilo ili kolonu vozila pod pratnjom i vozač kojeg sustigne vozilo ili kolona vozila pod pratnjom dužni su ustupiti prvenstvo prolaza, omogućiti nesmetan prolaz, a, po potrebi, zaustaviti vozilo, umjesto dugih svjetala noću upotrijebiti kratka svjetla za osvjtljavanje ceste, strogo se pridržavati naredbi koje im daju osoba iz pratnje i kretanje nastaviti tek pošto prođu sva vozila pod pratnjom.

(3) Vozila pod pratnjom imaju pravo prvenstva prolaza u odnosu na sva druga vozila (članak 49.), osim u odnosu na vozila službe hitne pomoći i vatrogasna vozila kad posebnim uređajima daju svjetlosne i zvučne znake i koja se kreću raskrižjem na kojem je promet reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ili znakovima ovlaštene osobe, i na njih se ne primjenjuju odredbe o ograničenju brzine (čl. 44. i 46.), zabrani pretjecanja i obilaženja kolone vozila (članak 61. stavak (1) točka 1.) i zabrani presijecanja kolone pješaka (članak 80.), pod uvjetom da ne ugrožavaju sigurnost drugih sudionika u prometu.

(4) Da bi omogućili nesmetan prolaz vozilima iz stavka (1) ovoga članka, pješaci su se dužni skloniti s kolnika dok ta vozila prođu.

25. Vozila s pravom prvenstva prolaza

Članak 126.

(1) Kada vozila službe hitne pomoći i vatrogasna vozila posebnim uređajima daju svjetlosne i zvučne znake, imaju pravo prednosti prolaska u odnosu na sva druga vozila (članak 49.), osim u

odnosu na vozila koja se kreću raskrižjem na kojem je promet reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ili znakovima ovlaštene osobe, i na njih se ne primjenjuju odredbe o ograničenju brzine (čl. 44. i 46.), zabrani pretjecanja i obilaženja kolone vozila (članak 61. stavak (1) točka 1)) i zabrani presijecanja kolone pješaka (članak 80.), pod uvjetom da ne ugrožavaju sigurnost drugih sudionika u prometu.

(2) Kada vozila policije i sudbene policije, zatvorske policije - straže, vojna vozila i vozila Granične policije Bosne i Hercegovine posebnim uređajima daju svjetlosne i zvučne znake, imaju pravo prednosti prolaska u odnosu na sva druga vozila (članak 49.), osim u odnosu na vozila iz stavka (1) ovoga članka, vozila pod pratnjom (članak 125.) i vozila koja se kreću raskrižjem na kojem je promet reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ili znakovima ovlaštene osobe, i na njih se ne primjenjuju odredbe o ograničenju brzine (čl. 44. i 46.), zabrani pretjecanja i obilaženja kolone vozila (članak 61. stavak (1) točka 1)) i zabrani presijecanja kolone pješaka (članak 80.), pod uvjetom da ne ugrožavaju sigurnost drugih sudionika u prometu.

(3) Kako bi omogućili prolaz vozilima iz stavka (1) i (2) ovoga članka, pješaci su se dužni skloniti s kolnika, a ostala vozila propustiti ih i, prema potrebi, zaustaviti se dok ta vozila prođu.

(4) Kad vozilo policije ili vojno vozilo upotrebom plavih svjetala osigurava prolaz jednom vozilu ili koloni vozila koja se kreću iza njega, vozači su dužni obratiti pažnju i na vozila kojima se osigurava prolaz, propustiti ih i, prema potrebi, zaustaviti svoja vozila dok ta vozila prođu.

(5) Glede međusobnog prava prvenstva prolaza, za vozila iz stavka (1) i (2) ovoga članka važe odredbe o prvenstvu prolaza.

(6) Uređaji za davanje posebnih svjetlosnih i zvučnih znakova ne smiju se ugrađivati osim na vozila iz stavka (1) i (2) ovoga članka.

26. Teret na vozilu

Članak 127.

(1) Vozilo u prometu na cesti ne smije se opteretiti preko svoje nosivosti koja je upisana u potvrdu o registraciji, ili preko dozvoljenog osovinskog opterećenja, ili preko najveće dozvoljene mase, ili preko mogućnosti koje dozvoljavaju karakteristike ceste utvrđene propisima ili prometnim znakom.

(2) Teret na vozilu treba biti tako raspoređen i, prema potrebi, pričvršćen i pokriven da:

- 1) ne ugrožava sigurnost sudionika u prometu i ne nanosi štetu cesti i objektima na cesti;
- 2) ne umanjuje u većoj mjeri stabilnost vozila i ne otežava upravljanje vozilom;
- 3) ne umanjuje vozaču preglednost ceste;
- 4) ne stvara suvišnu buku i ne rasipa se po cesti;
- 5) ne zaklanja svjetlosne i svjetlosno-signalne uređaje na vozilu, registracijske pločice i druge propisane oznake na vozilu.

Članak 128.

(1) Teret na vozilu ne smije preći najudaljeniju točku na prednjoj strani vozila više od jednog metra.

(2) Teret koji se prijevozi na vozilu i priključnom vozilu može preći najudaljeniju točku na zadnjoj strani vozila najviše za jednu šestinu svoje duljine koja je kao kontinuiran teret oslonjena na tovarni prostor.

(3) Ako se vozilom prijevozi teret u kombinaciji koja se sastoji od vučnog vozila i jednoosovinske prikolice, pod duljinom vozila podrazumijeva se ukupna duljina vučnog vozila i jednoosovinske prikolice.

(4) Ako teret na vozilu prelazi za više od jednog metra najudaljeniju točku na zadnjoj strani vozila, najisturenija točka tereta mora biti označena crvenom tkaninom.

(5) Najisturenija točka tereta koji se prijevozi teretnim motornim ili priključnim vozilom u slučaju iz stavka (4) ovoga članka mora biti označena pločom. Ta ploča je kvadratnog oblika, dimenzija 50 x 50 cm, obojena naizmjenice kosim trakama reflektirajuće narandžaste i bijele boje i postavljena uspravno na uzdužnu osu vozila.

(6) Kada se prevozi teret u rasutom stanju, koji po svojim značajkama i granulaciji nije zaštićen na odgovarajući način od rasipanja, u otvorenom tovarnom prostoru na javnoj cesti, mora biti prekriven na odgovarajući način, tako da se spriječi rasipanje tereta.

Članak 129.

Noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, najisturenija točka na teretu koji se prijevozi vozilom mora biti označena:

1) u slučaju iz članka 128. stavak (4) ovoga Zakona - svjetlom i reflektirajućim tvarima crvene boje;

2) kad teret na motornom vozilu ili na priključnom vozilu bočno prelazi za više od 20 cm vanjski rub prednjeg ili zadnjeg svjetla za označavanje vozila - svjetlom i katadiopterom koji s prednje strane daju bijelo svjetlo, a sa zadnje strane - crveno svjetlo.

27. Prijevoz osoba vozilima

Članak 129a.

(1) U motornom vozilu, odnosno na vozilu i priključnom vozilu u prometu na cesti, osim u teretnom vozilu policije i oružanih snaga, dozvoljeno je prevoziti najviše onoliko osoba koliko je označeno u potvrdi o registraciji, na mjestima koja su za to predviđena.

(2) Na teretnom vozilu u prostoru za smještaj tereta i priključnom vozilu koje vuče traktor može se prevoziti najviše pet osoba, a u tovarnom prostoru motokultivatora mogu se prevoziti najviše tri osobe, koja utovaraju ili istovaraju teret ili obavljaju poljoprivredne ili druge radnje.

(3) Osobe iz stavka (2) ovoga članka koja se prevoze u tovarnom prostoru ne smiju stajati, sjediti na stranicama karoserije, na nestabilnom teretu ili teretu koji prelazi visinu tovarnog sanduka.

(4) U zatvorenom prostoru vozila koje se ne može iznutra otvoriti, ne smiju se prevoziti osobe.

(5) Vozilima tijela za izvršenje kaznenih i prekršajnih sankcija, smiju se prevoziti osobe i to samo za službene potrebe.

(6) U priključnom vozilu za stanovanje (kamp prikolica) ne smiju se prevoziti osobe.

(7) Vozač ne smije pokrenuti vozilo dok putnici sigurno ne uđu odnosno izađu iz vozila i dok vrata ne budu zatvorena.

(8) Za vrijeme kretanja vozila ne smije se uskakati u vozilo, iskakati iz vozila, otvarati vrata, nagnjati se izvan vozila, isturati dijelove tela iz vozila i voziti se na vanjskim dijelovima vozila ili na traktorskim prikolicama.

(9) Izuzetno od stavka (8) ovoga članka, na vanjskim dijelovima vozila i priključnog vozila mogu se voziti osobe koje obavljaju poslove svog radnog mjesta u svezi s namjenom vozila (na vozilima vatrogasne službe, komunalne službe, elektrodistribucije i drugih djelatnosti), dok su na dužnosti, ako je na tim vozilima ugrađena platforma za stajanje i držači.

Članak 129b.

(1) Dijete mlađe od 12 godina ne smije se prevoziti na mopedu, triciklu, motociklu i četvorociklu.

(2) U prostoru za smještaj tereta vozila iz članka 129a. stavak (2) ovoga Zakona zabranjeno je prevoziti osobe mlađe od 15 godina.

IV. PROMETNA I TURISTIČKA SIGNALIZACIJA, OPREMA CESTE I ZNAKOVI OVLAŠTENIH OSOBA

1. Opće odredbe

Članak 130.

(1) Javne ceste moraju se obilježiti propisanom prometnom signalizacijom, kojima se sudionici u prometu upozoravaju na opasnost koja im prijete na određenim javnim cestama ili dijelu te ceste, stavljaju do znanja ograničenja, zabrane i obveze kojih se sudionici u prometu moraju pridržavati i daju potrebe obavijesti za sigurno i nesmetano odvijanje prometa.

(2) Prometnom signalizacijom moraju se obilježiti i opasnosti privremenog karaktera, naročito one koje nastanu usljed iznenadnog oštećenja ili onesposobljavanja ceste, kao i privremena ograničenja i privremene zabrane u prometu i ti znakovi moraju se ukloniti čim prestanu razlozi zbog kojih su postavljeni.

(3) Prometnu signalizaciju čine prometni znakovi (znakovi opasnosti, znakovi izričitih naredbi, znakovi obavijesti i dopunske ploče koje su sastavnim dijelom prometnog znaka i kojima se pobliže određuje značenje prometnog znaka ako su postavljene), svjetlosni prometni znakovi, oznake na kolniku i pločniku te svjetlosne i druge oznake na cesti.

(4) Sudionici u prometu dužni su se pridržavati ograničenja, zabrana i obveza izraženih prometnom signalizacijom i postupati sukladno njihovom značenju.

Članak 131.

(1) Prometnu signalizaciju i opremu ceste postavljaju i održavaju institucije koje upravljaju cestama, sukladno važećim propisima.

(2) Prometna signalizacija postavlja se i održava tako da ih sudionici u prometu mogu na vrijeme i lako uočiti danju i noću te pravodobno postupiti sukladno njihovom značenju.

(3) Prometna signalizacija mora se ukloniti, dopuniti ili zamijeniti ako njezino značenje ne odgovara izmijenjenim uvjetima prometa na cesti ili zahtjevima sigurnosti prometa.

(4) Sadržaj, oblik, boja i veličina prometne signalizacije mora biti ista u svim vremenskim uvjetima, pri dnevnom svijetlu i pri osvjetljavanju farovima.

(5) Prometna signalizacija mora biti osvijetljena ili izrađena od svjetloodbojnih materijala.

Članak 132.

(1) Na prometnu signalizaciju i na njezinom nosaču zabranjeno je postavljati bilo što što nije u vezi sa značenjem same signalizacije.

(2) Zabranjeno je neovlašteno postavljati, uklanjati, oštećivati i mijenjati značenje prometne signalizacije, kao i opreme ceste.

Članak 133.

Na cesti i u njezinom zaštitnom pojasu ne smiju se postavljati ploče, znakovi, svjetla, stupovi ili drugi slični predmeti kojima se zaklanja ili umanjuje uočljivost postavljene prometne signalizacije ili koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mjestom postavljanja podražavaju ili slične prometnoj signalizaciji, ili zasljepljuju sudionike u prometu ili odvrćaju njihovu pozornost u mjeri koja može biti opasna za sigurnost prometa.

2. Prometni znakovi

Članak 134.

- (1) Prometni znakovi su znakovi opasnosti, znakovi izričitih naredbi i znakovi obavijesti. Uz prometni znak može biti postavljena dopunska ploča, koja je sastavni dio prometnog znaka i kojom se pobliže određuje njegovo značenje.
- (2) Znakovi opasnosti služe da se sudionici u prometu na cesti upoznaju na opasnost koja prijete na određenom mjestu, odnosno dijelu ceste, i da se obavijeste o prirodi te opasnosti.
- (3) Znakovi izričitih naredbi stavljaju do znanja sudionicima u prometu na cesti zabrane, ograničenja i obveze kojih se moraju pridržavati.
- (4) Znakovi obavijesti pružaju sudionicima u prometu potrebne obavijesti o cesti kojom se kreću i druge obavijesti koje im mogu biti korisne.

Članak 135.

Znakovi opasnosti i znakovi izričitih naredbi na autocesti, cesti rezerviranoj za promet motornih vozila, magistralnoj i regionalnoj cesti i u naselju a moraju biti presvučeni reflektirajućim tvarima ili osvijetljeni vlastitim izvorom svjetlosti.

3. Svjetlosni prometni znakovi i svjetlosne oznake

Članak 136.

- (1) Za reguliranje prometa upotrebljavaju se uređaji kojima se daju svjetlosni prometni znakovi crvene, žute i zelene boje.
- (2) Na uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova trobojnim svjetlima svjetla se postavljaju po vertikalnoj osi, jedno ispod drugog, i to: crveno gore, žuto u sredini, a zeleno dolje. Ako je uređaj za davanje svjetlosnih prometnih znakova postavljen i iznad prometne trake, svjetla mogu biti postavljena po horizontalnoj osi, jedno pored drugog, i to: crveno lijevo, žuto u sredini, a zeleno desno. Ta svjetla imaju oblik kruga, a zeleno svjetlo može biti i u obliku jedne ili više strelica smještenih u krugu crne boje.

Članak 137.

- (1) Na uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova trobojnim svjetlima:
 - 1) crveno i zeleno svjetlo ne smiju biti upaljeni istodobno;
 - 2) žuto svjetlo može biti upaljeno kao samostalno svjetlo u vremenskom razmaku od prestanka zelenog do pojave crvenog svjetla ili istodobno sa crvenim svjetlom, prije pojave zelenog svjetla;
 - 3) žuto svjetlo može biti upaljeno kao treptajuće svjetlo kada ne rade ostali svjetlosni signali na raskrižju.
- (2) Pri projektiranju nove ili reprogramiranju postojeće svjetlosne prometne signalizacije obvezno treba ugraditi zeleno treptavo svjetlo, kao najavu prestanka slobodnog prolaza.
- (3) Pri projektiranju nove ili reprogramiranju postojeće svjetlosne prometne signalizacije obvezno treba ugraditi dodani signal u obliku strelice, u slučaju zaštićene zelene faze, za vozila koja skreću.

Članak 138.

- (1) Uređaju za davanje svjetlosnih prometnih znakova trobojnim svjetlima može se dodati dopunski svjetlosni znak u obliku zelene svijetleće strelice ili više takvih znakova.
- (2) Dopunski svjetlosni znakovi iz stavka (1) ovoga članka postavljaju se s odgovarajuće strane svjetlosnog prometnog znaka, i to na visini na kojoj se nalazi zeleno svjetlo.

Članak 139.

(1) Na uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova kojima se regulira promet na kolniku s više od dvije prometne trake, obilježene uzdužnim crtama, za svaku prometnu traku posebno i koji se nalazi iznad prometne trake, crveno svjetlo znači zabranu prometa duž prometne trake iznad koje je postavljeno, a zeleno svjetlo znači slobodan prolaz tom prometnom trakom.

(2) Crveno svjetlo iz stavka (1) ovoga članka ima oblik ukriženih crta, a zeleno svjetlo ima oblik strelice s vrhom okrenutim nadolje.

Članak 140.

(1) Za reguliranje prometa pješaka mogu se upotrebljavati i posebni uređaji za davanje svjetlosnih prometnih znakova crvene i zelene boje i uređaji za davanje zvučnih signala.

(2) Ta svjetla moraju biti postavljena po vertikalnoj osi, jedno ispod drugog, i to: crveno svjetlo gore, a zeleno svjetlo dolje.

(3) Svjetla iz stavka (1) ovoga članka sastoje se od svijetleće površine crvene ili zelene boje na kojoj se nalazi tamna silueta pješaka, ili od tamne površine na kojoj se nalazi svijetleća silueta pješaka crvene ili zelene boje. Ta svjetla ne smiju biti upaljena istodobno.

Članak 141.

(1) Ako se rubovi kolnika na javnoj cesti obilježavaju svjetlosnim prometnim oznakama, one se obilježavaju svjetlima, refleksnim staklima ili reflektirajućim tvarima, i to desna strana kolnika oznakama crvene boje, a lijeva strana oznakama bijele boje.

(2) Rubovi kolnika na dijelu cesate kroz tunel moraju biti obilježene oznakama iz stavka (1) ovoga članka.

(3) Ako vrhovi pješačkih otoka, otoka za usmjeravanje prometa i drugi objekti na kolniku noću nisu osvijetljeni, moraju se obilježiti svjetlima, refleksnim staklima ili reflektirajućim tvarima žute boje.

4. Oznake na kolniku

Članak 142.

(1) Oznake na kolniku služe za reguliranje prometa na cestama i za obavijesti i vođenje sudionika u prometu.

(2) Oznake na kolniku mogu biti postavljene same ili uz druge prometne znakove ako je potrebno da se značenje tih znakova jače istakne, odnosno potpunije odredi ili objasni.

(3) Oznake na kolniku čine crte, strelice, natpisi i druge oznake.

(4) Oznake na kolniku mogu imati i reflektirajuće karakteristike.

Članak 143.

(1) Oznake na kolniku postavljaju se na cestama sa savremenim kolnikom.

(2) Na javnoj cesti izvan naselja sa suremenim kolnikom za promet u oba smjera, na kome postoje samo dvije prometne trake, te trake moraju biti odvojene odgovarajućom uzdužnom crtama na kolniku, a na magistralnoj cesti obilježene i rubnim crtama.

5. Turistička i ostala signalizacija na cesti

Članak 144.

(1) Turistička i ostala signalizacija na cesti namijenjena je obavijesti sudionika u prometu o kulturnim, historijskim, prirodnim i turističkim znamenitostima, te ostalim objektima i sadržajima

(2) Bliže propise o turističkoj i ostaloj signalizaciji na cesti donosi ministar u suadnji s nadležnim tijelom.

6. Obilježavanje prijelaza ceste preko željezničke pruge

Članak 145.

Na dijelu ceste ispred prijelaza ceste preko željezničke pruge u istoj razini mora biti postavljena odgovarajuća prometna signalizacija.

Članak 146.

(1) Na prijelazima ceste preko željezničke pruge u istoj razini, osim prometnih znakova iz članka 145. ovoga Zakona, postavljaju se i branici ili polubranici, odnosno uređaji za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje vlaka ako to zahtijeva gustina prometa ili drugi uvjeti na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini.

(2) Uvjeti u kojima uređaji iz stavka (1) ovoga članka moraju biti postavljeni utvrđuju se posebnim zakonom ili propisom donesenim na temelju zakona.

Članak 147.

Svjetlosni znakovi kojima se najavljuje približavanje vlaka na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini daju se naizmjeničnim paljenjem dva crvena trepćuća svjetla koja imaju oblik kruga.

Članak 148.

(1) Na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojoj postoji uređaj za davanje svjetlosnih znakova kojima se najavljuje približavanje vlaka, odnosno spuštanje branika ili polubranika, tom uređaju može se dodati i uređaj za davanje zvučnih znakova.

(2) Na prijelazima zemljane ceste s manjim prometom i pješačke staze preko željezničke pruge u istoj razini sudionici u prometu mogu se osigurati samo uređajem za davanje zvučnih znakova.

Članak 149.

(1) Na prijelazima ceste preko željezničke pruge u istoj razini branici ili polubranici moraju biti naizmjenice obojeni crvenom i žutom bojom.

(2) Branici i polubranici, kao i prometni znakovi postavljeni na dijelu ceste ispred prijelaza ceste preko željezničke pruge u istoj razini, moraju imati refleksna stakla ili biti presvučeni reflektirajućim tvarima odgovarajuće boje.

(3) Branici i polubranici moraju biti opremljeni trepćućim crvenim svjetlom.

Članak 150.

Na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojoj se prilikom nailaska vlaka branici ili polubranici automatski spuštaju, kao i na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojoj se branicima ili polubranicima rukuje ručno, i to s mjesta s kojeg se oni ne vide, mora se postaviti uređaj za davanje svjetlosnih znakova ili uređaj za davanje zvučnih znakova kojima se sudionici u prometu obavještavaju o spuštanju branika ili polubranika.

7. Obilježavanje radova i zapreka na cesti

Članak 151.

(1) Dio ceste na kome su nastale zapreke koje se ne mogu odmah otkloniti ili na kome se izvode radovi, mora se vidno obilježiti i učiniti sigurnim za sudionike u prometu.

(2) Obilježavanje dijela ceste iz stavka (1) ovoga članka vrši se postavljanjem odgovarajućih prometnih znakova, a osiguranje sudionika u prometu - postavljanjem branika.

(3) Branici moraju biti obojeni naizmjenično crvenom i bijelom bojom, opremljeni refleksnim staklima ili presvučeni reflektirajućim tvarima odgovarajuće boje, a noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, na njima moraju biti postavljena i trepćuća svjetla narandžaste boje.

(4) Prilikom izvođenja radova na cesti ili obavljanja drugih poslova na cesti, na dijelu koji nije zatvoren za promet, osobe koje izvode radove i nalaze se na cesti, moraju na sebi imati svetloodbojni prsluk.

(5) Sudionik u prometu ne smije ometati radnika koji obavlja radove na cesti ili pokraj ceste, i dužan je ukloniti svoje vozilo na zahtjev izvođača radova. Zahtjev izvođača radova može biti dan i kao javni poziv.

8. Znakovi koje daju ovlaštene osobe

Članak 152.

(1) Sudionici u prometu moraju postupati po zahtjevima izraženim pomoću znakova ili po naredbi policajca ili druge osobe koja na temelju ovlaštenja iz zakona obavlja kontrolu i reguliranje prometa na cestama (u daljnjem tekstu: ovlaštena osoba).

(2) Ovlaštena osoba pri davanju znakova dužna se postaviti na cesti tako da ga sudionici u prometu, kojima su znakovi namijenjeni, mogu jasno i s dovoljne udaljenosti uočiti.

(3) Znakovi iz stavka (1) ovoga članka mogu se davati i iz vozila.

Članak 153.

(1) Znakovi koje sudionicima u prometu daje ovlaštena osoba su znakovi koji se daju rukama i položajem tijela, zvučni znakovi i svjetlosni znakovi.

(2) Znakovi iz stavka (1) ovoga članka moraju se davati tako da njihovo značenje sudionicima u prometu bude jasno i nedvosmisleno.

(3) Bliže odredbe o prometnim znakovima i signalizaciji na cestama, načinu obilježavanja radova i zapreka na cesti i znakovima koje sudionicima u prometu daje ovlaštena osoba pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom nadležnim za unutarnje poslove.

V. DUŽNOSTI U SLUČAJU PROMETNE NEZGODE

Članak 154.

(1) Sudionik u prometnoj nezgodi u kojoj je neko izgubio život ili bio povrijeđen, ili je nastala veća materijalna šteta, dužan je:

1) ostati na mjestu prometne nezgode s tim što se može privremeno udaljiti samo radi pružanja pomoći povrijeđenim u prometnoj nezgodi, ili ako mu je samom potrebna liječnička pomoć;

2) poduzeti sve što je u njegovoj moći da se otklone nove opasnosti koje mogu nastati na mjestu prometne nezgode i omogućiti normalno odvijanje prometa i nastojati da se ne mijenja stanje na mjestu nezgode i sačuvaju postojeći tragovi pod uvjetom da poduzimanje tih mjera ne ugrožava sigurnost prometa;

3) obavijestiti najbližu policijsku postaju o prometnoj nezgodi i vratiti se na mjesto prometne nezgode i sačekati dolazak službene osobe koje obavlja uviđaj.

(2) Nadležno tijelo i druge pravne ili fizičke osobe koje su obaviještene o prometnoj nezgodi u kojoj je neka osoba bila povrijeđena dužna su o tome odmah obavijestiti najbližu zdravstvenu ustanovu.

Članak 155.

Osoba koja se zatekne ili naiđe na mjesto prometne nezgode u kojoj ima povrijeđenih, dužna je ukazati pomoć osobama povrijeđenim u prometnoj nezgodi.

Članak 156.

- (1) Vozač koji se zatekne ili naiđe na mjesto prometne nezgode dužan je, na zahtjev ovlaštene osobe, prevesti osobu povrijeđenu u promrtnoj nezgodi do najbliže zdravstvene ustanove.
- (2) Vozač je dužan postupiti prema odredbi stavka (1) ovoga članka i prije dolaska ovlaštene osobe, osim ako se nezgoda dogodila na mjestu na kome se može očekivati brzi dolazak vozila hitne pomoći, ili ako vozač zaključi da se nestručnim i neodgovarajućim prijevozom stanje povrijeđene osobe može pogoršati.

Članak 157.

- (1) Ako je zdravstvena ustanova obaviještena o prometnoj nezgodi ili je primila na liječenje osobu povrijeđenu u prometnoj nezgodi, dužna je o tome odmah obavijestiti najbližu policijsku postaju.
- (2) Ako osoba povrijeđena u prometnoj nezgodi umre od zadobijenih povreda, ili ako postoji opravdana sumnja da je kod vozača usljed povrede došlo do smanjenja psihičke ili fizičke sposobnosti za upravljanje motornim vozilom ili tramvajem, zdravstvena ustanova dužna je o tome odmah obavijestiti nadležno tijelo koje vozača vodi u evidenciji ili najbližu policijsku postaju.

Članak 157a.

- (1) Ako je zdravstvena ustanova primila osobu na liječenje koja, zbog svog zdravstvenog stanja, nije sposobna samostalno upravljati motornim vozilom, a otpušta se iz zdravstvene ustanove na kućno liječenje, dužna je o tome odmah obavijesti tijelo nadležno za unutarnje poslove radi provjere važenja vozačke dozvole.
- (2) Nadležno tijelo koji vodi vozača u evidenciji dužno je u roku od tri dana pozvati vozača koji, prema informaciji zdravstvene ustanove, zbog svoga stanja nije sposoban sigurno upravljati vozilom i privremeno oduzeti vozačku dozvolu, te ga uputiti na izvanredan liječnički pregled ako on nije suglasan s privremenim oduzimanjem vozačke dozvole.
- (3) U slučaju izvanrednog liječničkog pregleda iz stavka (2) ovoga članka, on se obavlja na trošak osobe upućene na izvanredni liječnički pregled.

Članak 158.

- (1) Policija i druge ovlaštene osobe dužne su izaći na mjesto prometne nezgode u kojoj ima poginulih ili povrijeđenih osoba ili je nastala veća materijalna šteta, izvršiti fotografiranje mjesta nezgode, napraviti zapisnik o uviđaju i izvršiti druge potrebne radnje sukladno ovom Zakonom.
- (2) Vozač sudionik u prometnoj nezgodi obvezan je da prijavi i prometnu nezgodu s manjom materijalnom štetom, ako je šteta nastala drugoj osobi odnosno njegovom vozilu ili na drugoj stvari.
- (3) Poslije prometne nezgode u kojoj je prouzročena samo manja materijalna šteta, vozači su dužni odmah ukloniti vozila s kolnika i razmijeniti osobne podatke, te popuniti i potpisati obrazac europskog izvješća o prometnoj nezgodi. Vozači ne smiju napustiti mjesto prometne nezgode prije nego što popune i potpišu izvješće i razmijene podatke iz ovoga stavka.
- (4) Ako je u prometnoj nezgodi sudjelovalo vozilo strane registracijske oznake, prije izdavanja potvrde o oštećenju vozila stranih registracijskih oznaka ili potvrde o izvršenom uviđaju na mjestu događaja prometne nezgode, obvezno je: izvršiti fotografiranje štete na vozilu stranih registracijskih oznaka, sačiniti zapisnik u koji se, pored ostalog, unose podaci iz putovnice, vozačke dozvole i osiguranja od automobilske odgovornosti – zelena karta.
- (5) Nadležno tijelo unutarnjih poslova dužno je izaći na mjesto prometne nezgode u kojoj je nastala manja materijalna šteta ako to zahtijeva jedan od sudionika prometne nezgode.
- (6) Bliže odredbe o sadržaju obrasca europskog izvješća o prometnoj nezgodi donosi ministar, u suradnji s tijelom nadležnim za unutarnje poslove.

(7) Bliže odredbe o načinu prikupljanja i obradi statističkih podataka o prometnim nezgodama pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelima nadležnim za unutarnje poslove.

Članak 159.

(1) Osoba koja je sudjelovala u prometnoj nezgodi u kojoj ima poginulih ili povrijeđenih osoba ili je nastala veća materijalna šteta, ne smije uzimati alkoholna pića, opojne droge ili lijekove na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje dok se ne izvrši uviđaj.

(2) Policija je dužna izaći na mjesto prometne nezgode u kojoj je nastala manja materijalna šteta ako dođe do nesporazuma ili neslaganja jednog od sudionika prilikom popunjavanja obrasca europskog izvješća ili sudionici u nezgodi nemaju obrazac europskog izvješća.

(3) Ovlaštena osoba koja vrši uviđaj prometne nezgode u kojoj ima povrijeđenih osoba ili je nastala veća materijalna šteta podvrgnut će neposredne sudionike prometne nezgode ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i aparata, ili će ih uputiti na stručni pregled radi provjere da li imaju alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu.

(4) Ako se tim ispitivanjima utvrdi da neposredni sudionici prometne nezgode imaju alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu, ovlaštena osoba koja vrši uviđaj odredit će da im se uzme krv ili urin radi analize.

(5) Ako u prometnoj nezgodi ima poginulih, ovlaštena osoba koja vrši uviđaj odredit će da se neposrednim sudionicima nezgode uzmu krv i urin radi utvrđivanja da li su pod utjecajem alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu.

(6) Bliže odredbe o načinu i postupku uzimanja uzoraka na analizu radi utvrđivanja koncentracije alkohola ili opojnih sredstava u organizmu pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelima nadležnim za zdravstvo i tijelima nadležnim za unutarnje poslove.

Članak 160.

(1) Ovlaštena osoba koja vrši uviđaj dužna je organizirati popis imovine koja na mjestu događaja ostaje iza osobe koja je u prometnoj nezgodi poginula ili teže povrijeđena, obavijestiti organizaciju koja uklanja vozila i stvari s ceste ili zainteresiranu osobu i pružiti pomoć radi zaštite imovine ako na mjestu događaja nema osobe koja tu imovinu može preuzeti.

(2) Vozač koji je vozilom sudjelovao u prometnoj nezgodi u kojoj ima poginulih ili povrijeđenih osoba, kao i druga osoba koja je neposredno sudjelovala u nezgodi, imaju pravo tražiti osobne podatke i adresu od osoba koja su bila prisutna kad se nezgoda dogodila.

Članak 161.

(1) Ako je vozilo zbog prometne nezgode ili neispravnosti onesposobljeno za daljnje kretanje na cesti, vozač ili vlasnik, odnosno korisnik vozila dužan je vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal odmah ukloniti s kolnika.

(2) Ako vozač ili vlasnik, odnosno korisnik vozila nije u stanju postupiti prema stavku (1) ovoga članka, ovlaštena osoba koja se zatekne na mjestu nezgode ili neispravnosti vozila zatražit će od nadležne organizacije koja upravlja cestama ili druge ovlaštene organizacije da na sigurno mjesto ukloni vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal s kolnika.

(3) Organizacija za održavanje cesta ili druga ovlaštena organizacija za održavanje ceste dužna je, na zahtjev ovlaštene osobe, hitno poduzeti sve potrebne mjere radi uklanjanja i čuvanja vozila s teretom, stvari ili drugog rasutog materijala s kolnika i osigurati prohodnost ceste.

(4) Ako nadležna organizacija koja upravlja cestama ili druga ovlaštena organizacija ne postupi prema odredbi stavka (2) ovoga članka, ovlaštena službena osoba preduzet će druge mjere da se omogući normalno odvijanje prometa.

VI. ŠPORTSKE I DRUGE PRIREDBE ILI AKTIVNOSTI NA CESTAMA

Članak 162.

- (1) Športske i druge priredbe ili slične aktivnosti na cesti ne smiju se održavati bez odobrenja.
- (2) Odobrenje izdaje nadležno ministarstvo unutarnjih poslova na čijem se području održava priredba ili obavlja aktivnost.
- (3) Ako se zbog održavanja priredbe ili obavljanja aktivnosti na cesti zabranjuje promet, odobrenje se izdaje uz prijethodnu sulasnost nadležnog tijela za promet na čijem se području zabranjuje promet.

Članak 163.

- (1) U slučaju iz članka 162. ovoga Zakona, ako za druge sudionike u prometu nije osigurana zaobilazna cesta, zahtjev za izdavanje odobrenja bit će odbijen.
- (2) Izuzetno od odredbe stavka (1) ovoga članka, održavanje automobilske, motociklističke ili biciklističke trke na cesti može se odobriti i kad u određenom pravcu nema zaobilazne ceste (brdske trke i dr.), ali samo u vrijeme kada se tom cestom drugi sudionici u prometu najmanje kreću. U tom slučaju promet se može zabraniti najduže dva sata.

Članak 164.

- (1) Zahtjev za izdavanje odobrenja iz članka 162. ovoga Zakona podnosi se najkasnije 15 dana prije održavanja športske ili druge priredbe ili obavljanja aktivnosti.
- (2) Uz zahtjev za izdavanje odobrenja mora se priložiti program priredbe, odnosno aktivnosti, pravila takmičenja, pregled mjera koje organizator predviđa za osiguranje sudionika u prometu, sudionika i gledalaca športske i druge priredbe ili aktivnosti i znak kojim će vozila iz pratnje takmičara biti označena.

Članak 165.

- (1) Zahtjev za održavanje športske ili druge priredbe ili za obavljanje aktivnosti na cesti bit će odbijen ako organizator, prema procjeni nadležnog tijela unutarnjih poslova, nije u stanju provesti mjere iz članka 164. stavak (2) ovoga Zakona.
- (2) Ako bi zbog održavanja športske ili druge priredbe ili obavljanja aktivnosti na cesti trebalo obustaviti promet na važnijim cestovnim pravcima, ili ako bi održavanje priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti u većoj mjeri ugrozilo ili ometalo promet na cesti, zahtjev za izdavanje odobrenja može biti odbijen.

Članak 166.

- (1) U odobrenju za održavanje športske ili druge priredbe ili za obavljanje aktivnosti na cesti određuju se mjere osiguranja koje organizator mora poduzeti.
- (2) Kada se promet na cesti ograničava ili zabranjuje zbog održavanja priredbe ili obavljanja aktivnosti, odobrenje sadrži i obvezu organizatora da o mjerama ograničavanja ili zabrane prometa obavijesti javnost putem sredstava javnog informiranja, najkasnije 48 sati prije početka priredbe, odnosno aktivnosti.
- (3) Organizator ne smije početi održavanje športske ili druge priredbe ili aktivnosti na cesti ako nisu poduzete sve mjere osiguranja određene u odobrenju.
- (4) Ako se utvrdi da organizator nije poduzeo sve mjere osiguranja određene u odobrenju, priredba, odnosno aktivnosti bit će zabranjene.

Članak 167.

- (1) Organizator je dužan prekinuti održavanje športske ili druge priredbe, odnosno aktivnosti na cesti ako:

- 1) su ugroženi sudionici ili gledaoci;
- 2) se u većoj mjeri naruši javni red i mir;
- 3) nastanu okolnosti zbog kojih priredba, odnosno aktivnosti ne bi bile odobrene;
- 4) organizator ne provodi određene mjere osiguranja;
- 5) to zahtijevaju drugi sigurnosni razlozi.

(2) Ako organizator ne prekine priredbu, odnosno aktivnosti u slučajevima iz stavka (1) ovoga članka, nadležno ministarstvo unutarnjih poslova naredit će organizatoru da priredbu, odnosno aktivnosti prekine i preduzet će potrebne mjere da se naredba izvrši.

Članak 168.

Takmičare na športskoj priredbi na cesti mogu pratiti samo vozila označena posebnim znakom koji utvrdi organizator.

Članak 169.

(1) Nakon završetka športske ili druge priredbe, odnosno aktivnosti na cesti organizator je dužan odmah:

- 1) ukloniti s ceste sve prometne znakove i druge oznake, uređaje, predmete i objekte koji su postavljeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti;
- 2) postaviti na cestu sve prometne znakove i druge oznake, predmete i objekte koji su bili uklonjeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti;
- 3) popraviti i dovesti u prvobitno stanje cestu i cestovne objekte ako su oštećeni pri održavanju priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti.

(2) Ako organizator ne postupi po toč. 1) i 2) stavka (1) ovoga članka, nadležno ministarstvo unutarnjih poslova poduzet će odgovarajuće mjere da se o trošku organizatora uklone, odnosno postave prometni znakovi i druge oznake, predmeti i objekti na cesti.

VII. OGRANIČENJA PROMETA

Članak 170.

(1) Tijelo nadležno za unutarnje poslove, u suglasnosti s organom nadležnim za promet, može na određenoj cesti ili dijelu ceste, u određene dane ili u određenom vremenskom razdoblju, propisati zabranu ili ograničenje prometa svih ili pojedinih vrsta vozila, ograničiti brzinu kretanja vozila ako su te zabrane ili ograničenja neophodni radi sprječavanja ili uklanjanja opasnosti za sudionike u prometu, ili ako su u pitanju razlozi za nesmetani promet, odnosno ako se može opravdano očekivati da će promet biti posebno gust ili otežan.

(2) Izuzetno od odredbe stavka (1) ovoga članka, ministar u suradnji s tijelom nadležnim za unutarnje poslove, može donijeti naredbu o ograničenju prometa u dane vikenda i praznika za pojedine cestovne pravce.

(3) Bliže odredbe o prometu u zimskim uvjetima, vrsti vozila kojima je zabranjen ili ograničen promet, te načinu uporabe zimske opreme na vozilima u zimskim uvjetima, pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom nadležnim za unutarnje poslove.

Članak 171.

U slučaju kada su u pitanju razlozi sigurnosti i nesmetanog odvijanja prometa ili razlozi održavanja javnog reda i mira, policijska uprava, odnosno nadležno ministarstvo unutarnjih poslova može zabraniti promet ili odrediti posebno ograničenje prometa na određenim cestama i dijelovima cesta sve dok postoje razlozi zbog kojih se poduzimaju te mjere.

VIII. VOZAČI

1. Uvjeti za upravljanje vozilima

Članak 172.

- (1) Motornim vozilom u prometu na cesti može upravljati samo osoba koja ima važeću vozačku dozvolu, stranu vozačku dozvolu ili međunarodnu vozačku dozvolu, odgovarajuće kategorije.
- (2) Kad upravlja motornim vozilom, vozač mora sa sobom nositi važeću vozačku dozvolu i dužan ju je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.
- (3) Kandidat za vozača motornih vozila može i prije položenog vozačkog ispita za vozača upravljati motornim vozilom one kategorije za koju priprema ispit ako vozilom upravlja uz prisustvo instruktora vožnje.
- (4) Izuzetno od odredbi stavka (1) ovoga članka mopedom, traktorom, radnim strojem i motokultivatorom može upravljati i osoba koja posjeduje odgovarajući dokument o poznavanju propisa o sigurnosti prometa.
- (5) Vlasnik, odnosno nositelj prava raspolaganja vozilom ne smije dozvoliti da vozilom u prometu na cesti upravlja osoba koja nema pravo upravljati tim vozilom, odnosno osoba koja nema pravo upravljati kategorijom motornog vozila u koju se ubraja to vozilo i osoba iz čl. 173. i 174. ovoga Zakona.
- (6) Vlasnik, odnosno nositelj prava raspolaganja vozilom dužan je, na zahtjev ovlaštene osobe, dati podatke o identitetu osobe kojoj je dao vozilo na upravljanje.
- (7) Vozač je dužan za vrijeme upravljanja motornim vozilom u prometu koristiti pomagala koja su mu neophodna za sigurno upravljanje vozilom.
- (8) Vozač je dužan da se, prije nego što počne upravljati vozilom, pobrine za adekvatnu sigurnosnu zaštitu djece mlađe od 12 godina, sukladno članku 34a.

Članak 173.

Vozač koji je u tolikoj mjeri umoran ili bolestan ili je u takvom psihičkom stanju da je nesposoban za sigurno upravljanje vozilom, kao i vozač pod djelovanjem opojnih droga, ili drugih opojnih sredstava ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje, ne smije upravljati vozilom u prometu na cesti.

Članak 174.

- (1) Vozač ne smije upravljati vozilom u prometu na cesti, niti početi upravljati vozilom ako je pod djelovanjem alkohola.
- (2) Smatrat će se da je pod djelovanjem alkohola osoba za koju se analizom krvi ili krvi i urina ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da količina alkohola u krvi iznosi više od 0,3 g/kg, ili ako je prisustvo alkohola u organizmu utvrđeno odgovarajućim sredstvima ili aparatima za mjerenje alkoholiziranosti, što odgovara količinama većim od 0,3 g/kg, ili kod koga se, bez obzira na količinu alkohola u krvi, stručnim pregledom utvrdi da pokazuje znakove poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola.
- (3) Smatrat će se da su pod djelovanjem alkohola osobe za koje se analizom krvi ili krvi i urina ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da količina alkohola u krvi iznosi više od 0,0 g/kg, ili ako je prisustvo alkohola u organizmu utvrđeno odgovarajućim sredstvima ili aparatima za mjerenje alkoholiziranosti, što odgovara količinama većim od 0,0 g/kg, ili kod kojih se, bez obzira na količinu alkohola u krvi, stručnim pregledom utvrdi da pokazuju znakove poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola:
 - 1) vozač motornog vozila kategorije C, CE, D i DE i vozači potkategorije C1, C1E i D1 i D1E - za vrijeme upravljanja vozilom te kategorije;
 - 2) vozač vozila kojim se vrši javni prijevoz - za vrijeme obavljanja javnog prijevoza tim vozilom;
 - 3) vozač vozila kome je upravljanje vozilom temeljno zanimanje - za vrijeme upravljanja vozilom obavljajući poslove tog zanimanja;

- 4) instruktor vožnje za vrijeme osposobljavanja kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom;
 - 5) kandidat za vozača za vrijeme obuke u praktičnom upravljanju vozilom;
 - 6) vozač koji ima manje od 21 godine starosti ili manje od tri godine vozačkog iskustva.
- (4) Smatrat će se da je vozač počeo upravljati vozilom ako je pokrenuo vozilo s mjesta.

2. Osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila

Članak 175.

- (1) Osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila obavljaju autoškole, kao pravne i fizičke osobe.
- (2) Osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila mogu vršiti i obrazovne ustanove redovitim školovanjem učenika prema obrazovnom školskom programu za profesionalne vozače.
- (3) Autoškole su dužne obuku izvoditi na način kojim će se osigurati da kandidati nauče i usvoje pravila prometa i etičke norme ponašanja u prometu, ovladaju tehnikom upravljanja vozilom i steknu ostalo znanje i vještine potrebne za sigurno sudjelovanje u prometu.
- (4) Vozački ispit za vozača motornog vozila može polagati kandidat koji se prijetodno pripremio za polaganje vozačkog ispita u autoškoli i ako ispunjava i druge uvjete za stjecanje prava na upravljanje motornim vozilom.
- (5) Osposobljavanje za vozača tramvaja pravilnikom propisuje nadležno ministarstvo unutarnjih poslova, u suradnji s tijelom nadležnim za obrazovanje, ako je u sklopu javnog prijevoza organiziran tramvajski promet.

Članak 176.

Osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila je djelatnost od posebnog društvenog značaja, a obavlja se po posebnom programu koji obuhvaća teoretski dio, praktični dio i program prve pomoći:

1. Teoretski dio osposobljavanja kandidata za vozače motornih vozila obuhvaća:

- temeljne propise o cestovnom prometu, uvjete za upravljanje vozilom;
- ponašanje sudionika u cestovnom prometu, međusobne odnose i sporazumijevanje sudionika u prometu, čuvanje okoliša, ofanzivnu i defanzivnu vožnju, utjecaj alkohola, djelovanje opojnih droga na sigurno upravljanje vozilom i utjecaj drugih nepovoljnih psihofizičkih stanja (umor, bolest i sl.);
- prometna pravila na cestama, prometne znakove i njihovo značenje, znakove koje daju ovlaštene osobe, uočavanje i predviđanje prometne situacije, opasnosti koje nastaju zbog nepropisnog poduzimanja radnji u prometu i sl.;
- vozilo u funkciji sigurnosti prometa, izvođenje radnji značajnih za uspješno i sigurno upravljanje sukladno pravilima prometa i uvjetima na cesti i u prometu, temelje tehničkog funkcioniranja uređaja na motornom vozilu značajnih za sigurnost prometa na cestama (uređaji za zaustavljanje, uređaji za upravljanje, uređaji za davanje svjetlosno-signalnih znakova i za osvjetljavanje puta i vozila, pneumatici, sile koje djeluju na vozilo, sigurnosne mjere pri vuči vozila, prijevoz tereta i osoba, te priprema vozila za vožnju);
- sadržaje koji doprinose povećanju sigurnosti svih sudionika u prometu, sadržaje koji doprinose razvijanju humanih odnosa i odnosa uzajamnog poštivanja i razumijevanja među sudionicima u prometu, postupak i dužnosti u slučaju prometne nezgode, kontrolu prometa i kaznena odgovornost.

2. Praktični dio osposobljavanja kandidata za vozače motornih vozila obuhvaća:

- upoznavanje s vozilom, pripremu vozila za vožnju, učenje temeljnih elemenata vožnje na poligonu ili odgovarajućoj površini (polazak, kočenje i zaustavljanje, promjena stupnja prijenosa, promjena smjera vožnje, vožnja unatrag i polukružno okretanje);
- učenje vožnje na cestama s manjim intenzitetom prometa u naselju i izvan naselja (uključivanje i isključivanje, okretanje i vožnja unatrag, kočenje i zaustavljanje, parkiranje, mimoilaženje i

obilaznje, prestrojavanje i vožnja kroz raskrižje, održavanje razmaka, vožnja na uzdužnom nagibu, prilagođavanje vožnje, predviđanje i izbjegavanje opasnosti);

- učenje vožnje na cestama s intenzivnim prometom u naselju i izvan naselja, vožnju u gradu, prilagođavanje brzine, vožnju kroz raskrižje s različitim načinom uređenja prometa (ovlaštena osoba, semafor, prometni znakovi i prometna pravila), vožnju u jednosmjernoj ulici, vožnju na cesti s više prometnih traka, prestrojavanje, mimoilaženje i pretjecanje, vožnju na prijelazu ceste preko željezničke pruge;

- učenje vožnje u složenim prometnim uvjetima, vožnju u koloni, vožnju u vršnom opterećenju cestovnog prometa, ponašanje prema pješacima i drugim sudionicima u prometu, samostalnu vožnju, vožnju u posebnim uvjetima (noć, kiša, snijeg, magla i sl.).

3. Program prve pomoći obuhvaća:

- ciljeve, zadatke i značaj prve pomoći;

- postupak radnji pri pružanju prve pomoći (mjere oživljavanja, prestanak disanja i rad srca, besvjesno stanje, krvarenje, otvorene povrede-rane);

- povrede koje zahtijevaju imobilizaciju i evakuaciju povrijeđenog;

- ostale povrede i oštećenja;

- značaj zdravstvene sposobnosti za sigurno upravljanje motornim vozilom.

Članak 177.

(1) Osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila obavljaju se prema propisima koje donosi ministar, u suradnji s tijelima nadležnim za obrazovanje.

(2) Osposobljavanje kandidata za vozače iz teoretskog i praktičnog dijela obavljaju autoškole po ovlaštenju tijela entiteta, kantona i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine nadležnih za obrazovanje, nakon što se utvrdi da ispunjavaju uvjete određene zakonom i propisima donesenim na temelju Zakona.

(3) Osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila iz prve pomoći obavlja Crveni krst/križ u Bosni i Hercegovini.

(4) Osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila koji ima fizički invaliditet mora se obavljati na prilagođenom vozilu za osobe s invaliditetom koje mora atestirati ovlaštena institucija ili poduzeće.

(5) Motorno vozilo na kojem se kandidat za vozača motornih vozila osposobljava u praktičnom upravljanju motornim vozilom na cesti mora biti označeno posebnim pločicama.

(6) Pločice iz stavka (5) ovoga članka imaju oblik kvadrata, plave su boje i na njima je bijelom bojom napisano latinično slovo L.

(7) Kontrolu nad provedbom propisa iz stavka (1) ovoga članka vrše tijela nadležna za obrazovanje, putem stručnog tijela.

(8) Sva tijela iz stavka (2) i (3) ovoga članka dužna su tijelu iz stavka (7) ovoga članka, prilikom kontrole, omogućiti pristup u prostorije, vozila, uvid u tok osposobljavanja i polaganja ispita za vozača motornih vozila, kao i uvid u sva dokumenta kojima se dokazuje ispunjenost uvjeta za rad.

(9) Bliže odredbe o provedbi kontrole iz stavka (7) ovoga članka pravilnikom propisuje tijelo entiteta, kantona i Brčko distrikta BiH nadležnim za obrazovanje, sukladno općim principima za provedbu kontrole propisanom podzakonskim aktom iz st. (10) i (11) ovoga članka

(10) Bliže odredbe o osposobljavanju za vozača motornih vozila pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom nadležnim za obrazovanje.

(11) Bliže odredbe o organiziranju obuke za osposobljavanje iz pružanja prve pomoći osobama povrijeđenim u prometnoj nezgodi pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom nadležnim za zdravstvo i tijelom nadležnim za obrazovanje.

(12) Odluku o jedinstvenim minimalnim proračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata iz pružanja prve pomoći donosi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na prijedlog Ministarstva

komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, usuglašen s Crvenim križom u Bosni i Hercegovini.

(13) Odluku o jedinstvenim minimalnim proračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata iz teoretskog i praktičnoga dijela osposobljavanja kandidata za vozače donosi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na prijedlog Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, usuglašen s tijelom nadležnim za obrazovanje.

2a. Stjecanje prava osposobljavanja i ispitivanja kandidata za vozača motornih vozila

Članak 178.

(1) Pravo da osposobljava kandidata iz poznavanja propisa o sigurnosti prometa stječe osoba – diplomirani prometni inženjer cestovnog smjera i koji posjeduje licenciju predavača teoretske nastave.

(2) Pravo da ispituje kandidata iz oblasti propisa o sigurnosti prometa stječe osoba s licencijom ispitivača teoretskog dijela ispita.

(3) Pravo da ispituje kandidata iz praktičnog dijela stječe osoba s licencijom ispitivača iz upravljanja motornim vozilom.

(4) Pravo da ispituje kandidata iz prve pomoći stječe osoba s licencijom ispitivača iz poznavanja prve pomoći.

(5) Osoba iz st. (1), (2) i (3) ovoga članka, osim dokaza o završenoj školskoj spremi, mora imati vozačku dozvolu.

(6) Osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila iz pružanja prve pomoći osobama povrijeđenim u prometnoj nezgodi obavlja doktor medicine.

(7) Osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila u praktičnom upravljanju motornim vozilom obavlja instruktor vožnje.

(8) Bliže odredbe o uvjetima i načinu dobijanja licencije iz st. (1), (2), (3) i (4) ovoga članka pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom nadležnim za obrazovanje“

(9) Bliže odredbe o stjecanju zvanja instruktora vožnje motornih vozila pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom nadležnim za obrazovanje.

2b. Potvrda o osposobljenosti

Članak 178a.

Autoškole, obrazovne ustanove i Crveni krst/križ izdaju potvrde o uspješno završenoj obuci za vozača motornih vozila.

3. Vozački ispit

Članak 179.

(1) Za poslove provedbe i organiziranja polaganja vozačkog ispita odgovorna su tijela entiteta, kantona i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, nadležna za obrazovanje.

(2) Polaganje vozačkog ispita vrši se pred povjerenstvom koje imenuju tijela iz stavka (1) ovoga članka, a predsjednik povjerenstva i njeni članovi imaju licenciju za ispitivača.

(3) O položenom vozačkom ispitu izdaje se uvjerenje.

(4) Bliže odredbe o načinu i uvjetima organiziranja ispita za vozača motornih vozila pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom nadležnim za obrazovanje.

Članak 180.

(1) Za vrijeme upravljanja motornim vozilom kandidat za vozača mora imati kod sebe uvjerenje da je fizički i psihički sposoban za upravljanje motornim vozilom kao i uvjerenje o položenom ispitu iz poznavanja propisa o sigurnosti prometa na cestama za onu kategoriju za koju se obučava, i dužan ga je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.

(2) Za vrijeme obučavanja kandidata iz upravljanja motornim vozilom instruktor vožnje kod sebe mora imati: vozačku dozvolu, dozvolu instruktora vožnje i dnevnik rada instruktora vožnje i dužan ih je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.

Članak 181.

Brisan

Članak 182.

(1) Ministarstvo organizira izradu jedinstvenog kataloga testovnih pitanja.

(2) Tijela nadležna za provedbu ispita dužna su formirati ispitne testove na temelju pitanja iz kataloga iz stavka (1) ovoga članka.

(3) Na ispitu za vozača motornih vozila Povjerenstvo utvrđuje da li je kandidat u dovoljnoj mjeri osposobljen za sigurno upravljanje motornim vozilom određene kategorije prema propisanom programu iz članka 176. ovoga Zakona.

(4) Na ispitu za vozača motornih vozila kandidat za vozača ne smije se koristiti nedozvoljenim sredstvima.

Članak 183.

(1) Tijela nadležna za obrazovanje entiteta, kantona i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine dužna su organizirati kontinuirano usavršavanje za osobe koje su uključena u proces osposobljavanja i provjere znanja kandidata za vozača motornih vozila.

2) Tijela iz stavka (1) ovoga članka mogu povjeriti poslove iz stavka (1) ovoga članka i drugim tijelima entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ili odgovarajućoj strukovnoj ili stručnoj organizaciji sukladno važećem zakonodavstvu.

3) Bliže odredbe s programom usavršavanja za osobe iz stavka (1) ovoga članka donosi ministar u suradnji s tijelima nadležnim za obrazovanje.

4. Stjecanje prava upravljanja motornim vozilom

Članak 184.

(1) Pravo upravljanja motornim vozilom ima osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

1. da je duševno i tjelesno sposobno upravljati motornim vozilom;
2. da je navršilo godine života određene ovim člankom ovisno od kategorije, odnosno potkategorije vozila;
3. da je položilo vozački ispit za upravljanje motornim vozilom određene kategorije ili potkategorije;
4. da mu odlukom nadležnog tijela nije zabranjeno upravljanje motornim vozilom.

(2) Osim uvjeta iz stavka (1) ovoga članka, pravo upravljanja motornim vozilom za pojedine kategorije odnosno potkategorije stječe osoba koja navrši:

1. 16 godina za potkategorije A1 i B1, traktor i radni stroj;
2. 18 godina za kategorije A, B, BE i potkategorije C1 i C1E;
3. 21 godinu za kategorije C i CE;
4. 21 godinu za potkategorije D1 i D1E;
5. 24 godine za kategorije D i DE.

(3) Osobi koja prvi puta stekne pravo upravljanja motornim vozilom kategorije B, a koja tijekom dvije godine od dana stjecanja prava upravljanja motornim vozilom kategorije B sakupi četiri kaznena boda, nadležno tijelo za izdavanje vozačke dozvole oduzeti će vozačku dozvolu i poništiti je, čime ona gubi pravo upravljanja motornim vozilom.

(4) Rješenje o oduzimanju i poništavanju vozačke dozvole donosi tijelo kod kojega se vozač vodi u evidenciji.

(5) Osoba kojoj je vozačka dozvola oduzeta i poništena sukladno odredbama ovoga članka smatrat će se da nema položen vozački ispit za upravljanje motornim vozilom kategorije B.

(6) Osoba kojoj je vozačka dozvola oduzeta i poništena sukladno odredbama ovoga članka, smatrat će se da nema položen vozački ispit za upravljanje motornim vozilom kategorije "B".

Članak 184a.

(1) Vozačku dozvolu za kategoriju BE mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju B.

(2) Vozačku dozvolu za kategoriju C1E mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju C1.

(3) Vozačku dozvolu za kategoriju CE mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju C.

(4) Vozačku dozvolu za kategoriju D1E mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju D1.

(5) Vozačku dozvolu za kategoriju DE mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju D.

(6) Vozačku dozvolu za kategorije C i C1 mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju B.

(7) Vozačku dozvolu za kategoriju D mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategorije B ili C ili D1 najmanje dvije godine.

(8) Vozačku dozvolu za kategoriju D1 mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju B najmanje dvije godine.

Članak 185.

(1) Vozačka dozvola izdaje se za upravljanje motornim i priklučnim vozilima koja se razvrstavaju u kategorije: A, B, BE, C, CE, D i DE i potkategorije: A1, B1, C1, D1, C1E i D1E.

(2) Vozačka dozvola izdaje se za sljedeće kategorije vozila: A, B, BE, C, CE, D i DE.

(3) U kategoriju A ubrajaju se motocikli sa ili bez bočne prikolice, čija zapremina motora prijelazi 125 cm³, a snaga prijelazi 11 kW.

(4) U kategoriju B ubrajaju se motorna vozila, osim vozila kategorije A, čija najveća dozvoljena masa nije veća od 3.500 kg i koja nemaju više od osam sjedala ne računajući sjedalo za vozača.

(5) U kategoriju BE ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju B, a priklučna vozila imaju najveću dozvoljenu masu preko 750 kg, koja nije veća od mase vučnog vozila bez tereta, a ukupna dozvoljena masa vučnog i priklučnog vozila nije veća od 3.500 kg.

(6) U kategoriju C ubrajaju se motorna vozila za prijevoz tereta čija je najveća dozvoljena masa veća od 7.500 kg.

(7) U kategoriju CE ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju C, a priklučna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg.

(8) U kategoriju D ubrajaju se motorna vozila za prijevoz osoba koja, osim sjedala za vozača, imaju više od osam sjedala.

(9) U kategoriju DE ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju D, a priklučna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg i priklučno vozilo se ne koristi za prijevoz osoba.

- (10) Vozačka dozvola izdaje se za sljedeće potkategorije vozila: A1, B1, C1, D1, C1E i D1E.
- (11) U potkategoriju A1 ubraja se laki motocikl čija zapremina motora ne prijelazi 125 cm³, a snaga ne prijelazi 11 kW.
- (12) U potkategoriju B1 ubrajaju se tricikl i četverocikl na motorni pogon.
- (13) U potkategoriju C1 ubrajaju se motorna vozila za prijevoz tereta čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg, a manja od 7.500 kg.
- (14) U potkategoriju C1E ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u potkategoriju C1, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg, s tim da najveća dozvoljena masa skupa vozila ne prijelazi 12.000 kg i da najveća dozvoljena masa priključnog vozila ne prijelazi masu neopterećenog vučnog vozila.
- (15) U potkategoriju D1 ubrajaju se motorna vozila koja služe za prijevoz osoba i koja, osim sjedala vozača, imaju više od osam, a ne više od 16 sjedala.
- (16) U potkategoriju D1E ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u potkategoriju D1, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg, s tim da najveća dozvoljena masa ovoga skupa vozila ne prijelazi 12.000 kg, a najveća dozvoljena masa priključnog vozila ne prijelazi masu neopterećenog vučnog vozila i da se priključno vozilo ne koristi za prijevoz osoba.
- (17) Vozači motornih vozila kategorija B, C, i D i potkategorija C1 i D1 imaju pravo upravljati motornim vozilima tih kategorija i kad su im pridodate lahke prikolice.
- (18) Vozač kojemu je izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije D ima pravo upravljati motornim vozilom kategorije B i potkategorija B1 i D1, a vozač kojemu je izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije C ima pravo upravljati i motornim vozilom kategorije B i potkategorija B1 i C1.
- (19) Vozač kome je izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije CE ima pravo upravljati motornim vozilom kategorije BE i C1E, a vozač kome je izdana vozačka dozvola kategorije DE ima pravo upravljati motornim vozilom kategorija BE i CE i potkategorije C1E i D1E.
- (20) Pravo upravljanja motornim vozilom kategorija BE, CE i DE vozač stječe samo ako je prijedno stekao pravo upravljanja vozilima odgovarajućih kategorija B, C i D.
- (21) Vozači motornih vozila kategorija B, C, D, BE, CE i DE i potkategorija B1, C1, D1, C1E i D1E imaju pravo upravljati mopedom, lakim četverociklom i motokultivatorom, traktorom i radnim strojem.
- (22) Vozač motornog vozila kategorije A ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije A1, a vozač motornog vozila kategorije B ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije B1, vozač motornog vozila kategorije C ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije C1, a vozač motornog vozila kategorije D ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije D1.

Članak 186.

- (1) Vozačka dozvola izdat će se osobi, na njegov zahtjev, ako ispunjava uvjete iz članka 184. ovoga Zakona.
- (2) Vozačku dozvolu izdaje nadležno tijelo.
- (3) Vozačka dozvola izdaje se osobi i produžava s rokom važenja od deset godina, a osobama starijim od 65 godina s rokom važenja od tri godine.
- (4) Rok važenja vozačke dozvole od deset godina računa se od dana njenog izdavanja, odnosno produženja njenog važenja.
- (6) Osobama koja u vrijeme izdavanja vozačke dozvole imaju više od 55 godina izdaje se vozačka dozvola čiji je rok važenja do navršanih 65 godina, s tim da taj rok ne može biti kraći od tri godine.
- (7) Izuzetno od odredbe stavka (3), vozačka dozvola može se izdati ili se njeno važenje može ograničiti i na rokove kraće od utvrđenih na temelju nalaza i mišljenja zdravstvene ustanove datim u uvjerenju o zdravstvenoj sposobnosti osoba, ali ne na rok kraći od dvije godine.

(8) Osoba koja je položila vozački ispit i dobila vozačku dozvolu za kategoriju vozila A1, A, B ili C1 ne smije dvije godine od dana izdavanja vozačke dozvole upravljati vozilom na cesti brzinom većom od 70 km/h, na cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila i brzoj cesti brzinom većom od 90 km/h, odnosno 120 km/h na autocesti, a lakim motociklom 40 km/h, niti tim vozilom smije vući priključno vozilo, a ni organizirano prevoziti djecu.

(9) brisana

(10) Osobe koje prvi put steknu vozačku dozvolu obvezna su, u trajanju od dvije godine, obilježiti vozilo kojim upravljaju posebnim znakom.

(11) Bliže odredbe o posebnom znaku iz stavka (9) ovoga članka propisuje ministar, u suradnji s tijelom nadležnim za unutarnje poslove.

Članak 187.

(1) U vozačku dozvolu upisuju se sve kategorije i potkategorije vozila kojima vozač ima pravo upravljati.

(2) Vozač ima pravo upravljati samo motornim vozilom one ili onih kategorija i potkategorija koje su upisane u vozačkoj dozvoli.

(3) Bliže odredbe o obrascu i sadržaju obrasca vozačke dozvole, kategorijama i potkategorijama motornih i priključnih vozila i načinu upisa kategorija i potkategorija u vozačku dozvolu, postupku i načinu izdavanja, produženju važenja i zamjeni vozačke dozvole i strane vozačke dozvole i načinu vođenja evidencije o vozačkim dozvolama uredit će se pravilnicima koje donosi ministar u suradnji s ministrima entiteta, kantona i ministrom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, nadležnim za unutarnje poslove.

Članak 188.

Stranac koji privremeno boravi u Bosni i Hercegovini ili državljanin Bosne i Hercegovine koji prebiva u inozemstvu za vrijeme privremenog boravka u Bosni i Hercegovini može upravljati vozilom na teritoriju Bosne i Hercegovine na temelju važeće inozemne vozačke dozvole ili međunarodne vozačke dozvole, izdane sukladno odredbama Bečke konvencije o cestovnom prometu, koju je izdalo nadležno tijelo strane države.

Članak 189.

Ako ustanovi da se program osposobljavanja vozača motornih vozila u pojedinim zemljama značajno razlikuje od uvjeta i programa utvrđenih ovim Zakonom, Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: nadležno ministarstvo) može odlučiti da se ne priznaje važenje tih vozačkih dozvola izdanih u toj zemlji, i to u cjelosti ili za pojedine kategorije.

Članak 190.

(1) Stranac kojem je odobreno stalno nastanjenje u Bosni i Hercegovini i državljanin Bosne i Hercegovine koji se iz inozemstva vrati u Bosnu i Hercegovinu da se u njoj stalno nastani, kao i osoblje diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini, stranih trgovinskih, prometnih, kulturnih i drugih predstavništava i stranih dopisništava, mogu upravljati motornim vozilima na temelju važeće strane vozačke dozvole za vrijeme od šest mjeseci od dana ulaska u Bosnu i Hercegovinu, ili od dana kada je odobreno stalno nastanjenje, ako je to za njih povoljnije.

(2) Osobama iz stavka (1) ovoga članka važeća strana vozačka dozvola zamijenit će se, pod uvjetima iz čl. 184. i 186. ovoga Zakona na njihov zahtjev, bez polaganja vozačkog ispita, vozačkom dozvolom iz članka 186. ovoga Zakona za upravljanje onom kategorijom motornih vozila u koju se ubrajaju motorna vozila za čije su upravljanje ovlaštena stranom vozačkom dozvolom.

(3) Izuzetno od odredbe stavka (2) ovoga članka, od osoblja diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini prilikom zamjene strane vozačke dozvole neće se zahtijevati dokazi o ispunjavanju uvjeta iz članka 184. ovoga Zakona, osim ako to nije zahtijevano reciprocitetom.

(4) Državljaninu Bosne i Hercegovine zamijenit će se strana vozačka dozvola vozačkom dozvolom iz članka 186. ovoga Zakona ako je u zemlji u kojoj mu je izdana strana vozačka dozvola boravio duže od šest mjeseci.

(5) Strana vozačka dozvola iz čijeg se teksta ne može zaključiti za koju je kategoriju, odnosno vrstu motornih vozila izdana, ili joj je istekao rok važenja, može se zamijeniti sukladno stavku (2) ovoga članka, samo ako podnositelj zahtjeva priloži ispravu iz koje se nepobitno može utvrditi kojim motornim vozilima može upravljati, odnosno da joj nije istekao rok važenja.

(6) Sudjelovanje vozača međunarodnih oružanih snaga stacioniranih u Bosni i Hercegovini u prometu na cestama u Bosni i Hercegovini može se regulirati posebnim međunarodnim ugovorom.

Članak 191.

(1) Odredbe čl. 188. i 189. i članka 190. stavak (1) ovoga Zakona o upravljanju motornim vozilima na temelju strane vozačke dozvole, prema tome, primjenjuju se i na upravljanje motornim vozilima na temelju važeće međunarodne vozačke dozvole.

(2) Međunarodna vozačka dozvola izdaje se na razdoblje važenja od dvije godine, odnosno na razdoblje propisan međunarodnim ugovorom.

(3) Međunarodna vozačka dozvola priznat će se samo ako su je izdala nadležna tijela ili organizacije strane države i ne može se zamijeniti vozačkom dozvolom Bosne i Hercegovine.

Članak 192.

(1) Vozaču kome je izdana vozačka dozvola iz članka 186. ovoga Zakona može se, na njegov zahtjev, izdati i međunarodna vozačka dozvola.

(2) Međunarodne vozačke dozvole izdaju auto-moto klubovi/savezi i auto-moto društva, ovlašteni za izdavanje tih dozvola za države za koje je potrebna međunarodna vozačka dozvola.

(3) Međunarodna vozačka dozvola ne može se izdati vozaču kojem je odlukom nadležnog tijela izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom dok ta zabrana traje.

(4) Međunarodna vozačka dozvola izdana u Bosni i Hercegovini ne može se koristiti za upravljanje motornim vozilima na teritoriju Bosne i Hercegovine.

(5) Bliže odredbe o obrascu i sadržaju međunarodne vozačke dozvole, postupku i načinu izdavanja, načinu davanja ovlaštenja auto-moto klubovima/savezima i auto-moto društvima i načinu vođenja evidencije o izdatim vozačkim dozvolama, uredit će se pravilnikom koji donosi ministar, u suradnji s tijelom nadležnim za unutarnje poslove.

5. Zdravstveni pregledi vozača motornih vozila

Članak 193.

(1) Kandidat za vozača motornog vozila dužan je, prije početka osposobljavanja za vozača motornog vozila, izvršiti zdravstveni pregled u ovlaštenoj zdravstvenoj instituciji i na temelju toga dobiti liječničko uvjerenje.

(2) Liječničko uvjerenje iz stavka (1) ovoga članka važi 12 mjeseci od dana izdavanja.

(3) Vozači motornih vozila dužni su obavljati redovite zdravstvene preglede, a izvanrednim zdravstvenim pregledima podvrgavati se na zahtjev nadležnog tijela.

Članak 194.

(1) Na zdravstvenim pregledima utvrđuje se da li kandidat za vozača ili vozač ima potrebnu fizičku i psihičku sposobnost za upravljanje motornim vozilima.

(2) Zdravstvene preglede kandidata za vozača i vozača obavljaju zdravstvene ustanove koje su za to ovlaštene sukladno zakonima entiteta, kantona i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Članak 195.

Redovitom zdravstvenom pregledu podliježu:

1. vozači koji upravljaju morornim vozilima kojima se vrši javni prijevoz i vozači tramvaja - svake tri godine;
2. instruktori vožnje - prilikom produženja važenja dozvole instruktora vožnje;
3. vozači kojima je izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija D, DE i potkategorija D1 i D1E - prilikom svakog produženja važenja vozačke dozvole;
4. vozači motornih vozila kojima je vozačka dozvola izdana na kraći rok važenja zbog nepovoljnog zdravstvenog stanja i vozači koji su navršili 65 godina života - prilikom svakog produženja vozačke dozvole.

Članak 196.

(1) Na izvanredni zdravstveni pregled upućuje se vozač motornog vozila za kojeg se osnovano posumnja da zbog zdravstvenih razloga više nije sposoban sigurno upravljati motornim vozilima onih kategorija za koje mu je izdana vozačka dozvola.

(2) Ako zdravstvena organizacija prilikom liječenja vozača utvrdi da zbog zdravstvenih razloga nije više sposoban sigurno upravljati vozilom, dužna je u roku od osam dana o tome obavijestiti tijelo kod kojeg se vozač vodi u evidenciji ili najbližu policijsku postaju.

(3) Zahtjev za upućivanje na izvanredni zdravstveni pregled može podnijeti i svako tijelo nadležno za kontrolu prometa na cesti, javno tužiteljstvo, sud, sudija za prekršaje, kao i poduzeće, organizacija ili tijelo u kojem je vozač uposlen i obavlja poslove vozača.

(4) Na izvanredni liječnički pregled rješenjem upućuje tijelo kod kojeg se vozač vodi u evidenciji, u zdravstvenu instituciju koja je ovlaštena za obavljanje liječničkih pregleda i izdavanje liječničkih uvjerenja za vozače.

(5) Vozač kojem je na izvanrednom liječničkom pregledu utvrđena nesposobnost upravljanja određenom kategorijom vozila, nakon otklanjanja ustanovljene nesposobnosti, dužan je izvršiti kontrolni liječnički pregled u istoj zdravstvenoj instituciji iz stavka (4) ovoga članka i o tome dostaviti dokaz nadležnom tijelu koje je izdalo vozačku dozvolu.

Članak 197.

Pravne i fizičke osobe koje upošljavaju vozače ne smiju dozvoliti da njihovim motornim vozilima upravlja vozač koji nije izvršio redovit i izvanredan zdravstveni pregled na koji je upućen.

Članak 198.

Bliže odredbe o zdravstvenim uvjetima koje moraju ispunjavati vozači motornih vozila kao i uvjete koji treba da ispunjavaju zdravstvene ustanove za obavljanje zdravstvenih pregleda kandidata za vozače motornih vozila, pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom nadležnim za zdravstvo.

Brisan odjeljak 6.

Članak 199.

Brisan

Članak 200.

Brisan

Članak 201.

Brisan

Članak 202.

Brisan

IX. VOZILA

1. Opće odredbe

Članak 203.

(1) Vozila u prometu na cesti moraju ispunjavati propisane uvjete glede dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja, zaštite čovjekovog okoliša te imati ispravne propisane uređaje i opremu.

(2) Vozila koja ne ispunjavaju propisane uvjete glede dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja, mogu sudjelovati u prometu na javnoj cesti ako ispunjavaju posebne uvjete koji omogućuju siguran i nesmetan promet, utvrđen u odobrenju koje je izdalo nadležno ministarstvo.

(3) Bliže odredbe o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o temeljnim uvjetima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u prometu na cestama, pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelima nadležnim za unutarnje poslove.

Članak 204.

Motorna i priključna vozila registrirana u inozemstvu mogu sudjelovati u prometu na teritoriju Bosne i Hercegovine ako imaju ispravne uređaje i opremu, propisanu važećom međunarodnom Konvencijom o prometu na cestama, a glede dimenzija, najveće dozvoljene mase i osovinskog opterećenja ako ispunjavaju uvjete propisane za motorna i priključna vozila registrirana u Bosni i Hercegovini.

Članak 205.

(1) Motorna i priključna vozila koja se prvi put registriraju na teritoriju Bosne i Hercegovine, kao i njihovi dijelovi, uređaji i oprema, prema svojim konstrukcijskim i sigurnosnim karakteristikama, moraju odgovarati propisima u Bosni i Hercegovini i europskim standardima i propisima koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.

(2) Postupak utvrđivanja i provjere usklađenosti konstrukcijskih i sigurnosnih karakteristika iz stavka (1) ovoga članka u odnosu na važeće propise i standarde u Bosni i Hercegovini, kao i zahtjeve europskih propisa i standarda, odnosno homologacija motornih vozila, vrši se:

1) kod novokonstruiranih i nehomologiranih vozila provedbom odgovarajućih ispitivanja u ovlaštenim organizacijama prema procedurama propisa i standarda u Bosni i Hercegovini i europskih propisa i standarda i na temelju pozitivnih rezultata izdaje se certifikat o usklađenosti;

2) kod uvoza vozila homologiranih u inozemstvu, provjerom vjerodostojnosti izvršene homologacije i na temelju pozitivnih rezultata izdaje se homologacioni list.

(3) Bliže uvjete o homologaciji vozila, dijelova uređaja i opreme, određivanju organizacija koje mogu obavljati administrativne i tehničke poslove u oblasti homologacije, pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom nadležnim za poslove energetike i industrije.

Članak 206.

(1) Motorna i priključna vozila, koja se pojedinačno proizvode, prepravljaju ili popravljaju u većem obujmu ili su im oštećeni sklopovi i uređaji značajni za sigurno sudjelovanje u prometu na cestama prije puštanja u promet, moraju biti podvrgnuta ocjenjivanju usklađenosti konstrukcijskih i sigurnosnih karakteristika s odgovarajućim važećim propisima u Bosni i Hercegovini i na temelju pozitivnih rezultata izdaje se uvjerenje (certifikat).

(2) Ocjenjivanje usklađenosti vozila iz stavka (1) ovoga članka obavljaju ovlaštene organizacije za certificiranje vozila koje odredi ministar, sukladno članku 6. stavak (2) ovoga Zakona.

2. Registriranje motornih i priključnih vozila

Članak 207.

(1) Motorna i priključna vozila koja sudjeluju u prometu na cestama moraju biti registrirana, o čemu se vodi evidencija, sukladno odgovarajućem zakonu o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka.

(2) Izuzetno od odredbe stavka (1) ovoga članka, ne moraju biti registrirana motorna i priključna vozila koja su prepravljena ili popravljena i kojima se obavlja probna vožnja radi ispitivanja i prikazivanja njihovih karakteristika, ili koja se kreću od mjesta proizvodnje do skladišta, kao i motorna i priključna vozila koja se kreću od mjesta u kojem su preuzeta neregistrirana do mjesta u kojem će biti registrirana, pod uvjetom da su označena probnim pločicama.

(3) Za vozila iz stavka (2) ovoga članka izdaje se potvrda o korištenju probnih pločica.

Članak 208.

(1) Registrirati se mogu motorna i priključna vozila za koja se na tehničkom pregledu utvrdi da su ispravna.

(2) Ne može se registrirati vozilo niti produžiti rok važenja registracije vozila čiji vlasnik ima neplaćenu novčanu kaznu ili troškove prekršajnog postupka ili druge obveze evidentirane u Registru novčanih kazni sukladno važećim zakonima o prekršajima u BiH.

(3) Za registrirano vozilo izdaju se registracijske pločice, potvrda o registraciji, privremena potvrda o registraciji, potvrda o vlasništvu vozila i stiker naljepnica.

(4) Potvrda o registraciji izdaje se s rokom važenja od jedne godine.

(5) Izuzetno od odredbi stavka (4) ovoga članka, potvrda o registraciji se može izdati:

1) trajno za:

- oldtajmere,

- vozila koja nisu prvenstveno namijenjena za sudjelovanje u prometu (motokultivator, traktor, priključno vozilo za traktor ,radni stroj, pčelarsko vozilo, poljoprivredno vozilo i sl.) i

- mopede i lake četverocikle.

2) s kraćim rokom važenja, koji ne može biti kraći od šest mjeseci, za sljedeće kategorije:

- motocikle, tricikle, četverocikle i lake motocikle.

(6) Vlasnik vozila, ako ne produži registraciju vozila u roku od 30 dana od dana isteka važenja potvrde o registraciji, dužan je vratiti registracijske pločice nadležnom tijelu u roku od osam dana.

(7) Vlasnik vozila dužan je odjaviti vozilo ako je prodano, uništeno ili otpisano i ako je vlasnik promijenio stalno prebivalište, odnosno sjedište, u roku od 15 dana. U istom roku vlasnik vozila

dužan je prijaviti promjenu bilo kojeg podatka koji je upisan u potvrdi o registraciji i potvrdi o vlasništvu vozila.

Članak 209.

(1) Za vozila koja se registriraju u Bosni i Hercegovini izdaje se jedna od sljedećih registracijskih pločica:

- 1) registracijske pločice za motorna vozila;
- 2) registracijske pločice za priključna vozila;
- 3) registracijske pločice za motocikle;
- 4) registracijske pločice za motorna i priključna vozila diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini i njihovog osoblja;
- 5) registracijske pločice za vozila koja se izvoze iz Bosne i Hercegovine i registrirat će se u inozemstvu;
- 6) pločice za privremeno registrirana vozila;
- 7) probne pločice i
- 8) prenosive pločice.

(2) Oznake na registracijskim pločicama sastoje se od određenih slova i brojeva.

(3) Vozilo registrirano u Bosni i Hercegovini ne može napustiti teritorij Bosne i Hercegovine ako ne nosi istaknutu međunarodnu oznaku Bosne i Hercegovine.

(4) Zabranjeno je i stjecanje međunarodne oznake druge države na vozilima registriranim u Bosni i Hercegovini.

Članak 210.

(1) Motorna vozila, osim motocikala, u prometu na cesti moraju imati po dvije registracijske pločice, a motocikli, laki motocikli i priključna vozila po jednu registracijsku pločicu.

(2) Registracijske pločice na vozilu moraju biti postavljene tako da su dobro vidljive i čitke, od kojih je jedna na prednjoj, a druga na zadnjoj strani, a kod motocikla, lakih motocikala i priključnih vozila na zadnjoj strani.

Članak 211.

(1) Kad upravlja motornim i priključnim vozilom, vozač mora imati kod sebe važeću potvrdu o registraciji izdatu za to vozilo kao i policu obveznog osiguranja, a motorna i priključna vozila registrirana u stranoj zemlji i međunarodnu ispravu o osiguranju od automobilske odgovornosti koja važi na području Bosne i Hercegovine i dužan je pokazati na zahtjev policajca ili druge ovlaštene osobe.

(2) Kad upravlja vozilom koje je označeno probnim pločicama, vozač mora imati kod sebe važeću potvrdu i dužan je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.

Članak 212.

Motorna i priključna vozila registrirana u stranoj zemlji mogu sudjelovati u prometu na teritoriju Bosne i Hercegovine samo ako imaju važeću potvrdu o registraciji vozila i registracijske pločice koje je izdalo nadležno tijelo zemlje u kojoj je vozilo registrirano, kao i međunarodnu oznaku zemlje registracije.

Članak 213.

(1) Motorna i priključna vozila diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini i njihovog osoblja, stranih trgovinskih, prometnih, kulturnih i drugih predstavništava, stranih dopisništava i stalnih stranih dopisnika, odnosno stranaca, stalnih službenika stranih dopisništava i motorna

i priključna vozila stranaca kojima je radi školovanja, specijalizacije, znanstvenih istraživanja, upošljavanja ili obavljanja profesionalne djelatnosti, pružanja azila ili priznavanja statusa izbjegle osobe izdato odobrenje za privremeni boravak duži od šest mjeseci ili za stalno nastanjenje u Bosni i Hercegovini, kao i motorna i priključna vozila državljana Bosne i Hercegovine koji se vrate iz inozemstva, odnosno dođu u Bosnu i Hercegovinu da u njoj stalno ostanu, mogu sudjelovati u prometu u Bosni i Hercegovini samo ako su registrirana u Bosni i Hercegovini.

(2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, ova vozila mogu sudjelovati u prometu iako su registrirana u inozemstvu, a najdulje tri mjeseca od dana ulaska na teritorij Bosne i Hercegovine. Rok za vozila koja su vlasništvo stranaca kojima je izdato odobrenje za privremeni boravak dulji od šest mjeseci ili za stalni boravak počinje teći nakon dobivanja ovoga statusa.

(3) Sudjelovanje vozila međunarodnih oružanih snaga stacioniranih u Bosni i Hercegovini u prometu na cestama u Bosni i Hercegovini regulirat će se posebnim međunarodnim ugovorom.

Članak 213a.

(1) Vozilom registriranim u inozemstvu na cestama na teritoriju Bosne i Hercegovine ne mogu upravljati osobe koje imaju stalno prebivalište u Bosni i Hercegovini.

(2) Izuzetno od stavka (1) ovoga članka, ovim vozilom mogu upravljati osobe koje imaju stalno prebivalište u Bosni i Hercegovini, ukoliko imaju odobreno privremeno boravište u inozemstvu do 6 mjeseci, kao i njihovi članovi uže obitelji ili osobe koje upravljaju iznajmljenim vozilima.

Članak 214.

(1) Privremeno mogu da se registriraju motorna i priključna vozila uvezena iz inozemstva ili nabavljena u Bosni i Hercegovini čiji su vlasnici stranci koji u Bosni i Hercegovini privremeno borave na temelju važeće putne isprave, ili državljani Bosne i Hercegovine koji radi školovanja, specijalizacije, znanstvenog istraživanja, upošljavanja ili obavljanja profesionalne djelatnosti privremeno borave u inozemstvu, motorna i priključna vozila koja se koriste na temelju ugovora o poslovnoj suradnji ili ugovora o zakupu zaključenog između domaćeg i stranog prijevoznika, kao i motorna i priključna vozila koja se koriste na sajmovima i športskim takmičenjima.

(2) Vozilo koje u Bosnu i Hercegovinu uđe sa stranim registracijskim pločicama na kojima oznake i broj nisu sukladni odredbama međunarodnih ugovora koje je ratificirala Bosna i Hercegovina mora se privremeno registrirati.

(3) Privremena registracija vozila važi najdulje jednu godinu i može se, iz opravdanih razloga, produžiti ukupno najviše još za jednu godinu.

Članak 215.

(1) Za privremeno registrirano vozilo izdaju se: potvrda o registraciji, potvrda o vlasništvu vozila, stiker naljepnica i odgovarajuće registracijske pločice.

(2) Kad upravlja privremeno registriranim vozilom, vozač kod sebe mora imati važeću potvrdu o registraciji vozila i dužan je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.

(3) Bliže odredbe o postupku i načinu registracije vozila, izgledu i sadržaju privremene potvrde o registraciji, potvrde o registraciji, potvrde o vlasništvu vozila, stiker naljepnice i registracijskih pločica, o izgledu međunarodne oznake Bosne i Hercegovine i o dimenzijama, obliku, boji, sadržaju, vrsti i kvaliteti materijala registracijskih pločica, pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom nadležnim za unutarnje poslove.

(4) Bliže odredbe o postupku i načinu registracije oldtimera pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom nadležnim za unutarnje poslove.

Članak 215a.

(1) Prenosive pločice koriste se isključivo na teritoriju Bosne i Hercegovine za vozila koja se kreću do mjesta carinjenja, homologacije, servisiranja, prodajnog i izložbenog mjesta, mjesta atestiranja, mjesta skladištenja/čuvanja, mjesta nadogradnje i za vozila kojima se obavlja probna vožnja.

(2) Prenosive pločice izdaju se najdulje na rok od jedne godine.

(3) Za prenosive pločice izdaje se potvrda o registraciji vozila.

Potvrda o registraciji vozila izdaje se na rok od jedne godine, uz uvjet da su plaćene propisane obveze.

(4) Kada upravlja vozilom koje je označeno prenosivim pločicama, vozač mora kod sebe imati važeću potvrdu o registraciji vozila.

(5) O izdanim prenosivim pločicama vodi se evidencija.

(6) Prenosive pločice izdaju se na ime pravne ili fizičke osobe poduzetnika koji se bavi proizvodnjom, nadogradnjom, servisiranjem, prijevozom ili prodajom vozila na malo.

Izdavanje prenosivih pločica odobrava ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, a izdaje ih policijska postaja prema sjedištu pravne ili fizičke osobe poduzetnika.

(7) Ako policijska postaja utvrdi da se prenosive pločice koriste protivno propisima i rješenju kojim je odobreno izdavanje prenosivih pločica, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove rješenjem će pravnoj ili fizičkoj osobi iz stavka (6) ovoga članka oduzeti prenosive pločice, odnosno odbiti zahtjev za odobrenje prenosivih pločica. Ponovni zahtjev za odobrenje iz stavka (6) ovoga članka može se podnijeti nakon isteka dvije godine od dana izvršnosti rješenja.

Članak 216.

(1) Registraciju motornih i priključnih vozila, te izdavanje registracijskih pločica vrše tijela nadležna za unutarnje poslove.

(2) Odredbe stavka (1) ovoga članka odnose se na vlasnike vozila koji imaju prebivalište ili sjedište, a raseljene osobe boravište na teritoriju Bosne i Hercegovine.

(3) Tijela iz stavka (1) ovoga članka mogu poslove produženja registracije vozila prenijeti na stanicu tehničkog pregleda vozila iz članka 219. stavak (3) ovoga Zakona, ukoliko stanica tehničkog pregleda vozila ispunjava uvjete propisane podzakonskim propisom iz članka 215. stavak (3) ovoga Zakona.

3. Tehnički pregledi motornih i priključnih vozila

Članak 217.

(1) Radi provjeravanja tehničke ispravnosti motornih i priključnih vozila vrše se tehnički pregledi tih vozila.

(2) Tehnički pregled vozila može da bude redovit, preventivni i vanredni.

(3) Na tehničkom pregledu utvrđuje se da li motorno ili priključno vozilo ima propisane uređaje i opremu i da li je u ispravnom stanju, te da li ono ispunjava i druge propisane uvjete za sudjelovanje u prometu.

(4) O izvršenom tehničkom pregledu motornih i priključnih vozila vodi se evidencija.

Članak 218.

1) Novoproduzvedena motorna i priključna vozila, nakon obveznog identificiranja vozila prije prve registracije, vlasnici su dužni podvrgnuti redovitom tehničkom pregledu tijekom mjeseca u kojem istječe rok od 24 mjeseca od dana prve registracije vozila, te tijekom mjeseca u kojem istječe rok od 48 mjeseci od dana prve registracije vozila.

(2) Vozila stara četiri i više godina vlasnici su dužni podvrgnuti redovitom tehničkom pregledu tijekom svakog 12. Mjeseca od posljednjeg redovitog tehničkog pregleda.

(3) Vozila koja se uvoze u Bosnu i Hercegovinu, a nisu novoproduzvedena, prije prve registracije vlasnici su dužni podvrgnuti redovitiom tehničkom pregledu.

Članak 219.

(1) Redoviti tehnički pregled vozila obavlja se jednom godišnje.

(2) Preventivni tehnički pregled vozila obavlja se nakon proteka šest mjeseci od redovitog tehničkog pregleda vozila.

(3) Preventivnom tehničkom pregledu vozila iz stavka (2) ovoga članka dužna su se podvrgnuti vozila koja se daju u najam (rent-a-car), vozila kojima se obavlja osposobljavanje kandidata za vozače, vozila kojima se obavlja taksi prijevoz, autobusi, teretna i priključna vozila za prijevoz opasnih tvari, teretna i priključna vozila čija najveća dopuštena masa premašuje 7.500 kg.

(4) Iznimno od odredbe stavka (3) ovoga članka, preventivnim tehničkim pregledima ne podliježu vozila za stanovanje ili kampiranje, pčelarska vozila, teretna i priključna vatrogasna vozila, teretna i priključna vozila za zabavne radnje i priključna vozila za traktore.

(5) Odobrenje za rad, nadzor nad radom stanica tehničkog pregleda motornih i priključnih vozila izdaju i vrše entitetska i kantonalna ministarstva i ministarstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, nadležna za promet.

(6) Stanica tehničkog pregleda koja ima odobrenje za rad dužna je tehničke preglede obavljati sukladno ovom Zakonu i važećim propisima kojima je regulirana ova oblast.

(7) Tijela iz stavka (5) ovoga članka dužna su najmanje četiri puta godišnje organizirati nadzor nad radom stanica za tehnički pregled vozila.

(8) Tijela iz stavka (5) ovoga članka dio poslova iz svoje nadležnosti mogu prenijeti na odgovarajuće stručne institucije.

(9) Bliže odredbe o sadržaju i načinu obavljanja tehničkih pregleda, evidencijama koje se vode i obrascima koji se izdaju, uvjetima koje moraju zadovoljiti ovlaštene organizacije za obavljanje tehničkih pregleda, pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom nadležnim za unutarnje poslove i tijelima iz stavka (5) ovoga članka.

X. POSEBNE MJERE SIGURNOSTI

Članak 220.

(1) Ovlaštena osoba može vozača ili vozača-instruktoru podvrgnuti kontroli pomoću odgovarajućih sredstava i aparata, ili ga uputiti na stručni liječnički pregled radi provjeravanja da li ima alkohola u organizmu ili da li pokazuje znakove poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, odnosno da li je pod djelovanjem opojnih droga ili psihoaktivnih lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje.

(2) Vozač ili instruktor vožnje iz stavka (1) ovoga članka dužan je pristupiti ispitivanju, odnosno stručnom pregledu na koji je upućen.

(3) Analiza krvi ili urina obavlja se kod vozača ili vozača - instruktora koji poriče da je pod djelovanjem alkohola, čije je prisustvo u organizmu utvrđeno odgovarajućim sredstvima ili aparatima, kao i da je pod djelovanjem opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje ako takva analiza ne bi izazvala štetne posljedice po njegovo zdravlje.

(4) Ako je ispitivanjem, provedenim prema odredbama ovoga članka, utvrđeno da je vozač ili instruktor vožnje pod djelovanjem alkohola, opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje, troškove ispitivanja snosi vozač, odnosno instruktor vožnje.

Članak 221.

brisan

Članak 222.

Ako je vozaču ili instruktoru vožnje izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, tijelo koje vozača vodi u evidenciji oduzet će mu dozvolu i deponirat će je dok zabrana traje.

Članak 223.

(1) Ako zdravstvena organizacija prilikom pregleda vozača ili vozača-instruktoru utvrdi da je postao fizički ili psihički nesposoban za upravljanje motornim vozilima, dužna je o svom nalazu i mišljenju odmah obavijestiti tijelo nadležno za izdavanje vozačke dozvole, koje će na temelju toga vozaču ili instruktoru vožnje oduzeti vozačku dozvolu za vrijeme trajanja te nesposobnosti.

(2) Vozaču ili instruktoru vožnje koji ima pravo upravljati motornim vozilom više kategorija a to pravo za pojedine kategorije bude mu ograničeno zbog razloga predviđenih u stavku (1) ovoga članka, izdat će se nova vozačka dozvola u koju će se upisati one kategorije motornih vozila kojima ima pravo upravljati.

(3) Vozaču ili instruktoru vožnje koji ne pristupi izvanrednom zdravstvenom pregledu na koji je upućen, bit će oduzeta vozačka dozvola dok se ne podvrgne tom pregledu.

Članak 224.

(1) Ovlaštena osoba će na licu mjesta privremeno oduzeti vozačku dozvolu i isključiti iz prometa vozača kojeg zatekne da upravlja vozilom ili da pokušava upravljati vozilom ako je očigledno da je vozač u takvom psihofizičkom stanju (umor, bolest, djelovanje opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje) da nije sposoban sigurno upravljati vozilom, a vozača kod kojeg se utvrdi količina alkohola u krvi preko 1.5g/kg ili koji odbije testiranje a pokazuje znake poremećenosti izazvane dejstvom alkohola zadržati do otrežnjenja, a najduže 12 sati.

(2) Ovlaštena osoba postupit će na način iz stavka (1) ovoga članka prema vozaču iz članka 174. stavak (2) ovoga Zakona za kojeg utvrdi da u organizmu ima alkohola ili da pokazuje znakove poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, kao i prema vozaču za kojeg utvrdi da je pod djelovanjem alkohola, sukladno članku 174. stavak (3) ovoga Zakona, a vozača kod kojeg se utvrdi količina alkohola u krvi iznad 1,5g/kg ili koji odbije testiranje a pokazuje znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola zadržati do otrežnjenja, a najdulje 12 sati.

(3) Ovlaštena osoba isključit će iz prometa i vozača kojeg zatekne da upravlja motornim vozilom a nema vozačku dozvolu određene kategorije ili da upravlja vozilom u vrijeme kad je na snazi mjera nadležnog tijela kojim je vozaču zabranjeno upravljanje motornim vozilom.

(4) Ovlaštena osoba postupit će na način iz st. (1) i (3) ovoga članka i prema instruktoru vožnje kojeg zatekne da osposobljava kandidata za vozača pod djelovanjem alkohola, sukladno članku 174. stavak (3) ovoga Zakona, ili koji pokazuje znakove poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, kao i kad ga zatekne da osposobljava kandidata za vozača a nema vozačku dozvolu određene kategorije, ili u vrijeme kad je na snazi mjera nadležnog tijela kojom je instruktoru vožnje zabranjeno upravljanje motornim vozilom.

(5) Ovlaštena osoba postupit će na način iz stavka (1) ovoga članka prema vozaču ili instruktoru vožnje iz članka 220. stavak (2) ovoga Zakona koji odbije da se podvrgne ispitivanju, odnosno stručnom pregledu na koji je upućen.

(6) Nadležno tijelo, čija je ovlaštena osoba oduzela vozačku dozvolu prema odredbama st. (1), (2), (4) i (5) ovoga članka, dužna je vratiti dozvolu vozaču čim prestanu razlozi zbog kojih je oduzeta, a najkasnije u roku od 24 sata od dana oduzimanja, ako su prestali razlozi zbog kojih je dozvola oduzeta.

(7) Ako vozač ne preuzme vozačku dozvolu u roku od tri dana od dana oduzimanja, a vozačka dozvola se ne vodi u evidenciji tijela čija je ovlaštena osoba tu dozvolu oduzela, nadležno tijelo će vozačku dozvolu dostaviti tijelu u čijoj se evidenciji ta dozvola vodi.

(8) Ovlaštena osoba koja je oduzela vozačku dozvolu prema odredbama st. (1), (2), (4) i (5) ovoga članka dužna je izdati potvrdu vozaču o tome, koja sadrži ime i prezime vozača, broj oduzete vozačke dozvole, dan i sat njenog oduzimanja i način njenog vraćanja.

Članak 225.

(1) Vozaču motornog vozila koji je prekršajnim nalogom, odnosno sudskim rješenjem kažnjen za prekršaje kažnjive prema odredbama članka 234a., članka 235. st. (1) i (2), članka 236., članka 237. stavak (2), članka 238. stavak (2) ili članka 239. stavak (2) ovoga Zakona, osim propisanih kazni kaznenim odredbama ovoga Zakona, određuju se i kazneni bodovi.

(2) Broj kaznenih bodova je jedan i dva, ovisno od težine učinjenog prekršaja.

(3) Kazneni bodovi evidentiraju se u evidenciju vozača na temelju konačnog i izvršnog prekršajnog naloga, odnosno pravomoćnog sudskog rješenja.

(4) U slučaju stjecanja kaznenih bodova, kazna se izriče za prekršaj koji nosi veći broj kaznenih bodova.

(5) Vozača kojem je u roku od jedne godine, zbog učinjenih prekršaja iz ovoga Zakona, određeno najmanje sedam kaznenih bodova nadležno tijelo kod kojeg se vodi u evidenciji pozvat će na predavanja o posljedicama koje proizlaze iz nepoštivanja ili nepoznavanja prometnih propisa.

(6) Vozaču koji se ne odazove na predavanja iz stavka (5) ovoga članka rješenjem će se privremeno oduzeta vozačka dozvola, dok se ne odazove na predavanja.

(7) Žalba na rješenje o privremenom oduzimanju vozačke dozvole ne odgađa izvršenje rješenja.

(8) Vozaču kojem je u roku od jedne godine, zbog počinjenih prekršaja iz ovoga Zakona, određeno najmanje deset kaznenih bodova, bit će oduzeta vozačka dozvola u trajanju od 30 dana i on će biti upućen na provjeru poznavanja prometnih propisa.

(9) Vozačka dozvola oduzeta na temelju stavka (8) ovoga članka bit će vraćena vozaču po isteku roka iz stavka (8) ovoga članka, uz predočenje dokaza da je zadovoljio na provjeri poznavanja prometnih propisa.

(10) Vozaču kojem u roku od dvije godine, zbog počinjenih prekršaja iz ovoga Zakona, ponovo bude određeno najmanje deset kaznenih bodova, bit će oduzeta vozačka dozvola u trajanju od 60 dana.

(11) Rješenje o oduzimanju vozačke dozvole donosi tijelo kod kojeg se vozač vodi u evidenciji.

(12) Žalba na rješenje ne odgađa izvršenje rješenja.

(13) Vozačka dozvola oduzeta na temelju stavka (10) ovoga članka bit će vraćena vozaču po proteku roka iz stavka (10) ovoga članka, uz predočenje dokaza da je zadovoljio na provjeri poznavanja prometnih propisa.

(14) Nadležno tijelo iz stavka (5) ovoga članka održavanje predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštivanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti prometa na cestama mogu prenijeti na odgovarajuću strukovnu organizaciju.

(15) Bliže odredbe o sadržaju programa i načinu održavanja predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštivanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti prometa na cestama i programu i načinu provjere poznavanja propisa o sigurnosti prometa na cestama pravilnikom propisuje ministar, u suradnji s tijelom nadležnim za obrazovanje i tijelom nadležnim za unutarnje poslove.

Članak 226.

(1) Vozač koji je pozvan ili upućen na predavanja i koji pristupi provjeri poznavanja prometnih propisa snosi troškove predavanja, odnosno provjere u visini koju odredi nadležno tijelo.

(2) Vozač motornog vozila koji na provjeri ne pokaže potrebno znanje može se, na svoj zahtjev, podvrići ponovo provjeri poslije isteka 15 dana od dana prijetodne provjere.

(3) Ako vozač motornog vozila i poslije dvije provjere ne pokaže dovoljno znanja, ne može pristupiti daljnjoj provjeri dok ne protekne dva mjeseca od dana posljednje provjere.

(4) Kazneni bodovi za pojedinačni prekršaj brišu se iz evidencije po isteku 12 mjeseci od dana kada su određeni, a za vozače kojima su izrečene mjere iz članka 225. st. (8) i (10) ovoga Zakona uz predočenje dokaza da je zadovoljio na provjeri poznavanja propisa o sigurnosti prometa na cestama.

Članak 227.

Vozač kojem je, odlukom nadležnog tijela, zabranjeno upravljanje motornim vozilom na temelju članka 45. ovoga Zakona, vozač kojem je vozačka dozvola oduzeta na temelju članka 222. stavak (1) ovoga Zakona, vozač kojem je vozačka dozvola privremeno oduzeta na licu mjesta na temelju članka 223. ovoga Zakona, kao i vozač kojem je vozačka dozvola zadržana na temelju članka 225. st. (1) i (3) ovoga Zakona, ne smije u prometu na cesti upravljati motornim vozilom za vrijeme trajanja zabrane, odnosno za vrijeme za koje mu je vozačka dozvola oduzeta ili zadržana.

Članak 228.

(1) Ako ovlaštena osoba zatekne vozilo koje zbog tehničke neispravnosti ugrožava ili smeta drugim sudionicima u prometu, ili na kome je teret nepravilno smješten, odnosno nedovoljno osiguran, ili kojim se, bez dozvole, prijevozi teret čije dimenzije, odnosno masa prekoračuju najveće dozvoljene dimenzije, odnosno masu ili osovinsko opterećenje, ili koje se kreće cestom na kojoj je kretanje te vrste vozila zabranjeno, ili se kreće bez zimske opreme na dijelu ceste i u vrijeme kad je zimska oprema obvezna, naredit će vozaču da odmah prekine kretanje vozilom i otkloni neispravnost, ili da vozilo odveze do određenog mjesta gdje može otkloniti neispravnost, odnosno da vozilom nastavi kretanje na cesti na kojoj je kretanje te vrste vozila dozvoljeno, odnosno da uporabi zimsku opremu.

(2) Ako vozač ne postupi po naređenju iz stavka (1) ovoga članka, ovlaštena osoba isključit će vozilo iz prometa i oduzet će potvrdu o registraciji.

(3) Vozač, odnosno vlasnik vozila isključenog iz prometa odgovoran je za čuvanje vozila od krađe ili drugih nezakonitih radnji prema vozilu.

Članak 229.

Brisan

Članak 230.

(1) Ovlaštena osoba isključit će iz prometa vozilo koje nije registrirano ili koje nema propisane registracijske pločice, nema propisanu registracijsku naljepnicu ili koje nije podvrgnuto izvanrednom tehničkom pregledu na koji je upućen od strane ovlaštene osobe nadležnog tijela.

(2) Ovlaštena osoba koja je isključila vozilo iz prometa vozaču će na licu mjesta privremeno oduzeti potvrdu o registraciji vozila, a za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka oduzeti i registracijske pločice.

(3) Nadležno tijelo čija je ovlaštena osoba privremeno oduzela potvrdu o registraciji vozila, prema odredbama ovoga članka i članka 228. stavak (2) ovoga Zakona, dužna je vozaču vratiti potvrdu o registraciji vozila čim prestanu razlozi zbog kojih je oduzeta, a najkasnije u roku od 24 sata nakon prestanka postojanja tih razloga, a registracijske pločice dostaviti nadležnom tijelu kod kojeg se vozilo vodi u evidenciji u roku od tri dana.

(4) Ovlaštena osoba koja je privremeno oduzela potvrdu o registraciji vozila ili registracijske pločice dužna je izdati vozaču potvrdu o tome, koja sadrži naziv i sjedište tijela čija je ovlaštena osoba oduzela potvrdu o registraciji vozila i registracijske pločice, vrstu i registarski broj vozila, naziv tijela koje je potvrdu o registraciji vozila, ime i prezime vlasnika i njegovu adresu, ime i

prezime vozača i njegovu adresu, razlog oduzimanja, datum, vrijeme, cesta i mjesto oduzimanja, način i vrijeme vraćanja potvrde o registraciji vozila i pečat i potpis ovlaštene osobe.

(5) Ako vozač ne preuzme oduzetu potvrdu o registraciji vozila u roku od tri dana od dana oduzimanja, potvrda o registraciji vozila bit će dostavljena nadležnom tijelu u čijoj se evidenciji vozilo vodi.

Članak 231.

(1) Ovlaštena osoba nadležnog tijela pismenim će nalogom uputiti na izvanredni tehnički pregled motorno i priključno vozilo za koje postoje osnovne sumnje u tehničku neispravnost uređaja za upravljanje ili uređaja za zaustavljanje, vozilo koje je u prometnoj nezgodi toliko oštećeno da se opravdano može zaključiti da su na njemu oštećeni sklopovi i uređaji koji su bitni za sigurnost prometa, vozilo za koje se opravdano posumnja da ima neispravan uređaj za pogon na tekući plin, vozilo za koje se opravdano posumnja da ima neispravan uređaj za spajanje vučnog i priključnog vozila, vozilo koje ispušnim plinovima ili na drugi način prekomjerno zagađuje okoliš, kao i vozilo koje proizvodi prekomjernu buku.

(2) Ako vozač iz stavka (1) ovoga članka odbije podvrgnuti vozilo izvanrednom tehničkom pregledu ili se na izvanrednom tehničkom pregledu potvrdi neispravnost zbog koje je vozilo upućeno na izvanredni tehnički pregled ili se ustanovi druga neispravnost za koju je propisano isključivanje iz prometa, nadležno tijelo koje je uputilo vozilo na izvanredni tehnički pregled isključit će vozilo iz prometa, privremeno oduzeti i zadržati potvrdu o registraciji vozila do otklanjanja navedene neispravnosti i potvrde ispravnosti vozila na novom tehničkom pregledu, o čemu izdaje potvrdu sukladno članku 230. stavak (4) ovoga Zakona.

(3) Ako vozač, odnosno vlasnik vozila iz stavka (2) ovoga članka ne preuzme privremeno oduzetu potvrdu o registraciji u roku od tri dana od dana oduzimanja, a potvrda o registraciji se ne vodi u evidenciji tijela čija je ovlaštena osoba potvrdu oduzela, ona će biti dostavljena nadležnom tijelu kod kojeg se vozilo vodi u evidenciji.

(4) Vlasnik vozila ne plaća troškove izvanrednog tehničkog pregleda na koji ga je uputilo nadležno tijelo, ako se na pregledu utvrdi da je vozilo tehnički ispravno.

XI. KAZNENE ODREDBE

Članak 232.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poduzeće i druga pravna osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja samostalno obavlja djelatnost ako:

1) ne održava javne ceste za siguran i nesmetan promet ili ne organizira i trajno kontrolira stanje i održavanje javnih cesta, objekata, prometne signalizacije i opreme na cestama (članak 4.);

2) proizvodi, održava, popravlja ili prepravlja vozila ili stavlja u promet vozila, uređaje ili rezervne dijelove za vozila protivno odredbama članka 6.;

3) ne uspostavi Centralni registar ili ako redovito ne dostavlja odgovarajuće podatke centralnom registru (članak 10.);

3a) ako postupi u suprotnosti sa odredbama članka 19. ovoga Zakona;

4) postavlja posebne objekte na cesti protivno odredbama članka 47.;

5) brisana

6) brisana

7) stavlja u promet motorna i priključna vozila, rezervne dijelove, opremu i uređaje za vozila proizvedene u inozemstvu protivno odredbama članka 205.;

8) pojedinačno proizvodi, preuređuje ili popravlja u većem obujmu motorna vozila i priključna vozila protivno odredbama članka 206.

(2) Za prekršaj iz stavka (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.000,00 KM odgovorna osoba u poduzeću, drugom pravnom osobom ili drugom tijelu.

Članak 233.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 8.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poduzeće ili druga pravna osoba ako:

1) ne projektira, ne izgrađuje, ne oprema i ne održava ceste tako da odgovaraju svojoj namjeni i sigurnosti prometa (članak 11. stavak (1));

1a) proizvodi, prepravlja i pušta u promet vozilo suprotno odredbama članka 35. stavak (1) ovoga Zakona;

2) naredi ili dozvoli da se njegovim motornim vozilom vuče priključno vozilo protivno odredbama članka 81. i članka 82. ovoga Zakona;

3) naredi ili dozvoli vuču natovarenog teretnog vozila s priključnim vozilom ili bez priključnog vozila, odnosno traktora s prikolicom, protivno odredbama članka 87.;

4) naredi ili dozvoli da se na njegovo vozilo ugrade uređaji za davanje posebnih znakova, ili da se takvo vozilo upotrebljava u prometu na cesti protivno odredbama članka 126. stavak (5);

5) naredi ili dozvoli da se njegovo vozilo u prometu na cesti optereti preko dozvoljene nosivosti, ili preko dozvoljenog osovinskog opterećenja, ili preko najveće dozvoljene mase, ili preko mogućnosti koje dozvoljavaju karakteristike ceste i tehničko-konstruktivske mogućnosti vozila, ili ako se njegovim vozilom prijevozi teret koji nije raspoređen ili pričvršćen na način određen u članku 127.;

6) glede obilježavanja javnih cesta prometnim znakovima, ne postupi prema odredbama članka 130. st. (1) i (2);

7) ne postavi ili ne održava prometne znakove na cesti tako da budu lako uočljivi danju i noću, ili ako ne ukloni, ne dopuni ili ne zamijeni prometne znakove koji ne odgovaraju izmijenjenim uvjetima prometa na cesti ili zahtjevima sigurnosti prometa (članak 131.);

8) na javnoj cesti postavi table, znakove, svjetla, stubove ili druge slične predmete kojima se zaklanja ili umanjuje vidljivost postavljenih prometnih znakova, ili koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mjestom postavljanja podražavaju ili liče na neki prometni znak, ili zasljepljuju sudionike u prometu, ili odvrćaju njihovu pažnju u mjeri koja može biti opasna za sigurnost prometa (članak 133.);

9) na javnoj cesti izvan naselja, sa suremenim kolnikom za promet u oba smjera na kome postoje samo dvije prometne trake, ne odvoji te trake odgovarajućom uzdužnom crtom na kolniku, a na magistralnoj cesti ne obilježi ih i rubnim crtama (članak 143. stavak (2));

10) ne postavi odgovarajuće prometne znakove ispred prijelaza ceste preko željezničke pruge u istoj razini (članak 145.);

11) postupi protivno odredbama članka 149.;

12) ne postavi uređaj za davanje svjetlosnih znakova ili uređaj za davanje zvučnih znakova na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini u slučajevima iz članka 150.;

13) na cesti na kojoj su nastale zapreke koje se ne mogu odmah otkloniti ili na kojoj se izvode radovi ne postupi prema odredbama članka 151. st. (1) i (2);

14) ne obavijesti najbližu policijsku postaju o prijemu osobe povrijeđene u prometnoj nezgodi ili o smrti osobe povrijeđene u prometnoj nezgodi (članak 157.);

15) naredi ili dozvoli da njegovim vozilom upravlja osoba koja nema pravo upravljati motornim vozilom ili nema pravo upravljati vozilom one kategorije u koju se ubraja vozilo (članak 172.);

16) naredi ili dozvoli da vozilom upravlja vozač za kojeg se može zaključiti da, zbog umora, bolesti, teškog psihičkog stanja ili uporabe opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se

ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje, nije u stanju sigurno upravljati vozilom (članak 173.);

17) naredi ili dozvoli da vozač, odnosno instruktor vožnje koji u organizmu ima alkohola ili pokazuje znakove poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola počne upravljati vozilom, odnosno osposobljavati kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom protivno odredbama članka 174.;

18) brisana

19) u prometu na cesti upotrebljava vozilo koje ne ispunjava propisane uvjete glede dimenzija, ukupne mase ili osovinskog opterećenja, ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, uređaje za spajanje vučnog i priključnog vozila i pneumatike (članak 203. stavak (1));

20) brisana

21) na vozilu koristi registracijske pločice koje nisu izdate za to vozilo (članak 209. stavak (1));

22) naredi ili dozvoli da vozač upravlja motornim vozilom u prometu protivno odredbi članka 227.;

23) naredi ili dozvoli da u prometu na cesti sudjeluje motorno ili priključno vozilo koje je upućeno na izvanredni tehnički pregled, a nije podvrgnuto tom pregledu (članak 231.);

(2) Za prekršaj iz stavka (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM i odgovorna osoba u poduzeću, drugom pravnom osobom ili drugom tijelu.

(3) brisan

(4) Za prekršaje iz stavka (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM i fizička osoba koja samostalno obavlja djelatnost vlastitim radom i sredstvima u vidu zanatske djelatnosti.

Članak 234.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poduzeće ili druga pravna osoba ako:

1) postupi protivno odredbi članka 7.;

2) ne postupi prema odredbama članka 20.;

3) ne poduzima praktične mjere radi otklanjanja određenih nedostataka na cesti na lokacijama na kojima se učestalo dešavaju prometne nezgode (članak 21. stavak (1));

4) ne postupi prema odredbama članka 22.;

5) ne postupi sukladno članku 23.;

6) postupa suprotno odredbama članka 26. stavak (1) ovoga Zakona;

7) naredi ili dozvoli da u prometu na cesti sudjeluje vozilo za prijevoz djece koje nije obilježeno posebnim znakom (članak 30. stavak (5));

7a) postupi suprotno odredbama članka 33a. stavak (2);

8) na svoja motorna ili priključna vozila ne stavi propisanu oznaku o najvećoj dozvoljenoj brzini kretanja za ta vozila (članak 46. stavak (4));

9) naredi ili dozvoli da se neispravno motorno vozilo vuče protivno odredbama članka 85. stavak (2);

9a) naredi ili dozvoli, glede smještaja tereta na vozilu ili glede označavanja tereta, postupanje suprotno odredbama članka 128. ovoga Zakona;

10) naredi ili dozvoli da se njegovim vozilom prijevozi teret protivno odredbama članka 129.;

11) ne osigura da teret na vozilu noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, bude označen na način utvrđen u članku 129.;

12) ako ukloni ili ošteti prometnu signalizaciju ili opremu ceste ili izmijeni značenje prometnog znaka ili opreme ceste (članak 132. stavak (2));

- 13) na autocesti, cesti rezerviranoj za promet motornih vozila, magistralnoj, regionalnoj i lokalnoj cesti znakove opasnosti i znakove izričitih naredbi ne presvuče reflektirajućim tvarima, ili ih ne osvijetli vlastitim izvorom svjetlosti (članak 135.);
- 14) rubovi kolnika na dijelu ceste kroz tunel, kao i vrhove pješačkih otoka, otoka za usmjeravanje prometa i druge objekte na kolniku koji noću nisu dovoljno osvijetljeni ne obilježi na način propisan u članku 141. st. (2) i (3);
- 15) ako postupi suprotno odredbama članka 162. stavak (1), 166. stavak (3), 167. stavak (1) i 169. stavak (1) ovoga Zakona;
- 16) upravlja vozilom, ili dozvoli, ili naredi da njegovim vozilom upravlja osoba koja nema pravo upravljati motornim vozilom, ili nema pravo upravljati vozilom one kategorije u koju se ubraja vozilo (članak 172. stavak (3));
- 16a) ne podnese podatke o identitetu osobe kojoj je dao vozilo na upravljanje;
- 17) motorno vozilo na kojem se kandidat za vozača osposobljava za praktično upravljanje vozilom ne obilježi posebnim pločicama (članak 177.);
- 18) izda međunarodnu vozačku dozvolu protivno odredbi članka 192. stavak (3);
- 19) dozvoli da se kandidat za vozača motornog vozila obučava iz praktičnog dijela obuke bez liječničkog uvjerenja (članak 193. stavak (1));
- 20) dozvoli da njegovim vozilom upravlja osoba koja nije izvršila kontrolno-zdravstveni pregled, odnosno upravlja vozilom a nije izvršilo kontrolno - zdravstveni pregled (čl. 195.,196. i 197.);
- 21) brisana
- 22) naredi ili dozvoli da se u prometu na cesti upotrebljava vozilo koje nema propisanu opremu ili ispravne propisane uređaje, osim uređaja za upravljanje, uređaja za zaustavljanje, uređaja za spajanje vučnog ili priključnog vozila i pneumatike (članak 203.);
- 23) naredi ili dozvoli da njegova neregistrirana motorna ili priključna vozila sudjeluju u prometu na cesti (članak 207. stavak 1.);
- 24) naredi ili dozvoli da njegova motorna ili priključna vozila sudjeluju u prometu na cesti bez probnih pločica, ili poslije isteka važenja probnih pločica (članak 207. st. (2) i (3));
- 25) naredi ili dozvoli da u prometu na cesti sudjeluje njegovo motorno ili priključno vozilo poslije isteka važenja potvrde o registraciji ili potvrde o korištenju probnih pločica (članak 211.);
- 26) ako vrši tehnički pregled suprotno odredbama čl. 217. i 219.;
- (2) Za prekršaje iz stavka (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.000,00 KM i fizička osoba koja samostalno obavlja djelatnost.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM i odgovorna osoba u poduzeću, drugoj pravnoj osobi ili drugom tijelu.
- (4) brisan

Članak 234a.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 400,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se za prekršaj:
- 1) osoba koja ometa promet, oštećuje ceste, objekte i opremu na cesti (članak 3. stavak(2));
- 2) osoba koja koristi prostor iznad kolnika, u visini od 4,5m do 7m, suprotno odredbama članka 17. ovoga Zakona;
- 3) osoba koja postupi suprotno odredbama članka 19. ovoga Zakona;
- 3a) vozač koji na suvozačevom sjedalu prevozi dijete mlađe od 12 godina (članak 34. stavak (3));
- 4) vozač koji upravlja ili počne upravljati vozilom u prometu na cesti ili instruktor vožnje dok osposobljava kandidata za vozača motornog vozila u praktičnom upravljanju vozilom, kod kojeg se utvrdi količina alkohola u krvi preko 1.5g/kg (članak 174. (2));
- 5) vozač koji se vozilom na cesti kreće brzinom koja je više od 30 km na sat veća od dozvoljene brzine (čl. 44. i 46. st. (1) i (2));
- 6) ako osoba koja je sudjelovala u prometnoj nezgodi postupi protivno odredbama članka 154. stavka (1);

- 7) vozač koji u prometu na cesti upravlja motornim vozilom prije stjecanja prava na upravljanje motornim vozilom (članak 184.);
 - 8) vozač koji sudjeluje u prometu vozilom koje je neregistrirano ili čija je potvrda o registraciji vozila istekla za više od 30 dana (članak 207., članak 211. stavak (1));
 - 9) vozač koji na vozilu koristi registracijske pločice koje nisu izdane za to vozilo (članak 209. stavak (1));
 - 10) vozač ili instruktor vožnje koji odbija obaviti ispitivanje pomoću odgovarajućih sredstava i aparata ili stručni pregled radi provjeravanja ima li alkohola u organizmu ili pokazuje li znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, odnosno je li pod djelovanjem opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju rabiti prije i za vrijeme vožnje (članak 220. st. (1) i (2));
 - 11) vozač koji u prometu na cesti upravlja motornim vozilom protivno odredbi članka 227.
- (2) Za prekršaje iz toč. 4), 5), 8), 9), 10) i 11) stavka (1) ovoga članka vozaču ili instruktoru vožnje uz kaznu će se izreći zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od dva mjeseca do šest mjeseci i dva kaznena boda.
- (3) Za prekršaje iz stavka (1) ovoga članka kojim je izazvana prometna nezgoda, učinitelj će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 5.000 KM, a vozaču će se uz kaznu izreći zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od šest mjeseci.

Članak 235.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM kaznit će se za prekršaj:
- 1) vozač koji ne zaustavi vozilo kad naiđe na vozilo kojim se prijevoze djeca, kad je to vozilo zaustavljeno na kolniku radi ulaženja ili izlaženja djece (članak 30. stavak (4));
 - 1a) vozač koji prilikom upravljanja vozilom koristi mobilni telefon ili drugi uređaj protivno odredbama članka 33.;
 - 1b) vozač koji u prometu na cesti koristi uređaj odnosno sredstvo kojim se može ometati rad uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, odnosno drugih uređaja namijenjenih za dokumentiranje prekršaja (članak 33a. stavak (1));
 - 1c) vozač ili druga osoba koja se za vrijeme vožnje u motornom vozilu ne veže sigurnosnim pojasom (članak 34. stavak (1)).
- 2) vozač koji na cesti postupa protivno odredbama članka 40.;
 - 3) vozač koji se vozilom na cesti kreće brzinom koja je za više od 20 km do 30 km na sat veća od dozvoljene brzine (članak 44. i članak 46. st. (1) i (2));
 - 4) vozač koji glede propuštanja vozila postupi protivno odredbama članka 49.;
 - 5) vozač koji na mjestu na kojem je promet reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ne zaustavi vozilo na znak crvenog svjetla (članak 51. stavak (1) točka 1.);
 - 6) vozač koji nedozvoljeno pretječe s desne strane (članak 58. stavak (1));
 - 7) vozač koji s lijeve strane pretječe vozilo koje je na kolniku zauzelo takav položaj i čiji vozač daje takav znak da se sa sigurnošću može zaključiti da to vozilo skreće ulijevo (članak 58. stavak (2));
 - 8) vozač koji s lijeve strane pretječe vozilo koje se kreće po tračnicama postavljenim na sredini kolnika, ili ako ga pretječe s desne strane kad između tog vozila i desnog ruba kolnika ne postoji prometna traka (članak 58. stavak (3));
 - 9) vozač koji povećava brzinu kretanja svog vozila dok ga drugo vozilo pretječe (članak 60. stavak (2));
 - 10) vozač koji počne pretjecanje zaustavljene kolone vozila ili kolone vozila u kretanju (članak 61. stavak (1) točka 1.);
 - 11) vozač koji počne pretjecanje ili obilaženje kad je vozač vozila koje se kreće iza njega počeo pretjecanje (članak 61. stavak (1) točka 2.);

- 12) vozač koji počne pretjecanje kad je vozač vozila koje se na istoj prometnoj traci kreće ispred njega dao znak da namjerava izvršiti pretjecanje ili obilaženje (članak 61. stavak (1) točka 3.);
- 13) vozač koji počne pretjecanje kad prometna traka kojom namjerava to učiniti nije slobodna na dovoljnom odstojanju i time ugrozi ili ometa prometa iz suprotnog smjera (članak 61. stavak (1) točka 4.);
- 14) vozač koji počne pretjecanje ili obilaženje na prometnoj traci koja je namijenjena kretanju vozila iz suprotnog smjera ako po izvršenom pretjecanju ili obilaženju ne može bez ometanja ili ugrožavanja drugih sudionika u prometu ponovo zauzeti položaj na prometnoj traci kojom se kretao prije počinjanja pretjecanja ili obilaženja, kao i vozač koji počne pretjecanje na prometnoj traci koja je namijenjena prinudnom zaustavljanju vozila (članak 61. stavak (1) toč. 5. i 6.);
- 14a) vozač koji počne pretjecanje neposredno ispred tunela i u tunelu koji po smjeru kretanja ima samo jednu prometnu traku suprotno odredbama članka 61. stavak (1) tačka 7) ovoga Zakona;
- 15) vozač koji obavlja pretjecanje na prometnoj traci koja je namijenjena prometu iz suprotnog smjera ispred vrha prijevoja ceste ili u krivini gdje je preglednost nedovoljna (članak 63.);
- 16) vozač koji pretječe drugo vozilo protivno odredbama članka 64.;
- 17) vozač koji pretječe vozilo koje je stalo ispred obilježenog pješačkog prijelaza radi propuštanja pješaka (članak 65.);
- 17a) vozač vozila koje prevozi opasne tvari, ako ne drži svoje vozilo na propisanom odstojanju od istog takvog vozila ispred sebe sukladno članku 97. stavak (3) ovoga Zakona;
- 18) vozač koji ne zaustavi vozilo ispred obilježenog pješačkog prijelaza kad mu je datim znakom zabranjen prolaz (članak 111. stavak (1));
- 19) vozač ili gonič stoke koji se ne zaustavi pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini ako je uređaj za zatvaranje spušten, ili ako je taj uređaj već počeo da se spušta, ili ako se daju svjetlosni ili zvučni znakovi upozorenja da će taj uređaj početi da se spušta, odnosno da prugom nailazi vlak (članak 114.);
- 20) vozač ili gonič stoke koji se ne zaustavi pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kome su postavljeni svjetlosni prometni znakovi kad se pojavi crveno trepćuće ili crveno neprekidno svjetlo (članak 115. stavak (1));
- 21) vozač koji u prometu na cesti upotrebljava vozilo protivno odredbi članka 126. stavak (6);
- 22) osoba koja ukloni ili ošteti prometnu signalizaciju ili opremu ceste ili izmijeni značenje prometne signalizacije (članak 132. stavak (2));
- 23) osoba koja postupi protivno odredbi članka 133.;
- 24) sudionik u prometu koji ne postupa po zahtjevu izraženom pomoću znaka ili prema naredbi ovlaštene osobe (članak 152. stavak (1));
- 24a) vlasnik vozila koji ne podnese podatke o identitetu osobe kojoj je dao vozilo na upravljanje sukladno članku 172. stavak (6) ovoga Zakona;
- 24b) vlasnik odnosno nositelj prava raspolaganja vozilom koji postupi suprotno članku 172. stavak (5);
- 25) vozač koji upravlja vozilom pod djelovanjem opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje (članak 173.);
- 26) vozač koji upravlja ili počne upravljati vozilom u prometu na cesti ili instruktor vožnje dok osposobljava kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom, kod kojeg se utvrdi količina alkohola u krvi preko 0.8g/kg do 1.5g/kg (član 174. stav (2));
- 27) brisana
- 28) vozač koji upravlja motornim vozilom one kategorije koja nije naznačena u njegovoj vozačkoj dozvoli (članak 187. stavak (2));
- 28a) osoba koja upravlja motornim vozilom suprotno odredbama članka 188. ovoga Zakona;
- 29) vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom koje ne ispunjava propisane uvjete glede dimenzija, ukupne mase ili osovinskog opterećenja ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, uređaje za spajanje vučnog i priključnog vozila i gume (članak 203. stavak (1));

30) vozač koji kod sebe nema važeću potvrdu o registraciji za vozilo kojim upravlja ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe (članak 211. stavak (1)), a pri tome stiker naljepnica ne dokazuje da je vozilo registrirano (članak 208. stavak (3) i članak 215. stavak (1));

31) vozač koji upravlja motornim i priključnim vozilom ukoliko stiker naljepnica nije postavljena na propisan način ili nije čitljiva (članak 208. stavak (3) i članak 215. stavak (1));

32) vozač koji u prometu na cesti upravlja motornim ili priključnim vozilom poslije isteka važenja potvrde o korištenju probnih ili prenosivih pločica (članak 211. stavak (2) i članak 215a. stavak (4));

32a) vozač motornog i priključnog vozila registriranog u stranoj zemlji ako nema međunarodnu ispravu o osiguranju od automobilske odgovornosti koja važi na području Bosne i Hercegovine i ne pokaže je na zahtjev policijskog službenika ili druge ovlaštene osobe (članak 211. stavak (1));

32b) vozač motornog i priključnog vozila ako nema važeću potvrdu o registraciji vozila i registracijske oznake koje je izdalo nadležno tijelo zemlje u kojoj je vozilo registrirano (članak 212.);

32c) vozač koji upravlja motornim vozilom u saobraćaju protivno odredbi člana 227.

33) brisana

34) vozač koji se ne odazove pozivu nadležnog tijela iz članka 222. osnovnog zakona radi dostave vozačke dozvole s ciljem izvršenja zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom;

34a) vozač koji u prometu na cesti sudjeluje motornim ili priključnim vozilom koje je upućeno na tehnički pregled, a nije podvrgnuto tom pregledu (članak 231.).

35. brisana

(2) Za prekršaje iz toč.1), 2), 3), 5), 10), 11), 13), 14), 15), 17), 18), 25), 26), 32) stavka (1) ovoga članka vozaču ili instruktoru vožnje uz kaznu izreći će se zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od jedan mjesec do četiri mjeseca, a i za druge prekršaje iz tog stavka ta mjera se može izreći u istom razdoblju.

(3) Za prekršaje iz stavka (1) ovoga članka kojim je izazvana prometna nezgoda, učinitelj će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.000,00 KM, a vozaču će se uz kaznu izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od jednog mjeseca do šest mjeseci.

(4) Osim novčane kazne za prekršaje iz stavka (2) ovoga članka, vozaču ili vozaču- instruktoru vožnje određuju se i dva kaznena boda, a za ostale prekršaje iz stavka (1) ovoga članka vozaču ili instruktoru vožnje, osim novčane kazne, određuje se i jedan kazneni bod.

Članak 236.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 250,00 KM kaznit će se za prekršaj:

1) osoba koja na cesti ostavi oštećeno vozilo, predmete ili materije koje mogu ometati ili ugroziti sigurnost prometa (članak 26. stavak (1));

2) vozač koji s kolnika ne ukloni predmete koji sa vozila padnu na cestu i predmete koje je prilikom zaustavljanja vozila stavio na cestu (članak 26. stavak (3));

3) vozač koji se nesmanjenom brzinom kreće pored vozila javnog prijevoza putnika ili pored autobusa kojim se obavlja prijevoz za vlastite potrebe, zaustavljenog na stajalištu, i time ugrozi osobe koje u to vozilo ulaze ili iz njega izlaze (članak 30. stavak (1));

3a) vozač kod kojega se u vozilu u prometu na cesti nađe uređaj odnosno sredstvo kojim se može otkrivati ili ometati rad uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, odnosno drugih uređaja namijenjenih za otkrivanje i dokumentiranje prekršaja (članak 33a. stavak (1));

4) vozač koji namjerava na cesti obaviti neku radnju vozilom a prijetno se nije uvjerio da to može učiniti bez opasnosti za druge sudionike u prometu ili za imovinu (članak 36.);

5) vozač koji se ne kreće desnom stranom kolnika u smjeru kretanja (članak 39. stavak (1)) ili koji vozilo u kretanju drži protivno odredbama članka 39. stavak (2);

6) vozač koji postupa suprotno odredbama članka 39. stavak (4) ovoga Zakona;

- 7) vozač koji brzinu kretanja svog vozila ne prilagodi osobinama i stanju ceste i drugim prometnim uvjetima tako da vozilo ne može pravodobno da zaustavi pred zaprekom koju pod datim uvjetima može da predvidi (članak 43. stavak (1));
 - 7a) vozač koji prilikom pokretanja vozila iz mjesta naglo poveća brzinu kretanja na način da dolazi do stvaranja prekomjerne buke i škripe (članak 43. stavak (3));
 - 8) vozač koji se približava raskrižju takvom brzinom da se ne može zaustaviti i propustiti vozila koja na raskrižju imaju prvenstvo prolaza (članak 50. st. (2) i (4));
 - 9) vozač koji obavlja pretjecanje ili obilaženje kad s obzirom na karakteristike ceste i postojeće okolnosti na cesti u prometu ili na tehnička svojstva vozila ugrožava druge sudionike u prometu (članak 57. stavak (2));
 - 10) osoba koja postupi protivno odredbama članka 70. stavak (2);
 - 10a) osoba koja postupa suprotno odredbama članka 79. stavak (2) ovoga Zakona;
 - 11) vozač koji vozilom presiječe kolonu djece, vojnika, pogrebnu povorku ili drugu organiziranu povorku koja se kreće kolnikom (članak 80.);
 - 12) vozač motornog vozila koji prilikom vuče priključnog vozila postupi protivno odredbama članka 81.;
 - 13) pješak, odnosno vodič ili gonič stoke koji postupi protivno odredbi članka 92. stavak (1);
 - 14) gonič stoke koji postupa suprotno odredbama članka 104. ovoga Zakona;
 - 15) vozač koji u odnosu na pješaka koji je stupio ili stupa na obilježeni pješački prijelaz postupa protivno odredbama članka 111. st. (2) i (3);
 - 16) vozač koji se vozilom približava prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na način protivan odredbama članka 113.;
 - 17) vozač motornog vozila koje vuče drugo motorno vozilo ako postupi protivno odredbama članka 118. stavak (1) i članka 122.;
 - 18) vozač ili pješak koji u odnosu na vozila pod pratnjom postupi protivno odredbama članka 125.;
 - 19) vozač ili pješak koji u odnosu na vozila s pravom prvenstva prolaza postupi protivno odredbama članka 126. st. (1) do (5);
 - 20) vozač koji vozilom prijevozi teret kojim se ugrožava sigurnost sudionika u prometu, ili nanosi štetu cesti ili objektima na cesti (član 127.);
 - 21) vozač koji se vozilom kreće prometnom trakom na kojoj je svjetlosnim prometnim znakom obilježeno da je zabranjen promet u smjeru u kojem se on kreće (članak 139. stavak (1));
 - 22) brisana
 - 23) vozač koji na zahtjev ovlaštene osobe ne preveze osobu povrijeđenu u prometnoj nezgodi do najbliže zdravstvene ustanove (članak 156. stavak (1));
 - 24) ako ne postupi prema odredbama članka 158. st. (2) i (3);
 - 25) vlasnik vozila koji svoje vozilo da na upravljanje osobi iz članka 172. stavak (3);
 - 26) (brisana)
 - 27) vozač koji upravlja ili počne upravljati vozilom u prometu na cesti ili instruktor vožnje dok osposobljava kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom, kod kojeg se utvrdi da količina alkohola u krvi prelazi količinu preko 0,3 g/kg do 0.8g/kg (članak 174. stavak (2));
 - 27a) kandidat za vozača i instruktor vožnje ako postupe suprotno odredbama članka 180. ovoga Zakona;
 - 28) vozač koji postupi protivno odredbama članka 190. stavak (1);
 - 29) vlasnik vozila ako u roku od osam dana ne vrati registracijske pločice nadležnom tijelu (članak 208. stavak (6));
 - 30) vlasnik vozila koji postupi protivno odredbama članka 208. stavak (7);
 - 31) brisana.
- (2) Ako je prekršajem iz stavka (1) ovoga članka izazvana neposredna opasnost za drugog sudionika u prometu, ili prouzročena prometna nezgoda, učinitelj prekršaja kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM i odredit će mu se jedan ili dva

kaznena boda, a ako je učinitelj prekršaja vozač motornog vozila, može se izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.

(3) Osim novčane kazne za prekršaje iz stavka (1) ovoga članka, vozaču se određuju i jedan ili dva kaznena boda.

Članak 237.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM kaznit će se za prekršaj:

1) vozač koji ne zaustavi vozilo iza vozila javnog prijevoza putnika, ili iza autobusa kojim se obavlja prijevoz za vlastite potrebe, zaustavljenog na stajalištu, kada osobe moraju preći preko prometne trake ili biciklističke trake kojom se njegovo vozilo kreće (članak 30. stavak (3));

1a) osoba koja postupa suprotno odredbama članka 36. stavak (3) ovoga Zakona;

2) vozač koji mijenja način upravljanja vozilom naglim smanjivanjem brzine kretanja vozila (članak 42. stavak (1));

3) vozač koji se vozilom na cesti kreće brzinom koja je za više od 10 km do 20 km na sat veća od dopuštene brzine (čl. 44. i 46. st. (1) i (2));

4) vozač koji na raskrižju skrene vozilom u pravcu označenom zelenom svijetlećom strelicom i pri tome ometa promet vozila koja se kreću po cesti na koji ulazi, ili ne propusti pješake koji prelaze preko kolnika (članak 52. stavak (1));

5) vozač koji u slučajevima iz članka 60. stavak (3) ne pomjeri svoje vozilo ka desnom rubu kolnika, odnosno ne zaustavi vozilo na pogodnom mjestu;

6) vozač koji poslije izvršenog pretjecanja ili obilaženja vozilom ponovo ne zauzme položaj na prometnoj traci kojom se do tada kretao (članak 62.);

7) vozač koji vozilom pretječe drugo vozilo koje se približava obilježenom pješačkom prijelazu, ili koje prelazi pješački prijelaz (članak 65.);

8) vozač koji prije nego što napusti vozilo ne poduzme sve mjere kojima se sprječava da ono samo krene s mjesta na kojem je ostavljeno (članak 78.);

9) vozač koji svojim vozilom noću vuče motorno vozilo protivno odredbama članka 83.;

10) vozač koji postupi protivno odredbama članka 90. st. (2), (3), (4) i (5);

11) vozač motorna vozila koji upotrebljava svjetla za označavanje vozila protivno odredbama članka 94.;

12) vozač motorna vozila koji po magli ne upotrebljava propisana svjetla, ili ako ta svjetla upotrebljava na način suprotan odredbama članka 95.;

13) vozač koji ne drži potreban razmak kad se kreće iza drugog vozila (članak 96.);

14) vozač motorna vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg, ili mu je duljina veća od sedam metara, ako ne drži svoje vozilo na propisanom odstojanju od istog takvog vozila ispred sebe (članak 97. stavak (1));

15) vozač mopeda, lakog motocikla, motocikla, tricikla, lakog četverocikla ili četverocikla, kao i osobe koje se prevoze tim vozilima, koji za vrijeme vožnje ne nosi na glavi zakopčanu zaštitnu kacigu (članak 102. stavak (1));

15a) vozač bicikla koji u razdoblju od prvog sumraka do potpunog svanuća, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, ne koristi svjetloodbojni prsluk ili odgovarajuću retroreflektirajuću opremu koja osigurava primjerenu uočljivost vozača bicikla ili bicikla (članak 102. stavak (2));

15b) vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla, motocikla, tricikla, lakog četverocikla ili četverocikla koji prevozi osobu koja je pod utjecajem alkohola odnosno psihoaktivnih tvari ili iz drugih razloga nije sposobna upravljati svojim postupcima (članak 102. stavak (3));

15c) vozač bicikla stariji od 18 godina koji na javnoj cesti biciklom prevozi dijete mlađe od osam godina ako na biciklu nije ugrađeno posebno sjedalo, prilagođeno uzrastu djeteta i čvrsto spojeno s biciklom, te ako dijete na glavi ne nosi zakopčanu zaštitnu kacigu (članak 102. stavak (4));

- 16) pješak koji na obilježenom pješačkom prijelazu na kome je promet pješaka reguliran svjetlosnim prometnim znakovima za pješake ne postupi prema tim znakovima (članak 109. stavak (1));
 - 17) sudionik u prometu koji je prilikom prelaženja preko željezničke pruge u istoj razini postupio protivno odredbama članka 115. st. (2) i (3);
 - 18) pješak, gonič stoke i vozač vozila koje se ne smatra motornim vozilom, ili vozač motornog vozila koje ne može razviti brzinu od najmanje 40 km na sat ako se kreću po autocesti ili cesti rezerviranoj za promet motornih vozila ili brzooj cesti (članak 116. st. (1) i (2) i članak 120.);
 - 19) vozač motornog vozila koji zaustavi vozilo na autocesti ili na autocesti obavlja polukružno okretanje vozilom iz jednog smjera prometa u suprotni smjer, ili kretanje unatrag (članak 117. st. (1) i (3));
 - 20) vozač motornog vozila koji postupi protivno odredbi članka 120.;
 - 21) vozač koji vozilom na cesti kroz tunel izvodi radnje čije je izvođenje u tunelu zabranjeno (članak 123.);
 - 22) vozač motorna vozila koji za vrijeme kretanja kroz tunel ne drži upaljena kratka svjetla za osvijetljavanje ceste (članak 124.);
 - 23) vozač koji upravlja vozilom koje je opterećeno protivno odredbi članka 127. stavak (1);
 - 24) vozač koji optereti vozilo kojim upravlja protivno odredbama članka 127. stavak (2) toč. od 2. do 5.;
 - 25) vozač koji glede smještaja tereta na vozilu ili glede označavanja tereta postupi protivno odredbama članka 128.;
 - 26) vozač koji teret na vozilu noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, ne označi na način iz članka 129.;
 - 26a) vozač koji upravlja ili počne upravljati vozilom u prometu na cesti ili instruktor vožnje dok osposobljava kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom kod kojeg se utvrdi da količina alkohola u krvi prelazi 0,0g/kg do 0,3g/kg (članak 174 stavak (3));
 - 27) vozač koji postupa suprotno odredbama članka 186. st. (7) i (8);
 - 28) brisana ;
 - 29) brisana;
 - 30) vozač koji postupa protivno odredbi članka 209. stavak (4).
- (2) Ako je prekršajem iz stavka (1) izazvana prometna nesreća, učinitelj će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 50,00 do 200,00 KM, a ako je učinitelj prekršaja vozač motornog vozila, odredit će mu se jedan ili dva kaznena boda.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) kojim je izazvana prometna nesreća, vozaču se može izreći zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.

Članak 238.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 40,00 KM kaznit će se za prekršaj:
- 1) vozač koji upravlja vozilom za prijevoz djece koje nije obilježeno posebnim znakom (članak 30. stavak (5));
 - 1a) vozač koji u cestovnom automobilu na prednjem sjedalu prevozi osobu koja je očito pod utjecajem alkohola ili opojnih sredstava (članak 34. stavak (2));
 - 1b) vozač koji u putničkom automobilu na prednjem sjedalu prijevozi osobu koja je očigledno pod utjecajem alkohola ili opojnih sredstava (članak 34. stavak (2));
 - 2) vozač koji ne omogući uključivanje u promet vozilu javnog gradskog prijevoza putnika, ili posebno obilježenom vozilu za prijevoz djece, kad ta vozila izlaze sa stajališta (članak 31. stavak (1));
 - 3) vozač vozila javnog gradskog prijevoza putnika, kao i vozač posebno obilježenog vozila za prijevoz djece, koji prilikom uključivanja u promet sa stajališta postupi protivno odredbi članka 31. stavak (2);
 - 4) brisana;

- 5) vozač čije vozilo, protivno odredbama članka 35. stavak (1) ima na prednjoj strani svjetlosne, svjetlosnosignalne i reflektirajuće uređaje ili materije koji daju svjetla crvene boje, a na zadnjoj strani svjetla bijele boje;
- 6) vozač koji prilikom znatnijeg smanjivanja brzine kretanja vozila postupi protivno odredbi članka 42. stavak (2);
- 7) brisana;
- 7a) brisana;
- 8) vozač koji prilikom prolaza kroz raskrižje postupi protivno odredbi članka 50. stavak (3);
- 9) vozač koji se vozilom ne kreće u obveznom pravcu označenom zelenim svjetlom u obliku zelene svijetleće strelice (članak 52. stavak (2));
- 10) vozač koji obavlja mimoilaženje protivno odredbama članka 55.;
- 10a) brisana ;
- 11) vozač koji u slučaju iz članka 60. stavak (1) ne pomjeri svoje vozilo ka desnom rubu kolnika;
- 12) vozač koji pri pretjecanju ne drži svoje vozilo na potrebnom rastojanju od vozila koje pretječe (članak 62.);
- 13) vozač koji pri zaustavljanju ili parkiranju vozila ne postupi prema odredbama članka 70. st. (1) i (3);
- 14) vozač koji zaustavi ili parkira svoje vozilo protivno odredbama čl. 73. i 74.
- 15) vozač koji vozilo zaustavljeno na kolniku ne obilježi posebnim znakom na način propisan u članku 77.;
- 16) vozač motornog vozila koji pri vuči drugog motornog vozila postupi suprotno članku 81. stavak (4);
- 17) vozač koji vuče neispravno motorno vozilo protivno odredbama članka 85. st. (2) i (3);
- 18) vozač koji vuče natovareno teretno motorno vozilo, odnosno traktor s priključnim vozilom protivno odredbama članka 87.;
- 19) vozač koji pri vučenju neispravnog motorna vozila postupi protivno odredbama članka 89.;
- 20) vozač motorna vozila koji glede upotrebe kratkih svjetala postupi protivno odredbama članka 93. stavak (2);
- 21) vozač bicikla, mopeda ili lakog motocikla ili motocikla koji se ne kreće na način propisan u članku 99.;
- 22) vozač bicikla, mopeda ili lakog motocikla ili motocikla koji postupi protivno odredbama članka 100.;
- 23) vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla ili motocikla koji prijevozi drugu osobu protivno odredbama članka 101.;
- 24) brisana
- 25) vozač zaprežnog vozila koji ne upravlja zaprežnim vozilom koje se kreće na cesti ili osoba koja ne ispunjava uvjete za upravljanje zaprežnim vozilom, ili osoba koja se na nepropisan način prijevozi vozilom, ili koja zaprežno vozilo ostavi bez nadzora na cesti (članak 103.);
- 26) pješak koji se nepotrebno zadržava na kolniku ili se kreće po kolniku na način kojim se ometa ili sprječava promet vozila (članak 105.);
- 27) (brisana)
- 28) pješak koji preko kolnika i biciklističke staze ili trake prijelazi na način protivan odredbama članka 108.;
- "28a) pješak koji za vrijeme kretanja kolnikom koristi mobilni telefon ili ima slušalice na ušima (članak 108. stavak (2));
- 29) pješak koji na obilježenom pješačkom prijelazu postupi protivno odredbama članka 109. st. (2) i (3);
- 30) pješak koji prilikom prelaženja preko kolnika na mjestu na kome nije obilježen pješački prijelaz ometa promet vozila (članak 110.);

- 31) vozač koji ometa prolaz pješaka koji su stupili na obilježeni pješački prijelaz na kome je promet reguliran svjetlosnim prometnim znakovima, ili znakovima koje daje ovlaštena osoba, a kojima je na takvom prijelazu dozvoljen prolaz (članak 111. stavak (1));
- 32) vozač motornog vozila koji na cesti rezerviranoj za promet motornih vozila postupi protivno odredbama članka 117. st. (1) i (3) i članka 118. stavak (1) i čl. 120. i 122.;
- 33) vozač koji ne zaustavi svoje vozilo na posebnoj traci za prinudno zaustavljanje vozila i ne poduzme potrebne mjere da ga što prije ukloni s kolnika autoceste ili ceste rezervirane za promet motornih vozila ili brzoz cest (članak 117. stavak (2));
- 34) vozač motornog vozila koji se na autocesti ne kreće krajnjom desnom prometnom trakom koja nije zauzeta vozilima u koloni (članak 119.);
- 35) vozač motornog vozila koji prilikom uključjenja na autocestu, odnosno isključenja s autoceste postupi protivno odredbama članka 121.;
- 35a) vozači vozila i osobe koje postupaju suprotno odredbama čl. 129a. i 129b. ovoga Zakona;
- 36) sudionik u prometu koji se ne pridržava ograničenja, zabrana ili obveza izraženih pomoću postavljenih prometnih znakova, osim prometnih znakova ograničenja brzine (članak 130. stavak (4));
- 37) ako ne obilježi vozilo posebnim znakom (članak 186. stavak (10));
- 38) vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom koje nema ispravne propisane uređaje i opremu osim uređaja za upravljanje, uređaja za zaustavljanje, uređaja za spajanje vučnog i priključnog vozila, tahografa i pneumatika (članak 203. stavak (1));
- 39) vozač motornog i priključnog vozila registriranog u stranoj zemlji ako nema međunarodnu oznaku zemlje registracije prema odredbama članka 212.
- (2) Ako je prekršajem iz stavka (1) izazvana prometna nesreća, učinitelj će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 200,00 KM, a ako je učinitelj prekršaja vozač motornog vozila, odredit će mu se jedan kazneni bod.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) kojim je izazvana prometna nesreća, vozaču motornog vozila može se izreći i zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.

Članak 239.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 30,00 KM kaznit će se za prekršaj:
- 1) osoba koja se prijevozi vozilom ako na bilo koji način ometa vozača u upravljanju vozilom, ili ako utječe na njega da upravlja vozilom na način kojim se umanjuje sigurnost prometa (članak 32.);
 - 2) brisana;
 - 3) vozač koji prije obavljanja određenih radnji vozilom ne obavijesti o svojoj nakani druge sudionike u prometu (članak 37.);
 - 4) vozač koji za kretanje svog vozila koristi cestu, odnosno kolnik ili prometnu traku, odnosno stazu koja nije namijenjena za promet one vrste vozila kojoj to vozilo pripada (članak 38.);
 - 5) vozač koji prilikom kretanja vozila unatrag postupi protivno odredbama članka 41.;
 - 6) vozač koji smanji brzinu kretanja vozila do te mjere da svojim vozilom pričinjava smetnje normalnom odvijanju prometa (članak 43. stavak (2));
 - 7) brisana;
 - 8) vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom na kome nema propisanu oznaku najveće dozvoljene brzine za to vozilo (članak 46. stavak (3));
 - 9) vozač koji prilikom skretanja postupi protivno odredbama članka 48.;
 - 10) vozač koji prilikom napuštanja raskrižja u slučaju iz članka 53., ne propusti sve sudionike u prometu koji se kreću pravcem u kome je promet otvoren;
 - 11) vozač kome je svjetlosnim prometnim znakom dozvoljen ulazak u raskrižje ako vozilom uđe u raskrižje i ako je gustina prometa takva da se na raskrižju mora zaustaviti i na taj način ometa ili onemogućuje promet drugih vozila koja dolaze s bočnih kolnika (članak 54.);

- 12) vozač koji obavlja mimoilaženje protivno odredbama članka 56.;
 - 13) vozač koji obavlja obilaženje protivno odredbama članka 59. stavak (1);
 - 14) vozač koji prilikom davanja zvučnih znakova upozorenja postupi protivno odredbama članka 67.;
 - 15) vozač koji zaustavi ili parkira vozilo protivno odredbama članka 71.;
 - 16) osoba koja na zaustavljenom ili parkiranom vozilu otvara vrata i time ometa kretanje drugih sudionika u prometu ili ugrožava sigurnost prometa (članak 72.);
 - 17) vozač motornog vozila koji svojim vozilom vuče drugo vozilo protivno odredbama članka 81. i članka 82.;
 - 18) vozač koji prilikom vučenja motorna vozila ne postupi na način propisan u članku 84.;
 - 19) osoba koja upravlja neispravnim motornim vozilom koje se vuče pomoću užeta ili krute veze ako nema odgovarajuću dozvolu (članak 86.);
 - 20) vozač koji neispravno vozilo vuče suprotno odredbama članka 88. ovoga Zakona;
 - 21) vozač koji upravlja motornim vozilom bez upaljenog kratkog ili dnevnog svjetla (članak 90. stavak 1.) kao i vozač koji upravlja traktorom bez upaljenog žutog rotacijskog svjetla (članak 90. stavak (6));
 - 21a) brisana
 - 22) gonič stoke koji stoku ne drži sukladno odredbama članka 104. stavak (2) i (4) ovoga Zakona;
 - 23) pješak koji se po kolniku kreće protivno odredbama čl. 106. i 107.;
 - 24) vozač koji postupi suprotno članku 112.;
 - 25) pješak koji se ne zaustavi pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini ako je uređaj za zatvaranje prometa spušten, ili ako se taj uređaj već počeo spuštati, ili ako se daju svjetlosni i zvučni znakovi koji upozoravaju da će se taj uređaj početi spuštati, odnosno da se prijelazu ceste preko željezničke pruge približava vozilo koje se kreće po tračnicama (članak 114.);
 - 26) pješak koji se ne zaustavi pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kome su postavljeni svjetlosni prometni znakovi, kad se pojavi crveno trepćuće svjetlo ili crveno neprekidno svjetlo (članak 115. stavak (1));
 - 27) vozač koji u prometu na cesti upravlja motornim vozilom a njegovoj vozačkoj dozvoli je istekao rok važenja (članak 172. stavak (1));
 - 28) vozač koji kod sebe nema odgovarajuću važeću vozačku dozvolu ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe (članak 172. stavak (2));
 - 29) ako vozač za vrijeme upravljanja motornim vozilom ne koristi pomagala koja su upisana u obrazac njegove vozačke dozvole (članak 172. stavak (7));
 - 30) vozač-instruktor koji na cesti osposobljava kandidata za vozača na motornom vozilu koje nije označeno posebnim pločicama članak 177. stavak (5));
 - 31) vozač motornog vozila koje nema propisan broj registracijskih pločica ili na kome su te pločice postavljene tako da se dobro ne vide ili nisu čitke (članak 210.);
 - 32) vozač koji nema kod sebe važeću potvrdu za korištenje probnih pločica ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe (članak 211. stavak (2));
 - 33) vozač koji kod sebe nema policu obveznog osiguranja ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe (članak 211. stavak (1)).
- (2) Ako je prekršajem iz stavka (1) izazvana prometna nesreća, učinitelj će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 150,00 KM, a ako je učinitelj prekršaja vozač motornog vozila, odredit će mu se jedan kazneni bod.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) kojim je izazvana prometna nesreća, vozaču motornog vozila može se izreći i zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.

Članak 239a.

(1) Kada nadležno tijelo iz članka 177. stavka (7) ovoga Zakona u obavljanju nadzora nad radom autoškola u Crvenog križa utvrdi da se autoškola ili organizacijska jedinica Crvenog križa u obavljanju svoje djelatnosti ne pridržava Zakona ili da ne ispunjava propisane uvjete, tijelo nadležno za obrazovanje rješenjem će odrediti otklanjanje utvrđenih nedostataka, a ako je to potrebno, glede prirode nedostataka zabranit će obavljanje jednog dijela osposobljavanja ili cjelokupnog osposobljavanja u razdoblju do dva mjeseca ili dok se utvrđeni nedostaci ne otklone.

(2) Tijelo nadležno za obrazovanje rješenjem može zabraniti osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila autoškoli ili odjelu autoškole ili organizacijskoj jedinici Crvenog križa u trajanju do dva mjeseca ako se nadležnom tijelu iz stavka (1) ovoga članka onemogućiti ili se ometa obavljanje kontrole.

(3) Tijelo nadležno za obrazovanje može predavaču teoretske nastave koji osposobljava kandidata iz poznavanja propisa o sigurnosti prometa ili instrukturu vožnje koji osposobljava kandidata za vozača motornih vozila u praktičnom upravljanju vozilom, ako osposobljavanje ne obavlja sukladno važećim propisima, privremeno zabraniti osposobljavanje kandidata na razdoblje do šest mjeseci.

(4) Kandidatu za vozača motornih vozila koji na ispitu postupa suprotno odredbama članka 182. stavak (4) ovoga Zakona tijelo nadležno za obrazovanje može zabraniti izlazak na ispit u razdoblju do šest mjeseci od dana izlaska na ispit na kojem je prekršaj počinjen.

(5) Ako nadležno tijelo iz članka 219. stavak (5) ovoga Zakona utvrdi da stanica tehničkog pregleda obavlja tehničke preglede suprotno pozitivnim propisima, izdat će rješenje o privremenoj zabrani rada do otklanjanja nedostataka.

(6) Nadležno tijelo iz članka 219. stavak (5) ovoga Zakona rješenjem će privremeno zabraniti rad i odrediti razdoblje za otklanjanje nedostataka stanici tehničkog pregleda za koju utvrdi da:

1) prilikom tehničkog pregleda vozila koristi neumjeren ili neispravan uređaj ili opremu;

2) objekt (prostor) ne zadovoljava propisane uvjete;

3) tehnički pregled vozila obavlja osoba koja nema licenciju.

Članak 240.

Svi prihodi nastali primjenom ovoga Zakona, pripadaju nadležnim tijelima, sukladno članku 2. ovoga Zakona.

Članak 241.

Provedba ovoga Zakona, pokretanje i vođenje postupka za prekršaje i poduzimanje drugih mjera za provedbu ovoga Zakona vrše nadležna tijela.

Članak 242.

Izdavanje prekršajnog naloga obavlja ovlaštena osoba nadležnog tijela za poslove kontrole i reguliranja prometa na cestama u entitetima, kantonima i Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

Članak 243.

Ako je odlukom nadležnog tijela zabranjeno instrukturu vožnje upravljanje motornim vozilom, instruktor vožnje ne smije se baviti obučavanjem kandidata za vozača u upravljanju motornim vozilom za vrijeme trajanja te zabrane.

Članak 244.

(1) O izrečenim kaznama, zabranama upravljanja motornim vozilima, prometnim nesrećama, posljedicama prometnih nesreća, motornim i priključnim vozilima i vozačima motornih vozila vodi se evidencija prema mjestu prebivališta.

(2) Nadležno tijelo koje izrekne kaznu ili zabranu upravljanja motornim vozilom, ili drugu mjeru propisanu zakonom entiteta, kantona i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine dužan je obavijestiti o tome tijelo koje vodi evidenciju o tim kaznama, zabranama i mjerama.

(3) Podatke iz evidencije predviđene u stavku (1) ovoga članka mogu koristiti: pravosudna tijela, tijela koja vode prekršajni, odnosno administrativni postupak, policija, državna tijela, zdravstvene ustanove, poduzeća, obrazovne ustanove i nevladine organizacije koje se bave pitanjima sigurnosti prometa na cestama, kao i poduzeća koja obavljaju javni prijevoz ili prijevoz za vlastite potrebe.

(4) Evidencija o izrečenim kaznama, zabranama i mjerama iz stavka (2) ovoga članka vozačima motornih vozila i motornim vozilima vodi se kod nadležnog tijela prema mjestu prebivališta.

Članak 245.

(1) Trajanje zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom računa se od dana deponiranja vozačke dozvole sukladno članku 222.

(2) Vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne računa se u vrijeme trajanja zabrane upravljanja motornim vozilom.

Članak 246.

(1) Nadležno tijelo koje vodi prekršajni postupak, sukladno propisom entiteta, kantona ili Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, može odgoditi izvršenje zabrane upravljanja motornim vozilom osim za prekršaj iz tač. 25), 26), 32) i 33) članka 235. ovoga Zakona, pod uvjetom da učinitelj prekršaja u određenom roku, koji ne može biti kraći od šest mjeseci ni dulji od jedne godine, ne učini prekršaj za koji se može izreći ta zabrana.

(2) Odgođeno izvršenje zabrane iz stavka (1) opozvat će se ako učinitelj prekršaja u roku za koji je izvršenje odgođeno učini novi prekršaj za koji je propisano izricanje ili mogućnost izricanja zabrane upravljanja motornim vozilom.

(3) Izvršenje mjere iz stavka (2) ovoga članka ne može se odgađati.

Članak 247.

Pod uvjetom reciprociteta, protiv vozača koji ima prebivalište u Bosni i Hercegovini, a u stranoj zemlji učini prometni prekršaj prema propisima te zemlje, u Bosni i Hercegovini pokrenut će se prekršajni postupak ako to zahtijeva nadležno strano tijelo a vozač za taj prekršaj može biti kažnjen na temelju ovoga Zakona ako za taj prekršaj nije bio kažnjen u zemlji u kojoj je prekršaj učinjen.

Članak 248.

(1) Ako vozač koji ima stranu vozačku dozvolu na teritoriju Bosne i Hercegovine učini prekršaj za koji je ovim Zakonom predviđeno da se mora ili može izreći zabrana upravljanja motornim vozilom, tom vozaču, umjesto zabrane upravljanja motornim vozilom, može se izreći zabrana korištenja strane vozačke dozvole u istom trajanju.

(2) Zabrana korištenja strane vozačke dozvole je zabrana vozaču kome je izrečena da na teritoriju Bosne i Hercegovine upravlja motornim vozilom one kategorije ili onih kategorija na koje se zabrana odnosi.

Članak 249.

Ako maloljetnik učini radnju koja je ovim Zakonom utvrđena kao prekršaj, kaznit će se roditelj, usvojitelj, odnosno staratelj maloljetnika, novčanom kaznom propisanom za učinjeni prekršaj ako je taj prekršaj učinjen kao posljedica propusta dužnog staranja o maloljetniku.

Članak 250.

Instruktor vožnje pod čijim se nadzorom kandidat za vozača obučava u upravljanju motornim vozilom u prometu na cesti, kaznit će se za prekršaj koji učini kandidat za vozača, osim ako nije bio u stanju spriječiti prekršaj.

XII. STRATEGIJA SIGURNOSTI PROMETA I VIJEĆE ZA SIGURNOST PROMETA

Članak 251.(1) S ciljem unaprijeđenja prometno-obrazovnog rada, prometne kulture i koordiniranja svih subjekata koji svojim djelovanjem mogu doprinijeti većoj sigurnosti prometa, osniva se Vijeće za sigurnost prometa (u daljnjem tekstu: Vijeće).

(2) Sredstva za rad Vijeća osiguravaju se iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine.

(3) Članovi Vijeća imenuju se iz reda stručnjaka za oblast prometa na cestama, nadležnih ministarstava i tijela koja upravljaju cestama.

(4) Pored Vijeća, mogu se formirati stručni odbori prema pojedinim oblastima vezanim za unaprijeđenje sigurnosti prometa.

(5) Broj članova, način imenovanja predsjednika i članova Vijeća, broj članova stručnih odbora, kao i djelokrug rada, uredit će se pravilnikom koji donosi ministar uz suglasnost Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.” Broj članova, način imenovanja predsjednika i članova Vijeća, kao i djelokrug uredit će se pravilnikom koji donosi ministar, uz suglasnost Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

(6) Za obavljanje poslova iz stavka (1) ovoga članka, vijeća za sigurnost prometa mogu formirati i entiteta i Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, kao i niže razine vlasti.

Članak 251a.

(1) Ministarstvo je dužno da, u suradnji sa nadležnim tijelima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, izradi Strategiju sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Strategija).

(2) Prije nego što Vijeće ministara Bosne i Hercegovine razmatra Strategiju, predlagač je obavezan da pribavi mišljenje Vijeća za sigurnost prometa.

(3) Strategiju usvaja Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine i odnosi se na razdoblje od pet godina.

(4) Strategija sadrži značajna obilježja postojećeg stanja sigurnosti prometa, dugoročne i kratkoročne ciljeve, smjernice, ključne oblasti rada i rokove za donošenje plana za provedbu Strategije. Strategija polazi od principa proklamiranih standardima Europske unije, međunarodnih konvencija i sporazuma čija je potpisnica Bosna i Hercegovina.

(5) Akcioni plan za implementiranje Strategije usvaja Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i vlade entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u istom tekstu.

(6) Ministarstvo podnosi izvješće o provedbi Strategije Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine jednom godišnje.

(7) Ministarstvo podnosi izvješće o izvršenju Akcionog plana za provedbu Strategije Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i vladama entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine jednom godišnje.

(8) Izvješća iz st. (6) i (7) ovoga članka prije upućivanja u proceduru usvajanja, razmatra Vijeće za sigurnost prometa i daje mišljenje o njima.

XIII. OVLAŠTI ZA DONOŠENJE PROPISA ZA IZVRŠENJE OVOGA ZAKONA

Članak 252.

Ovlašćuje se ministar da sam ili u suradnji s odgovarajućim nadležnim tijelom donese bliže propise o:

- 1) certificiranju vozila i uvjetima koje organizacije za certificiranje vozila moraju ispuniti (članak 6.);
- 2) temeljnim uvjetima koje ceste, njihovi elementi i objekti na njima moraju ispunjavati sa stanovišta sigurnosti prometa (članak 11.);
- 3) vođenju evidencije o javnim cestama i objektima na njima (članak 13.);
- 4) obilježavanju vozila kojim upravlja osoba s oštećenim udovima i vozila u kojima su u vrijeme prevoženja osobe sa stupnjem invaliditeta 100% (članak 29.);
- 5) postavljanju preventivnih izbočina (članak 47.);
- 6) o turističkoj i ostaloj signalizaciji na cesti (članak 144.);
- 7) prometnim znakovima i signalizaciji na cestama, načinu obilježavanja radova i zapreka na cesti i znakovima koje sudionicima u prometu daje ovlaštena osoba (članak 153.);
- 8) obliku i sadržaju obrasca europskog izvješća o prometnoj nezgodi (članak 158.);
- 9) prometu u zimskim uvjetima (članak 170.);
- 10) o organiziranju obuke za osposobljavanje pružanja prve pomoći (članak 177.);
- 11) načinu i uvjetima za dobivanje licencije (članak 178.);
- 12) stjecanju zvanja instruktora vožnje (članak 178.);
- 13) osposobljavanju vozača motornih vozila (članak 177.);
- 14) posebnom znaku za osobe koje prvi put steknu vozačku dozvolu (članak 186.);
- 15) obrascu vozačke dozvole, kategorijama i potkategorijama motornih i priključnih vozila i načinu upisa kategorije i potkategorije u vozačku dozvolu, postupku i načinu izdavanja, produženja važenja i zamjene vozačke dozvole i strane vozačke dozvole i načinu vođenja evidencije o vozačkim dozvolama (članak 187.);
- 16) obrascu i sadržaju međunarodne vozačke dozvole, postupku i načinu izdavanja, načinu davanja ovlasti auto-moto klubovima/savezima i auto-moto društvima i načinu vođenja evidencije o izdanim vozačkim dozvolama (članak 192.);
- 17) zdravstvenim uvjetima koje moraju ispunjavati vozači motornih vozila kao i uvjeti koje moraju da ispunjavaju zdravstvene ustanove za obavljanje zdravstvenih pregleda kandidata za vozače motornih vozila (članak 198.);
- 18) ukupnom trajanju upravljanja vozilom, odmoru vozača i načinu rada udvojenih posada u vozilima, u obujmu koji utječe na sigurno upravljanje motornim vozilom, kao i obrascu individualne kontrolne knjižice i uputi za njeno popunjavanje (članak 202.);
- 19) dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o temeljnim uvjetima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u prometu na cestama (članak 203.);
- 20) homologaciji vozila i dijelova (članak 205.);
- 21) postupku registracije i izdavanja prometne dozvole i knjižice vozila, o izgledu međunarodne oznake Bosne i Hercegovine i o dimenzijama, obliku i boji, sadržaju, vrsti i kvaliteti materijala registracijskih pločica (članak 215.);
- 21a) postupku i načinu registracije oldtimera (članak 215. stavak (4));
- 22) tehničkim pregledima i uvjetima koje moraju ispuniti organizacije za obavljanje tehničkih pregleda (članak 219.);
- 23) načinu prikupljanja i obradi statističkih podataka o prometnim nezgodama (članak 158.);
- 24) načinu i postupku uzimanja uzoraka na analizu radi utvrđivanja koncentracije alkohola ili opojnih sredstava u organizmu (članak 159.);
- 25) općim uvjetima za vršenje kontrole nad provedbom propisa iz osposobljavanja (članak 177. stavak (9));
- 26) načinu i uvjetima organiziranja ispita za vozača motornih vozila (članak 179.);

27) Vijeću za sigurnost prometa (članak 251.).

Članak 252a.

- (1) Ovlašćuje se Agencija za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine da donese bliže propise o sadržaju i načinu vođenja Centralnog registra (članak 10.).
- (2) Ovlašćuju se nadležna tijela entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine da donesu bliže propise o načinu formiranja i radu školskih prometnih patrola (članak 2.).

XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 253.

- (1) Propisi iz članka 252. ovoga Zakona bit će doneseni u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Odredbe članka 225. st. (5), (8) i (10) ovoga Zakona primjenjuju se nakon proteka razdoblja od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, do kada će se primjenjivati prijedhodna ograničenja bodova.
- (3) Ministarstvo je dužno organizirati izradu kataloga testovnih pitanja iz članka 182. stavak (1) ovoga Zakona i objaviti ga u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (4) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prometna dozvola važi kao potvrda o registraciji.
- (5) Odredbe članka 90. stavak (6) ovoga Zakona za traktore se primjenjuju nakon isteka roka od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 254.

- (1) Vozačima koji, sukladno zakonodavstvu koje je na snazi u Bosni i Hercegovini, imaju pravo upravljati motornim i priključnim vozilima određene kategorije bit će izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim i priključnim vozilima određene kategorije tako da:
 - 1) vozačima koji imaju pravo upravljati vozilom kategorije A bit će izdana vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorije A i potkategorije A1;
 - 2) vozačima koji imaju pravo upravljati vozilom kategorije B bit će izdana vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija B i BE i potkategorije B1;
 - 3) vozačima koji imaju pravo upravljati vozilom kategorije C bit će izdana vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija B i C i potkategorija B1 i C1;
 - 4) vozačima koji imaju pravo upravljanja vozilom kategorije D bit će izdana vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija B i D i potkategorija B1 i D1;
 - 5) vozačima koji imaju pravo upravljati priključnim vozilom kategorije E, koja je važila uz kategoriju C, bit će izdana vozačka dozvola za upravljanje vozilima kategorija BE, CE i DE i potkategorija C1E i D1E.
- (2) Kandidati za vozača motornih vozila koji su obuku počeli sukladno zakonodavstvu koje je bilo na snazi u vrijeme početka obuke, završit će obuku sukladno istom zakonodavstvu.

Članak 255.

- (1) Nadležna tijela uskladit će zakone iz svoje nadležnosti s ovim Zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Nadležna tijela uredit će sva pitanja iz svoje nadležnosti utvrđena ovim Zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 255a.

Prečišćeni tekst ovoga Zakona priprema Ustavnopravna komisija Zastupničkog doma i Ustavnopravna komisija Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Članak 256.

- (1) Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku BiH“.
- (2) Ovaj Zakon objavljuje se i u službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.